

JAARSTUKKEN 2021

Inhoudsopgave

Aanbiedingsbrief.....	5
Financieel kader	8
Leeswijzer.....	9
Jaarverslag.....	10
Programma 0. Bestuur en ondersteuning.....	11
Programma 1. Veiligheid	18
Programma 2. Verkeer, vervoer en waterstaat.....	20
Programma 3. Economie.....	23
Programma 4. Onderwijs.....	28
Programma 5. Sport, cultuur en recreatie.....	32
Programma 6. Sociaal domein	38
Programma 7. Volksgezondheid en milieu.....	50
Programma 8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	54
Paragraaf Lokale heffingen	58
Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing	62
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen	69
Paragraaf Financiering	73
Paragraaf Bedrijfsvoering.....	76
Paragraaf Verbonden partijen.....	83
Paragraaf Grondbeleid	91
Paragraaf Taakstellingen	94
Jaarrekening	96
Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.....	97
Toelichting overzicht van baten en lasten	98
Verklaring verschillen begroot en werkelijk	99
Balans.....	115
Toelichting op de balans	117
Niet in de balans opgenomen financiële verplichtingen	129
Bijlage 1. Kredietenlijst.....	131
Bijlage 2. Financiële overzichten	132

Bijlage 3. Algemene uitkering gemeentefonds	137
Bijlage 4. Gevolgen Covid-19 voor Haaksbergen 2021	139
Bijlage 5. Interbestuurlijk toezicht	143
Bijlage 6. SiSa 2021	149
Bijlage 7. Portefeuillehouders verdeling	157
Bijlage 8. Afschrijvingstermijnen.....	158
Bijlage 9. Afkortingenlijst	159

Aanbiedingsbrief

Aan de gemeenteraad,

Hierbij bieden wij u de jaarstukken 2021 aan. Ze bestaan uit twee onderdelen: het jaarverslag 2021, waarin wij u informeren over de beleidsmatige ontwikkelingen en daarnaast de jaarrekening 2021, waarin we nader ingaan op de financiële ontwikkelingen.

Vanwege de financiële situatie van de gemeente en het preventief toezicht door de provincie hebben we afgelopen jaar opnieuw de tering naar de nering gezet. We hebben investeringen tot een minimum beperkt en de besteding van elke euro zorgvuldig overwogen. Het jaar 2021 stond in het teken van verder financieel herstel. Voor nieuw beleid was daardoor weinig ruimte. Desondanks hebben we vooruitgang kunnen boeken richting een mooiere samenleving, betere dienstverlening en een sterkere organisatie.

Financieel herstel: gunstige jaarcijfers

We sluiten het jaar 2021 af met een positief resultaat van € 5.383.000. Gevolg van enerzijds een noodgedwongen beleidsluw jaar, waarin we niet alles hebben kunnen doen wat we hadden willen doen. En anderzijds het gevolg van incidentele meevallers, waar we natuurlijk blij mee zijn. In de loop van het jaar werd al duidelijk dat we 2021 positief zouden afsluiten. Daarover hebben we gerapporteerd in de 1ste bestuursrapportage en eindejaarsrapportage.

Het positieve resultaat is grotendeels een gevolg van incidentele voordelen. Het positieve resultaat wordt voor een belangrijk deel gehaald door verkoop van nieuwe bedrijfskavels op Stepelerveld, een bijdrage van de Rijksoverheid (via de decembercirculaire) en voordelen in het sociaal domein. Met het bereikte resultaat vullen we de Algemene Reserve aan en brengen we onze weerstandscapaciteit op peil, een opgave die ons Financieel Herstelplan voorschrijft. Stapsgewijs werken we daaraan. Zo werd er met de vaststelling van de Begroting 2021 € 1.000.000 uitgetrokken voor aanvulling van de Algemene Reserve. Steeds meer krijgen we financieel gezien de 'basis op orde'. Daarbij hoort ook vet op de botten om weer (uitgestelde) investeringen te kunnen doen en tegenvallers op te vangen. We zijn nog steeds voorzichtig met uitgaven en pleiten voor soberheid om niet opnieuw in een situatie van 'out of control' te komen. Al met al hebben we met de genomen maatregelen vooruitgang geboekt en het vertrouwen van de provincie gekregen, hetgeen heeft geleid tot het opheffen van preventief toezicht.

Vooruitgang in beleidsarm jaar

Hoewel we 2021 als een beleidsarm jaar karakteriseren, hebben we toch op meerdere fronten vooruitgang geboekt. Hieronder geven we kernachtig de belangrijkste resultaten weer. Voor een uitgebreidere terugkoppeling verwijzen we naar de toelichting per programma.

Openbare ruimte

In 2021 is hard gewerkt aan het aanpassen van de oude N18 van een straat voor doorgaand verkeer naar een weg voor bestemmingsverkeer met een lagere maximumsnelheid. Het eerste deel van de werkzaamheden is afgerond: het wegdeel van de gemeentegrens met Enschede tot het Grintenbos.

Er is veel energie gestoken in de ontwikkeling van de eerste fase van bedrijventerrein Stepelerveld. Enerzijds door maatregelen om er een duurzaam bedrijventerrein van te maken. Anderzijds door de (aanstaande) verkoop van kavels. Inmiddels zijn we door de huidige voorraad bedrijfskavels heen en zijn voorbereidingen in gang gezet voor de ontwikkeling van een volgende fase. De realisatie van een hoofdontsluiting van het

bedrijventerrein is in die fase een bijzondere opgave. Er dient rekening te worden gehouden met de omstandigheid dat die hoofdontsluiting niet (geheel) kan worden bekostigd uit de grondexploitatie van deze volgende fase in de ontwikkeling van het bedrijventerrein.

Bij een bloeiende gemeente hoort een levendig centrum. We hebben met partners gewerkt aan het Marktplan en het Actieplan Centrum, waarbij we rekening proberen te houden met wensen van winkeliers, omwonenden, bezoekers en andere betrokkenen. Ook zijn we bezig met de voorbereidingen voor een nieuw schoolgebouw voor Het Palet, de fusieschool van basisscholen Holthuizen en dr. Ariëns.

In 2021 heeft de gemeente het woonbehoefteonderzoek afgerond en is begonnen met de woonvisie. Daarmee hebben we steeds betere aanwijzingen over wat er in de toekomst moet worden gebouwd. Intussen zijn er ook in 2021 woningbouwprojecten gerealiseerd, zoals Groenrijck, de Barginkshoeve in de Veldmaat en woningen in het buitengebied.

Duurzaamheid en afval

Het verduurzamen van Haaksbergen is een van de grotere opgaves, die we samen met onze inwoners en bedrijven moeten oppakken. Vorig jaar hebben we daar ook weer stappen in gezet, bijvoorbeeld met een enquête in aanloop naar een nieuwe warmtevisie en met het verlenen van vergunningen voor drie zonnenvelden.

Haaksbergenaren scheiden beter hun afval en de afkeur van verpakkingsmaterialen (PMD, plastic, metalen en drank) is lager dan verwacht. Dat heeft ertoe geleid dat de inkomsten de lasten overtreffen en er geld is gegaan naar de 'voorziening afvalstoffen'.

Sociaal domein

In het sociaal domein is de samenwerking binnen het OZJT en Samen 14 geïntensiveerd. Dankzij inspanningen om Haaksbergenaren zonder baan weer aan het werk te krijgen is het aantal inwoners met een bijstandsuitkering afgenomen. Een opvallend resultaat, want dat was niet wat we verwachtten in coronatijd.

In 2021 is het dashboard sociaal domein in afstemming met de raad verder ontwikkeld. Dit dashboard omvat kerncijfers over de P-wet, de Jeugdwet en de Wmo.

Voor de aanbesteding Wmo-hulpmiddelen hebben we samengewerkt met buurgemeenten. Speciale aandacht is er geweest voor de toeleiding van inwoners naar de Wet langdurige zorg (Wlz).

Via de Noaberpoort maken meer inwoners gebruik van algemene voorzieningen, zoals activiteiten bij Ontmoetingspark De Greune.

In 2021 hebben de GGD Twente en de veertien Twentse gemeenten hun ambities vastgelegd in de bestuursagenda Publieke Gezondheid 2020-2023.

Cultuur, sport en voorzieningen

De culturele instellingen en sportverenigingen hadden het vorig jaar moeilijk door de effecten van corona. Lange tijd moesten culturele instellingen hun deuren gesloten houden, was sporten niet of niet geheel toegestaan en waren er beperkingen. Daardoor konden tegenprestaties die waren afgesproken in ruil voor subsidie niet geleverd worden. We hebben daarvoor alle begrip. In overleg met de gemeenteraad hebben wij de voorzieningendiscussie in de tijd vooruitgeschoven.

Veiligheid

Ook in 2021 beïnvloedde Covid-19 de (prioritering van) werkzaamheden. De actualisatie van het veiligheidsbeleid en het ondermijningsbeleid zijn hierdoor vertraagd. In 2022 wordt gestart met beide beleidsthema's, waarbij het veiligheidsbeleid participatief vorm krijgt. De Bestemmingsreserve Corona wordt aangesproken om de opgelopen vertraging in te lopen.

Covid-19

De maatregelen met betrekking tot Covid-19 hebben heel 2021 consequenties gehad voor de culturele instellingen, sportverenigingen, sportaanbieders, onderwijs, kinderopvang, horeca en ondernemers. Van het Rijk hebben wij substantiële bedragen

voor compensatie van de negatieve effecten ontvangen via de algemene uitkering. Daarnaast zijn bedragen ontvangen en besteed via specifieke uitkeringen, zoals TOZO, compensatie zwembad en compensatie huur sportaccommodaties.

Ontwikkelingen na verslagjaar 2021: Oekraïne en prijsstijgingen

In 2022 zijn er een aantal ontwikkelingen die wij in de jaarrekening 2021 willen noemen, omdat deze impact kunnen hebben op ons weerstandsvermogen.

Met het eind van de coronacrisis in zicht startte een volgende crisis. Oekraïne schudt op haar grondvesten als gevolg van een militaire inval door Rusland. Ook Haaksbergen ondervindt nu en de komende tijd daarvan de gevolgen. We vangen vluchtelingen op en kennen nog niet alle gevolgen voor de gemeente en de gemeentelijke financiën.

De laatste tijd wordt de samenleving geconfronteerd met forse prijsstijgingen. Met name ten aanzien van (bouw)materieel en de energie zijn de prijsstijgingen aanzienlijk.

Haaksbergen, Ster(ker) in ontwikkeling

In 2021 hebben we gewerkt aan de drie ontwikkelsporen van het programma Haaksbergen Ster(ker) in Ontwikkeling: 'financiën en risicobeheersing op orde', 'effectief samenspel' en 'stabiele en veerkrachtige organisatie'. We zijn erin geslaagd een flinke stap in de goede richting te zetten door de Algemene Reserve aan te vullen en daarmee de weerstandscapaciteit te verhogen. De ruimte voor nieuwe ontwikkelingen en investeringen ontbrak vorig jaar. Dit zien we ook terug in de leningenportefeuille.

Participatiebeleid

Een eerste aanzet is gegeven voor de uitwerking van ons voornemen om de afstand tussen inwoner en bestuur te verkleinen: de basis voor het participatiebeleid is gelegd en wordt de komende jaren verder uitgewerkt.

Organisatie op orde

In 2021 hebben we de organisatie verder op orde gebracht. We hebben het aantal inhuurkrachten in aantal teruggebracht. Daarbij willen we aantekenen dat het werven van personeel moeizaam verloopt door de krappe arbeidsmarkt. Verder hebben we in 2021 besloten de samenwerking met Hengelo aan te gaan voor wat betreft de IT-infra. Dat geeft de kwaliteit en weerbaarheid van de informatie- en communicatietechnologie een flinke impuls. We hebben ervoor gekozen de overige bedrijfsvoeringsonderdelen in eigen huis te houden. Uitbesteden aan Hengelo bleek financieel niet haalbaar. De netwerkgedachte blijft: we blijven samenwerken met partners waar dat wenselijk is en kan.

Samenwerking en toezicht

In 2021 stond de ontmanteling van de Regio Twente centraal. In het Transitieplan 'Versterking regionale samenwerking door focus en eenvoud' staat beschreven hoe dit vorm heeft gekregen.

Inter Bestuurlijk Toezicht

De provincie heeft opnieuw zes verschillende domeinen beoordeeld door een stoplichtkleur toe te kennen, het Inter Bestuurlijk Toezicht (IBT). Dankzij doorgevoerde verbeteringen op verschillende terreinen kleuren over 2021 alle onderdeel groen of oranje en is het totaalbeeld oranje.

Het college van burgemeester en wethouders,
Rob Welten
Louis Koopman
Antoon Peppelman
Jan-Herman Scholten

Financieel kader

Resultaat

De Begroting 2021 liet een positief saldo zien van € 19.000. Bij de Eerste bestuursrapportage 2021 hebben wij het resultaat bijgesteld naar € 107.000 positief. Bij de Eindejaarsrapportage 2021 gingen wij uit van een verwacht positief resultaat van ruim € 1.902.000.

We sluiten het jaar af met een positief resultaat van € 5.383.000. Dit is een resultaatverbetering ten opzichte van de Eindejaarsrapportage van ruim € 3.480.000. De verschillen worden nader toegelicht onder 'Verklaring verschillen begroot en werkelijk'.

Rekeningresultaat begroot en werkelijk

(bedragen x € 1.000)

Inkomsten/Uitgaven	Bedrag begroot	Bedrag werkelijk	Saldo
Lasten	64.241	67.020	-2.778
Baten	66.144	72.402	6.259
Totaal	1.902	5.383	3.480

In onderstaand overzicht worden per programma het saldo lasten en baten gepresenteerd.

Overzicht verschillen per programma

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving programma	Saldo lasten	Saldo baten	Saldo
Bestuur en ondersteuning	551	693	1.244
Veiligheid	14	0	14
Verkeer, vervoer en waterstaat	186	25	211
Economie	-4.075	5.108	1.033
Onderwijs	12	-12	1
Sport, cultuur en recreatie	153	-68	85
Sociaal domein	1.006	61	1.067
Volksgesondheid en milieu	-86	76	-10
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	-540	375	-164
Totaal	-2.779	6.258	3.480

Voor een toelichting op de verschillen verwijzen wij naar de programma's en specifiek het hoofdstuk 'Verklaring verschillen begroot en werkelijk'.

Structureel in incidenteel saldo

In onderstaand overzicht wordt het rekeningresultaat verdeeld in een incidenteel en een structureel deel.

Overzicht structureel en incidenteel saldo

(bedragen x € 1.000)

Structureel en incidenteel saldo	Primitieve begroting	Definitieve begroting	Mutatie jaarrekening	Jaarrekening
Totaal begrotingsaldo (a)	19	1.902	3.480	5.383
Incidentele saldo (b)	-487	153	2.905	3.058
Structureel saldo (a/-b)	506	1.749	574	2.325

Leeswijzer

De raad stelt bij aanvang van iedere raadsperiode een programma-indeling vast. De auditcommissie heeft de taak de raad hierover te adviseren. Als gevolg van een wijziging van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn gemeenten verplicht hun jaarstukken financieel in te richten in zogenaamde taakvelden. De auditcommissie heeft er unaniem voor gekozen de programma-indeling te hanteren, zoals die door de Rijksoverheid wordt geadviseerd.

Met deze nieuwe indeling komen we tegemoet aan de wens van de raad de jaarstukken korter en bondiger op te stellen met behoud van de informatiewaarde.

De negen programma's zijn als volgt ingedeeld:

1. Belangrijkste beleidsontwikkelingen
2. Wat hebben we bereikt?
3. Wat hebben we hiervoor gedaan?
4. Verbonden partijen
5. Beleidsindicatoren
6. Wat heeft het gekost?

Het is verplicht in de jaarrekening beleidsindicatoren op te nemen volgens het BBV. De raad kan met behulp van deze indicatoren beter sturen. Daarnaast kunnen gemeenten beter met elkaar worden vergeleken. De raad heeft besloten voorlopig alleen de door het BBV verplichte indicatoren op te nemen. Voor een aantal indicatoren heeft de raad nog geen norm vastgesteld. Deze zijn aangegeven met het *-teken.

In 2021 is gezamenlijk met de gemeenteraad een start gemaakt prestatie-indicatoren in de begroting beter te koppelen aan maatschappelijk wenselijke effecten en zijn doel-/normwaarden vastgesteld per indicator. Dit is een leerexercitie die als groeimodel op steeds meer begrotingsprogramma's wordt toegepast. De referentiegemeenten zijn de niet-stedelijke gemeenten tot 25.000 inwoners.

Aan het einde van elk programma staan de begrote- en werkelijke baten en lasten per taakveld weergegeven. De totalen in deze tabellen zijn afgerond op duizendtallen. Afwijkingen op het saldo per product (> €15.000) worden toegelicht in de jaarrekening in het hoofdstuk 'Verklaring verschillen begroot en werkelijk'.

Naast de programma's moeten gemeenten minimaal zeven programma-overstijgende paragrafen in de jaarstukken opnemen. In deze paragrafen staat informatie die inzicht geeft in de financiële positie van de gemeente, de beheersmatige aspecten en de risico's. De raad kan ervoor kiezen extra paragrafen toe te voegen, wanneer een onderwerp extra aandacht vraagt. In deze jaarstukken wordt naast de verplichte paragrafen aandacht besteed aan de taakstellingen en duurzaamheid.

De balans en jaarrekening zijn afgerond op duizendtallen. Als gevolg van deze afrondingen kan het voorkomen dat er afrondingsverschillen voorkomen in de tellingen op de balans en binnen het hoofdstuk 'Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening'.

Programma 0. Bestuur en ondersteuning

Belangrijkste beleidsontwikkelingen

In 2020 hebben wij een start gemaakt met het meerjarig programma 'Haaksbergen Ster(ke) in Ontwikkeling'. Dit programma heeft ten doel het herstel van vertrouwen en verbinding met de samenleving. Dit programma is geboren uit de ambitie om toekomstbestendig en zelfstandig te blijven. Aan de hand van drie uitvoeringssporen wordt gewerkt aan deze ambitie.

0.1 Bestuur

Wat hebben we bereikt?

Programma Haaksbergen Ster(ke) in Ontwikkeling

In 2021 hebben wij de burgerpeiling van 'waar-staat-je-gemeente' uitgevoerd onder de inwoners van de gemeente Haaksbergen. Aan de hand van dit onderzoek is een eerste tussenpeiling van het programmadoel van 'Haaksbergen Ster(ke) in Ontwikkeling' gemeten. Het resultaat van deze tussenpeiling laat zien wat we vanaf 2020 bereikt hebben ten aanzien van het programmadoel: herstel van vertrouwen en verbinding met de samenleving om effectief en efficiënt de Haaksbergse samenleving te bedienen/faciliteren. Het volgende hebben we ten aanzien van dit programmadoel bereikt:

- het percentage van de inwoners dat (heel) veel vertrouwen heeft in de manier waarop de gemeente Haaksbergen wordt bestuurd, is gestegen van 6% in 2019 naar 11% in 2021;
- het percentage van de inwoners dat (helemaal) het eens is met dat de gemeente Haaksbergen doet wat ze zegt is gestegen van 7% in 2019 naar 11% in 2021 terwijl de referentiegemeenten met 4% is gedaald naar 28%;
- het percentage van de inwoners dat (helemaal) het eens is met dat de gemeente Haaksbergen voldoende toezicht houdt op het naleven van regels is gestegen van 17% in 2019 naar 19% in 2021;
- het percentage van de inwoners dat (helemaal) het eens is met dat de gemeente Haaksbergen zich flexibel opstelt als dat nodig is en voldoende luistert naar haar inwoners is stabiel gebleven in 2021 ten opzichte van 2019 (geen stijging en geen daling);
- het percentage van de inwoners dat (helemaal) het eens is met dat de gemeente Haaksbergen inwoners voldoende betreft bij haar plannen, activiteiten en voorzieningen én dat inwoners en organisatie voldoende ruimte krijgen om ideeën en initiatieven te realiseren is stabiel gebleven in 2021 ten opzichte van 2019 (geen stijging en geen daling);
- het rapportcijfer van de inwoners over de wijze waarop de gemeente inwoners en organisaties betreft bij (de uitvoering van) het beleid en de samenwerking zoekt is gestegen van een 5,5 in 2019 naar een 5,7 in 2021 ten opzichte van een 6,2 in 2021 van de referentiegemeenten.

Verder hebben we bereikt:

- het vaststellen van een sluitende begroting met als gevolg dat het preventief financieel toezicht van de provincie per 1 januari 2022 is komen te vervallen;
- invoering van een nieuwe organisatiestructuur, waarbij de indeling in drie afdelingen is vervangen door een indeling in negen teams inclusief een nieuw management;
- vorm te geven aan de samenwerking met de gemeente Hengelo op de harde informatietechnologie (IT).

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Programma Haaksbergen Ster(ke) in Ontwikkeling

We hebben in 2021 verdere uitvoering gegeven aan de drie ontwikkelsporen 'financiën en risicobeheersing op orde', 'effectief samenspel' en 'stabiele en veerkrachtige organisatie'. Door uitvoering te geven diverse projecten onder de ontwikkelsporen hebben we het volgende gedaan:

- we hebben het programmadoel van 'Haaksbergen Ster(ke) in Ontwikkeling' geoperationaliseerd in acht prestatie-indicatoren, die aan de hand van de burgerpeiling gemeten kunnen worden en hebben deze een plek gegeven in de Begroting 2022;
- we hebben het meerjarig programma 'Haaksbergen Ster(ke) in Ontwikkeling' een expliciete positie in de Begroting 2022 gegeven;
- we hebben samen met de raad het leertraject Studio Vers Bestuur gevolgd om leerervaringen op te doen in participatie en samenwerking binnen de raad;
- we hebben nadere invulling gegeven aan de wettelijke acties voor de invoering van de Omgevingswet, onder andere door digitale systemen aan te schaffen en in te richten en door participatiebeleid op te stellen;
- we hebben het proces businesscase bedrijfsvoering afgerond en in besluitvorming gebracht en vervolgens hebben we uitvoering gegeven aan het besluit door het proces samenwerking IT-Hengelo vorm te geven en een start te maken met de uitvoering van het onderzoek naar het versterken van het informatiemanagement;
- we hebben een eerste tussenpeiling van het programmadoel uitgevoerd aan de hand van de burgerpeiling van 'waar-staat-je-gemeente';
- we hebben het organisatie-ontwikkeltraject nader vormgegeven door:
  - ontwerpprincipes te formuleren om een lerende organisatie en netwerkorganisatie te ontwikkelen;
  - een nieuw management (per 1 september 2021) en een concerncontroller aan te stellen ten behoeve van de borging van sturing en control op het totale ontwikkelproces van bestuur en organisatie;
  - de organisatiestructuur aan te passen (van drie afdelingen naar negen teams);
  - nadere invulling te geven aan de basis op orde als fundament voor de doorontwikkeling van de organisatie;
  - een vijftal projecten te formuleren om een start te maken met onder andere: de invoering van HR21, het opstellen van een directieplan en teamplannen, het opstellen van een organisatieregeling, de aanpassing van de budgethouders- en mandaatregeling, het opstellen van een capaciteitsmonitor en het oplossen van knelpunten en kwetsbaarheden in de organisatie.

Intergemeentelijke samenwerking

In 2019 is een proces gestart om de regionale samenwerking in Twente te versterken. Op 1 juli 2020 heeft het Algemeen Bestuur van de Regio Twente het hoofdlijnenbesluit "Versterking regionale samenwerking door focus en eenvoud" (het transitieplan) vastgesteld. Het transitieplan is bedoeld om de Regio Twente te ontvlechten en de regionale samenwerking opnieuw in te richten. Op 1 juli 2020 is ook een motie over de financiële kaders voor de transitie unaniem aangenomen door het AB. In de motie ingediend door Haaksbergen, werd opgeroepen om "het financiële bestuurlijke kader taakstellend uit te werken met indicatoren voor efficiëntie en effectiviteit, zodat de voordelen en verbeteringen van het transitieplan kwantitatief zichtbaar worden en dit aan het AB ter besluitvorming voor te leggen, vóórdat agendering van de ontvlechting van Regio Twente in de diverse lokale gremia aan de orde is".

Het DB heeft in de vergadering laten weten dat het de door de gemeente Haaksbergen ingediende motie interpreteert als een opgave aan zichzelf om in de uitwerking per onderdeel te verduidelijken waar de exit-kosten vallen, bij wie en wat de hoogte ervan is. Dit zou het AB in staat stellen om op basis hiervan een keuze te maken voor de nieuwe situatie of om bij het oude te blijven.

Het AB heeft op 10 juni 2021 ingestemd met de eindtoets van de veranderopdracht. In de eindtoets is in het financiële hoofdstuk invulling gegeven aan de motie van

Haaksbergen. Uit de eindtoets volgt dat voldaan wordt aan het uitgangspunt dat het resultaat van de transitie op de lange termijn goedkoper moet zijn. De verwachte structurele besparing is afgerond € 1.260.000 ofwel de nieuwe situatie is €1.260.000 goedkoper dan de oude samenwerking. Daarvan leidt € 261.000 daadwerkelijk tot een verlaging van de bijdrage van de gemeenten aan sociaaleconomische structuurversterking. Met de in de eindtoets opgenomen toelichting is uitvoering gegeven aan de interpretatie van de motie voor het kostenbewustzijn en het goedkoper doen dan in de huidige situatie.

In de paragraaf verbonden partijen wordt de ontvlechting nader uiteengezet.

Raad en rekenkamercommissie

Eind 2021 is een ambtelijke werkgroep onder leiding van P&O gestart met het actualiseren van het integriteitsbeleid. In 2021 is geen opvolging geweest op dit thema voor het bestuur. Dit onderwerp verdient aandacht bij de installatie van een nieuwe raad en college na de verkiezingen 2022.

De tweejaarlijkse radenreis heeft geen doorgang gevonden in verband met de situatie rondom Covid-19.

Er is verdere invulling gegeven aan het leertraject 'Studio Vers Bestuur' waarin de raad experimenteert met de participatieladder met betrekking tot het afvalbeleid. Dit is een eerste stap in het opstellen van een besturingsfilosofie waarmee invulling wordt gegeven aan de vijfde aanbeveling van Rijnconsult.

De Rekenkamercommissie doet onderzoek naar de legitimiteit, de effectiviteit en de efficiency van het gemeentelijk beleid, ter ondersteuning van de besluitvorming van de gemeenteraad. De Rekenkamercommissie heeft daarin in 2021 ook weer haar bijdrage geleverd.

De Rekenkamercommissie functioneert onafhankelijk van raad en college en bestond in 2021 uit drie leden die geen directe binding met de gemeente Haaksbergen hebben. Ellen Odenthal is voorzitter, de leden zijn Michel Ligtenbarg en Arnold Titsing. De Rekenkamercommissie is in 2021 15 keer in vergadering bijeen geweest, waarvan 13 keer digitaal.

In juni 2021 heeft de rekenkamercommissie de Quick Scan Jaarstukken gemeenschappelijke regelingen 2021 gepresenteerd. Een onderzoek dat in samenwerking met elf andere Twentse Rekenkamercommissies is uitgevoerd. De Quick Scan voorziet de raad van een onafhankelijke, kritische blik op de jaarrekeningen en voorlopige begrotingen van een aantal gemeenschappelijke regelingen, waarin Haaksbergen als gemeente participeert. Gelet op de informatiewaarde van dit rapport heeft de gemeenteraad de rekenkamer gevraagd of zij ook in 2022 namens Haaksbergen wil deelnemen aan deze gezamenlijke Quick Scan.

In december 2021 heeft rekenkamer het onderzoek Samenwerking Werk & Inkomen Borne, Hengelo en Haaksbergen: 'de balans opgemaakt' opgeleverd. In de commissie is een presentatie verzorgd en dit heeft geleid tot het volgende besluit: het rapport is voldoende voor beraadslaging in de raad voorbereid en zal daar als hamerstuk worden behandeld. De raad stemde in zijn vergadering van 26 januari 2022 in met de eindconclusies en de aanbevelingen uit het rapport. De verdere opvolging van het rapport wordt in 2022 vormgegeven.

0.2 Burgerzaken

Wat hebben we bereikt?

Het huidige niveau van dienstverlening hebben wij vasthouden en waar mogelijk verbeterd. Dit blijkt uit het onderzoek 'waar-staat-je-gemeente?', waar onze dienstverlening door onze inwoners gewaardeerd is met het cijfer 6,3.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Visie op dienstverlening

Het zichtbaar maken van de visie op dienstverlening stond oorspronkelijk gepland in 2021. Dit is door drukke werkzaamheden van alle betrokkenen niet gelukt. Er zijn wel enkele oriënterende sessies gehouden met medewerkers, managers en collegeleden om af te tasten wat de gewenste ontwikkelingsrichting zou zijn. Dit krijgt een concreet vervolg en uitwerking in de loop van 2022.

Dienstverlening

We hebben de dienstverlening waar mogelijk geoptimaliseerd door gebruik te maken van de nieuwe mogelijkheden van onze bevolkingsapplicatie iBurgerzaken. Ons digitale afsprakensysteem, het betalingssysteem en het klantgeleidingssysteem hebben een update gehad en zijn daarmee voorbereid op toekomstige ontwikkelingen.

Verkiezingen Tweede Kamer

De verkiezingen zijn conform de wettelijke verplichtingen georganiseerd. Alle uitslagen zijn tijdig gepubliceerd en op de juiste manier aangeleverd bij de Kiesraad en akkoord bevonden. Voor deze verkiezingen moest een uitgebreid pakket aan Covid-19 maatregelen worden doorgevoerd om de verkiezingen verantwoord te kunnen organiseren. Daar zijn we in geslaagd. De opkomst was, ondanks Covid-19, zondermeer goed te noemen met 86%.

'Waar-staat-je-gemeente'

We hebben in het najaar van 2021 deelgenomen aan het landelijke onderzoek 'waar-staat-je-gemeente'. De uitkomsten zijn met de gemeenteraad gedeeld. We hebben 2.000 inwoners aangeschreven met het verzoek deel te nemen aan het onderzoek en een vragenformulier in te vullen. De ontvangen reacties zijn door het bureau I&O Research verwerkt in een rapportage.

Digitale toegankelijkheid

De gemeente is wettelijk verplicht ervoor te zorgen dat iedereen gebruik kan maken van informatie, die digitaal via websites en apps aangeboden wordt. Ook voor inwoners met een beperking. In 2021 zijn de websites www.haaksbergen.nl en www.noaberpoort.nl getoetst door Stichting Accessibility.

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

Wat hebben we bereikt?

Efficiënt gebruik en onderhoud van het gemeentehuis, met aandacht voor een duurzaam gemeentehuis.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Gesprekken of meer verhuur mogelijk is in het gemeentehuis zijn opgestart.

We zijn gestart met het opstellen van een plan van aanpak voor het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed, waaronder het gemeentehuis.

We hebben onderzocht welke energiebesparende maatregelen we kunnen uitvoeren in het gemeentehuis. In 2021 zijn we gestart met het opnieuw inregelen van de luchtbehandeling en de verwarmingsinstallatie.

0.4 Overhead

Wat hebben we bereikt?

Bedrijfsvoering, financiën en risicobeheersing zijn verder op orde gebracht en versterkt. Financieel zijn wij gezond en weerbaar geworden, waardoor wij beter kunnen sturen op en beheersen van processen en systemen in de organisatie. Om verdere stappen te

kunnen zetten richting toekomstbestendigheid is besloten IT uit te plaatsen naar de gemeente Hengelo en een onderzoek te doen naar informatiemanagement.

Er is een evenwichtige balans tussen ambities en formatie enerzijds en kwaliteit van de organisatie anderzijds. De kosten van overhead beheersen wij goed en houden wij op een aanvaardbaar niveau.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Met het besluit om IT uit te plaatsen bij gemeente Hengelo en een onderzoek te doen naar informatiemanagement zijn wij bezig een eenduidig informatiebeleid, -beheer en -veiligheid te ontwikkelen en te borgen.

We hebben de met het financieel herstelplan in 2020 ingeslagen weg verder voortgezet. We hebben een beleidsarme begroting vastgesteld en zijn erin geslaagd het financieel beheer op orde te houden. Zo werden alle bestuurlijke voorstellen met financiële consequenties door een (ambtelijke) werkgroep preventief toezicht bekeken op doel, noodzaak en dekking. Dit heeft mede bijdragen aan een positief resultaat van € 5.383.000 dat we hebben behaald. Daarnaast hebben we de in de begroting opgenomen storting van € 1.000.000 in de Algemene Reserve kunnen realiseren. Hierdoor krijgt de Algemene Reserve een aanzienlijke financiële injectie en is een forse stap gezet richting een weerstandsvermogen, zoals dat voor een gemeente als Haaksbergen nodig is om mogelijke risico's op te kunnen vangen. Meer informatie over het weerstandsvermogen is opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

De ambtelijke organisatie is heringericht van 3 afdelingen naar 9 teams. Dit levert een bijdrage aan de ontwikkeling tot een toekomstbestendige gemeente. Het formatiehuis dat dient als de basis op het gebied van P&O is op orde gebracht en geborgd in de organisatie. Ook hebben instrumenten als capaciteitsplanning, personeelsplanning, strategisch personeelsbeleid en vormings- en opleidingsbeleid een plek gekregen binnen het programma 'Haaksbergen ster(ke) in ontwikkeling'. Binnen dit programma worden deze instrumenten verder doorontwikkeld en ingezet als sturingsmiddel voor de organisatie.

0.5 Treasury

Wat hebben we bereikt?

Het totaal van onze leningenportefeuille is afgenomen van € 50.430.000 naar € 33.530.000.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Voor meer informatie over financieringen en investeringen verwijzen wij naar de paragraaf financieringen (pag. 73).

0.6 OZB & overige belastingen

Informatie over dit taakveld is te vinden in de paragraaf lokale heffingen (pag. 58).

0.7 Algemene uitkering

Wat willen we bereiken?

Gemeenten ontvangen op drie tijdstippen in het jaar informatie over de gemeentefondsuitkeringen: in mei op basis van de Voorjaarsnota, in september op basis van de Miljoenennota en in december, ter afronding van het lopende jaar, op basis van de Najaarsnota. In 2021 is er, in verband met de Covid-19 crisis, een extra

maartcirculaire bij gekomen.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Na het verschijnen van een circulaire wordt de raad geïnformeerd via een raadsinformatiebrief.

0.8 Overige baten en lasten

Dit taakveld heeft een technisch karakter en bevat alle baten en lasten die niet toe te rekenen zijn aan de overige specifieke taakvelden in de gemeentebegroting. Te denken valt aan stelposten onvoorzien of BTW verrekeningen.

0.9 Vennootschapsbelasting

Wat hebben we bereikt?

Overheidsondernemingen zoals het grondbedrijf, de inzameling van oud papier, of inkomsten van reclameborden, zijn belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Deze ondernemingen moeten daarom voor hun ondernemingsactiviteiten een aangifte vennootschapsbelasting doen.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Het tijdig indienen van de aangifte voor de vennootschapsbelasting.

0.10 en 0.11 Reserves & resultaat

Wat hebben we bereikt/wat hebben we hiervoor gedaan?

In het Financieel Herstelplan, dat in juni 2020 is vastgesteld door de raad, is vanaf 2021 een jaarlijkse storting van € 1.000.000 in de Algemene Reserve opgenomen, zodat over een beperkte periode de Algemene Reserve op het gewenste niveau is. In deze jaarrekening heeft deze storting voor het eerst plaatsgevonden. De Algemene Reserve neemt daarnaast toe met het positieve resultaat van deze jaarrekening. Bij de Eindejaarsrapportage 2020 is de bestemmingsreserve Corona ingesteld. Hierin zijn in 2021 de middelen van het Rijk gestort, die wij hebben ontvangen ter compensatie van coronamaatregelen. De kosten die wij als gevolg van de coronamaatregelen hebben moeten maken, zijn vervolgens weer onttrokken aan de reserve.

Prestatie-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Stand Haaksbergen 2021	Gemiddelde van de referentie gemeenten	Gestelde norm
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	5,3	Geen data	*
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	4,9	Geen data	*
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	276	Geen data	*
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	16,8%	Geen data	*
Overhead	% van totale lasten	10,04%	Geen data	*

Wat heeft het gekost?

bedragen x €1.000

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten			Baten			Totaal saldo
		Begroot	Werkelijk	Saldo	Begroot	Werkelijk	Saldo	
0.1	Bestuur	1.824	1.584	240	0	125	125	365
0.2	Burgerzaken	660	650	10	283	310	27	37
0.3	Beheer gebouwen en gronden	112	-190	302	63	63	0	301
0.4	Overhead	6.920	6.889	31	86	180	94	125
0.5	Treasury	352	281	71	490	550	60	131
0.61	OZB woningen	0	0	0	4.023	4.027	4	4
0.62	OZB niet-woningen	0	0	0	2.947	2.964	17	17
0.63	Parkeerbelasting	0	0	0	0	0	0	0
0.64	Belastingen overig	409	447	-38	150	151	1	-37
0.7	Algemene uitkering	0	0	0	38.455	38.829	374	374
0.8	Overige baten en lasten	16	-92	108	0	1	1	109
0.9	Vennootschapsbelasting	-33	-34	1	0	0	0	1
0.10	Mutaties reserves	2.543	2.714	-171	1.377	1.363	-14	-185
	Totaal programma 0	12.802	12.251	551	47.872	48.565	693	1.244

De afwijkingen op het saldo per taakveld (> € 15.000) worden toegelicht binnen het hoofdstuk 'Verklaring verschillen begroot en werkelijk' in de jaarrekening.

Programma 1. Veiligheid

Belangrijkste beleidsontwikkelingen

Eind 2021 is het rapport van de weerbaarheidsscan, uitgevoerd door het RIEC, opgeleverd en gepresenteerd aan het college van B&W en managementteam. De komende tijd wordt gekeken welk vervolg er gegeven wordt aan de uitkomsten van deze scan.

1.1 Crisisbeheersing en brandweer

Wat hebben we bereikt?

In 2021 is de brandweezorg 24/7 geborgd geweest. Een groot aantal functionarissen heeft een bijdrage geleverd aan de crisisorganisatie voor de bestrijding van de Covid-19 pandemie.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Door Covid-19 hebben niet alle activiteiten en werkzaamheden doorgang kunnen vinden. Denk hierbij aan opleiden, oefenen en trainen. In 2021 kwam Brandweer Twente 3.922 keer in actie om brand te bestrijden en hulp te verlenen. Dat is iets minder dan in 2020. Toen waren er 4.113 incidenten. De brandweer bestreed 1.323 branden, van klein tot groot. Opvallend is dat hulpverlening een steeds belangrijker deel is van de inzet van de brandweer. Dat zien we terug in het hoge aantal inzetten bij storm- en wateroverlast, maar ook bij de dienstverleningsmeldingen waar assistentieverlening aan de ambulancedienst onder valt. In Haaksbergen hebben we in 2021 127 incidenten afgehandeld.

1.2 Openbare orde en veiligheid

Wat hebben we bereikt?

2021 stond nog steeds in het teken van de Covid-19. Samen met de Veiligheidsregio Twente en omliggende gemeenten is er uitvoering gegeven aan de Tijdelijke Wet Covid-19. De opgerichte ambtelijke en bestuurlijke kernteams kwamen regelmatig bijeen.

Ook in 2021 werkten we samen met onze partners, zoals politie en RIEC, aan belangrijke veiligheidsthema's zoals ondermijning. Binnen het platform Integrale Veiligheidszorg (IVZ), waaraan alle Twentse gemeenten deelnemen, wordt op regionaal niveau structureel en integraal samengewerkt op diverse thema's ten behoeve van het vergroten van de veiligheid voor de inwoners van Twente en dus ook Haaksbergen.

Zoals aangegeven is eind 2021 de weerbaarheidsscan opgeleverd aan onze gemeente. De uitkomsten van deze scan worden gebruikt om de aanpak van ondermijning in onze gemeente nader vorm te geven.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Door het aanstellen van coördinatoren voor sub-teams konden de coronavraagstukken ingeweven worden in het ambtelijk apparaat, zodat deze een minimale impact had op de dagelijkse werkzaamheden.

Door Covid-19 zijn er diverse activiteiten niet of in afgeslankte vorm doorgegaan. Denk hierbij onder andere aan de week van de veiligheid, evenementen en de opvolging van de pilot vrijwillig vuurwerkvrije zones uit 2019. Carbid schieten heeft gereguleerd doorgang kunnen vinden.

In 2021 zijn de eerste stappen gezet voor de totstandkoming van een nieuw integraal veiligheidsprogramma. In 2022 worden vervolgstappen gezet, waarbij de raad betrokken wordt.

Verbonden partijen

Veiligheid begint bij het voorkomen van incidenten, branden, rampen en crises en het vervolgens beperken van letsel en schade bij incidenten, rampen en crises. De risico's in de regio vormen de basis waarop het veiligheidsbeleid door Veiligheidsregio Twente (VRT) wordt vormgegeven. De VRT is verantwoordelijk voor het zo mogelijk reduceren van risico's en voor het bestrijden en beperken van de effecten. De medewerkers van de VRT staan 24/7 paraat om te helpen bij het bestrijden van ongevallen, branden, rampen en crises. De Covid-19 crisis heeft duidelijk gemaakt dat een crisis van deze omvang snel, flexibel en langdurig handelen van vele partijen vraagt.

Prestatie-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Stand Haaksbergen 2021	Gemiddelde van de referentie gemeenten	Gestelde norm
Verwijzingen Halt (12-17 jaar)	Aantal per 1.000 jongeren	9*	10	*
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	0.6*	0.7	*
Gewelds- en seksuele misdrijven	Aantal per 10.000 inwoners	2.06	1.83	*
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	1.4*	1.5	1.6
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	2.9*	4.5	*

* = 2020

Wat heeft het gekost?

De afwijkingen op het saldo per taakveld (> € 15.000) worden toegelicht binnen het hoofdstuk 'Verklaring verschillen begroot en werkelijk' in de jaarrekening.

bedragen x €1.000

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten			Baten			Totaal saldo
		Begroot	Werkelijk	Saldo	Begroot	Werkelijk	Saldo	
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.612	1.611	1	0	0	0	1
1.2	Openbare orde en veiligheid	610	597	13	8	8	0	13
	Totaal programma 1	2.222	2.208	14	8	8	0	14

De afwijkingen op het saldo per taakveld (> € 15.000) worden toegelicht binnen het hoofdstuk 'Verklaring verschillen begroot en werkelijk' in de jaarrekening.

Programma 2. Verkeer, vervoer en waterstaat

Belangrijkste beleidsontwikkelingen

- Vanuit het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 zullen verbetervoorstellen voor de verkeersveiligheid uitgewerkt worden in een uitvoeringsplan.
- De voorzieningen van een stad combineren met de gemoedelijkheid, gezelligheid, bereikbaarheid en groene sfeer van een dorp te midden van een prachtig landschap. We willen de dorpse groene sfeer en gezelligheid versterken, waarbij we de bereikbaarheid op peil houden.
- We realiseren voldoende parkeergelegenheid in en rond het centrum passend bij de ambitie van Haaksbergen.
- Voor gebruikers van openbaar vervoer blijven we zorgdragen voor voldoende en veilige voorzieningen.
- De realisatie van de aanpassing van de 'oude' N18 fase 1 is afgerond. Fase 2 van de aanpassing van de 'oude' N18 wordt in 2022 gerealiseerd. Het wel of niet behouden van het Koningin Wilhelmina viaduct zal ter besluitvorming aan de raad worden voorgelegd.
- Vanuit Haaksbergen wordt op bestuurlijk niveau gecommuniceerd dat wij geen voorstander zijn van een aftakking van de Betuwelijn door onze gemeente

2.1 Verkeer en vervoer

Wat hebben we bereikt?

Verkeer

Het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 is opgeleverd en bevat een gezamenlijke strategische visie op de aanpak van het verkeersveiligheidsbeleid van alle overheden. Een bereikbaar en verkeersveilig Haaksbergen voor zover dat binnen de mogelijkheden ligt.

Om de financiële positie van Haaksbergen te verbeteren zijn diverse projecten in 2020 'on hold' gezet. Na verbetering van de financiële positie hebben we weer een vervolg kunnen geven aan de voorbereiding van diverse projecten, waaronder centrumplan De Veldmaat, herinrichting Molenstraat, verkeersveilige oversteek Hengelosestraat en de aanpassing van de 'oude N18'

Verlichting

Het systeem van duurzame, energiebesparende minder 'lichtvervuilende' en openbare verlichting is verder uitgebreid.

Wegen

In 2021 is het beleidsplan voor het wegbeheer geactualiseerd en vastgesteld.

De realisatie van de aanpassing van de 'oude' N18 fase 1 is afgerond. De voorbereiding van fase 2 is gestart.

Met de beschikbaar gestelde middelen is onderhoud uitgevoerd om de kwaliteit van ons wegennet op een acceptabel en verkeersveilig niveau te houden. Met het onderhoud van het straatwerk hebben we op meerdere locatie gevaarlijke situaties, zoals verzakkingen en wortelopdruk, kunnen herstellen. Ook zijn langs diverse wegen de meeste urgente locaties hersteld waar grasbetonstenen waren verzakt of kapotgereden. Wegmarkeringen zijn hersteld waar nodig.

Het proces rondom de aanpassing van de wegenlegger is nog niet afgerond. Vanwege de complexiteit vergt dit meer tijd dan vooraf is ingeschat. Hieraan voorafgaand wordt eerst het definitieve besluit met betrekking tot verlegging van de komgrenzen (Wegenwet en Wegenverkeerswet) genomen.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Verkeer

Het uitvoeren van educatie en communicatie op verkeersgebied. Op de momenten dat dat kon zijn ondanks Covid-19 nog diverse verkeersprojecten op basisscholen uitgevoerd. De ontwikkelingen rond de Noordtak van zijn nauwlettend gevolgd.

Ten aanzien van de Vloedstegenbrug zijn de belangen van Haaksbergen richting RWS vertegenwoordigd waardoor bussen en hulpdiensten over de 'oude' N18 kunnen blijven rijden tijdens de afsluiting voor zwaar verkeer.

Verlichting

We zijn verder gegaan met het vervangen van niet energiezuinige verlichting door LED. Aan de Rietmolenweg, Richterstraat, Hondelink, C. Trooststraat en Beethovenstraat zijn de bestaande armaturen vervangen door LED-armaturen. Het aangepaste areaal van de openbare verlichting is opgenomen in ons geautomatiseerd beheerssysteem.

Wegen

In het beleid voor het wegbeheer is een duidelijk onderscheid tussen het klein en groot wegenonderhoud gemaakt. In het plan wordt vastgehouden aan de kwaliteitsniveaus van de wegen.

Voor fase 2 van de aanpassing van de 'oude' N18 is een bouwteamovereenkomst gesloten met Roeloefs Beheer BV.

Met het onderhoud van het straatwerk hebben we op meerdere locatie gevaarlijke situaties, zoals verzakkingen en wortelopdruk, kunnen herstellen. Ook zijn langs diverse wegen de meeste urgente locaties hersteld waar grasbetonstenen waren verzakt of kapotgereden. Wegmarkeringen zijn hersteld waar nodig.

2.2 Parkeren

Wat hebben we bereikt?

Het behoud van een bereikbaar Haaksbergen, waarbij het voor alle bewoners en bezoekers op dit moment mogelijk is een parkeergelegenheid te vinden binnen acceptabele afstand van de bestemming.

Het netwerk van laadpalen is verder uitgebreid.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Bij nieuwbouwplannen en ontwikkelingen zijn parkeertoetsen uitgevoerd.

Er zijn twee gehandicaptenparkeerplaatsen gerealiseerd.

Er zijn op zeven locaties laadpalen gerealiseerd.

2.3 en 2.4 Recreatieve- en economische havens

Niet van toepassing.

2.5 Openbaar vervoer

Wat hebben we bereikt?

De openbaar vervoerder fysiek voldoende gefaciliteerd, zodat de vervoerder het vervoer binnen, van en naar Haaksbergen kan uitvoeren.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Voor het openbaar vervoer was het een jaar van overleven als gevolg van Covid-19.

In relatie tot de aanpassing van de 'oude' N18 heeft er afstemming plaatsgevonden met Keolis. De te nemen civieltechnische maatregelen zijn akkoord bevonden door Keolis.

Verbonden partijen

Regio Twente, voor regionale samenwerking op mobiliteitsvlak.

Provincie Overijssel, voor regionale samenwerking en subsidiëring.

Prestatie-indicatoren

Dit programma heeft geen verplichte prestatie-indicatoren.

Wat heeft het gekost?

bedragen x €1.000

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten			Baten			Totaal saldo
		Begroot	Werkelijk	Saldo	Begroot	Werkelijk	Saldo	
2.1	Verkeer en vervoer	3.996	3.871	125	55	75	20	145
2.2	Parkeren	36	36	0	0	2	2	2
2.3	Recreatieve havens	0	0	0	0	0	0	0
2.4	Economische havens/waterw.	0	0	0	0	0	0	0
2.5	Openbaar vervoer	101	40	61	36	40	4	65
Totaal programma 2		4.134	3.948	186	91	117	25	211

De afwijkingen op het saldo per taakveld (> € 15.000) worden toegelicht binnen het hoofdstuk 'Verklaring verschillen begroot en werkelijk' in de jaarrekening.

Programma 3. Economie

Belangrijkste beleidsontwikkelingen

Bedrijventerreinen

In samenwerking met het (georganiseerde) bedrijfsleven (bedrijvenvereniging Stepelo en Parkmanagement Haaksbergen) hebben wij ingezet op het verder ontwikkelen van bedrijventerrein Stepelerveld als duurzaam bedrijventerrein. De laatste bedrijfskavels uit fase 1 zijn of verkocht of gereserveerd, waarmee wij door de voorraad beschikbare kavels heen zijn. Eind 2020 is het voorkeursrecht gevestigd is op een deel van de aangrenzende percelen en de eerste gesprekken met grondeigenaren zijn in 2021 opgestart. Stec Groep is opdracht gegeven onderzoek te doen naar de toekomstige vraag naar bedrijfskavels.

Actieplan Centrum

Vanuit het Actieplan Centrum is het masterplan voor de herinrichting Molenstraat uitgewerkt in samenwerking met ondernemers en bewoners. De uitvoering van de herinrichting staat gepland in het voorjaar van 2022.

Aan de Spoorstraat is het voormalige bankgebouw gesloopt (private investering) met als doel de vrijgekomen ruimte als parkeerterrein in te richten. Naast de verkoop van het parkeerterrein aan de Stationsstraat is in overleg met de gemeente, ondernemers en bewoners een herinrichtingsplan opgesteld voor het terrein achter Jumbo en Hema. Hiermee is een oplossing gevonden voor de beleving van deze ondernemingen. Opdracht is gegeven tot sloop van twee panden aan de Markt.

In 2021 is voor het eerst reclamebelasting geheven in het kernwinkelgebied ten gunste van het ondernemersfonds. De HOV is erin geslaagd een centrummanager te werven en de samenwerking met SHP is geïntensiveerd.

Covid-19

Er is actief Covid-19 beleid gevoerd om ondernemers te ondersteunen onder andere met behulp van Rijksregelingen en het bieden van extra terrasruimte aan de horeca. Op regelmatige basis is overleg gevoerd met ondernemers in de horeca, detailhandel en toeristische sector. Door de lockdown hebben hotels, horeca, dagrecreatie, evenementen, groepsaccommodaties en cultuurpartijen veel minder omzet kunnen genereren. Vakantieparken hebben in 2021 goede zaken gedaan. Ook kampeerterreinen zagen een groei. Hotels kruipen langzaam uit het dal ten opzichte van 2020, maar groepsaccommodaties hebben het nog steeds zwaar.

Arbeidsmarkt

De spanning op de arbeidsmarkt (vraag en aanbod) is verder toegenomen. Samen met het georganiseerde bedrijfsleven nemen wij deel aan programma's om in te spelen op de tekorten op de arbeidsmarkt. Deze programma's zorgen onder andere voor een betere aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt en het aanbieden van om-, her-, en bijscholingstrajecten.

Twente Board

Twente Board, een samenwerking tussen ondernemers, onderwijs, overheid en kennisinstellingen, is in juli 2021 geformaliseerd.

Vrijetijdseconomie

Na het onderzoek vitale vakantieparken in 2020 is het Expertisecentrum Vitale Vakantieparken Overijssel opgericht om gemeenten te ondersteunen bij hun aanpak.

In het kader van een afstudeeropdracht SportNatuur wordt onderzocht hoe de samenwerking tussen sportverenigingen, horeca en verblijfsaccommodaties binnen

Stichting Groot Scholtenhagen geoptimaliseerd kan worden. Doel is de kwaliteit van het park te verhogen en meer aanbod te creëren voor toerisme en (dag)recreatie.

3.1 Economische ontwikkeling

Wat hebben we bereikt?

- De ambitie te komen tot het duurzaamste bedrijventerrein van Twente door het bereiken van het BREEAM-NL-certificeringsniveau bevindt zich in het eindstadium. Het bedrijventerrein is nagenoeg bouwrijp gemaakt en daarmee is ook het moment gekomen de ambities te verzilveren met dit certificaat. Het is een wereldwijd erkend keurmerk dat de duurzaamheid van gebieden aantoont.
- Vanuit het Actieplan Centrum is het masterplan Molenstraat uitgewerkt en zijn private investeringen aan de Spoorstraat afgestemd op de gewenste herinrichting "Kop" Spoorstraat en Kalter.
- Vanuit de reclamebelasting is het ondernemersfonds voor het centrum van Haaksbergen voorzien van financiële middelen.
- De samenwerking met partnergemeente Ahaus is in 2021 gecontinueerd.
- In 2021 hebben wij actief deelgenomen aan de Agenda voor Twente.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- Samen en in samenwerking met de gevestigde ondernemers (detailhandel/horeca) en ondernemersorganisaties ingezet op het realiseren van een toekomstbestendig en levendig winkelgebied.
- De werkgelegenheidsaanpak die in Twents verband is opgestart, is verder vormgegeven op partnerschapsniveau. Het grensoverschrijdend arbeidsmarktpact van de Euregio is daarbij leidend geweest.
- Met de overige Twentse gemeenten is in samenwerking met de ondernemers en onderwijs (Triple Helix) uitvoering gegeven aan de regionale investeringsprogramma's Regiodeal en Agenda voor Twente (na transitie Regio Twente vanuit Twente Board). Met dit investeringsprogramma wordt de komende jaren ingezet op het versterken van het technologisch cluster, de arbeidsmarkt, de bereikbaarheid en het vestigingsklimaat van Twente.
- In samenwerking met de Twentse gemeenten en externe partijen zoals Gastvrij Twente, Gastvrij Overijssel, de provincie en Twente Marketing is onderzocht hoe we de toeristisch recreatieve sector vitaal kunnen houden en (kwalitatief) kunnen versterken.

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Wat hebben we bereikt?

- Enkele ondernemers binnen het kernwinkelgebied hebben wij gefaciliteerd bij hun uitbreidingswensen.
- Invulling van (winkel) leegstand in het kernwinkelgebied.
- Invulling/transformatie winkelleegstand buiten kernwinkelgebied.
- Herinrichtingsplan Molenstraat.
- Faciliteren herinrichtingsplan terrein achter Jumbo en Hema
- Verkoop parkeerterreinen aan Jumbo en Albert Heijn.
- De gesprekken over invulling van de "gaten" in het centrumgebied zijn constructief opgepakt en de vervolgplannen zijn gepresenteerd.
- Vastgesteld bestemmingsplan terrassen horeca.
- Opgericht en werkend ondernemersfonds gericht op het organiseren van evenementen.
- Nagenoeg afgeronde fase 1 duurzaam bedrijventerrein Stepelerveld.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- Integrale aanpak van de centrumontwikkelingen heeft plaatsgevonden in samenwerking met de werkgroep Actieplan Centrum met ondersteuning van de provincie.
- Uitvoering gegeven aan het uitvoeringsprogramma Actieplan Centrum.
- Reclamebelasting geïnd en uitbetaald aan het ondernemersfonds voor het centrum van Haaksbergen.
- Bestemmingsplan terrassen in procedure gebracht en vastgesteld.
- Uitgifte van laatste kavels fase 1 bedrijventerrein Stepelerveld.

3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Wat hebben we bereikt?

- Vanwege de Covid-19 crisis hebben wij regelmatig overlegmomenten gehad met de detailhandel, horeca en recreatieve sector. Daar waar mogelijk hebben wij de ondernemers gefaciliteerd in ruimte en middelen om te kunnen ondernemen binnen de genomen maatregelen.
- Aan bestaande niet-agrarische bedrijven in het landelijk gebied is ruimte geboden zich verder te ontwikkelen.
- Zowel ambtelijk als bestuurlijk is er voor ondernemers een duidelijk aanspreekpunt.
- Met ondernemers(organisaties) is overleg gevoerd en zijn afspraken gemaakt over waar ze aan de bel kunnen trekken of wat ze kunnen doen als regeldruk wordt ervaren.
- Faciliteren van gezonde agrarische bedrijven die economisch en milieutechnisch volwaardig kunnen meedraaien.
- Stoppende agrarische bedrijven is zoveel mogelijk de kans geboden alternatieve activiteiten te ontplooiën en zich op een andere manier te ontwikkelen.
- Daar waar mogelijk is ruimte voor ondernemers in het buitengebied geboden in bestemmingsplannen.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- Agrarische-, en niet agrarische bedrijfsontwikkelingen zijn gefaciliteerd. Ook zijn andersoortige initiatiefnemers gefaciliteerd in hun plannen, waaronder het vergroten van woningen of de realisatie van extra m² aan bijgebouwen.
- In samenwerking met de Groene Metropool is gewerkt aan het opstellen van gezamenlijk beleid voor het buitengebied.
- Particuliere projecten zijn daar waar mogelijke gefaciliteerd (Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving (KGO), Rood voor Rood en VAB).
- Met betrekking tot Leader is er sprake geweest van bestuurlijke deelname, waarbij in 2021 de bootcamproute is gerealiseerd.
- Afleggen van bedrijfsbezoeken, al is dit vanwege coronamaatregelen beperkt geweest.

3.4 Economische promotie

Wat hebben we bereikt?

- Met diverse partijen zijn gesprekken gevoerd over nieuwe bedrijfskavels op Stepelerveld wat ertoe heeft geleid dat alle kavels uit fase 1 zijn uitgegeven.
- Twente Marketing is zichtbaar geweest en de samenwerking met Stichting Haaksbergen Promotie is geïntensiveerd.
- Verstevenigen van de Stichting Haaksbergen Promotie, waarin verschillende partijen samenwerken aan de profilering en economische versterking van Haaksbergen.
- Onderhouden en versterken van de natuur ter stimulering van de vrijetijdseconomie.
- Blijvend goed onderhouden van de recreatieve routestructuren in het buitengebied.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- Met potentiële afnemers van een bedrijfskavel hebben gesprekken plaatsgevonden waarbij kavels in optie zijn uitgegeven c.q. verkocht.
- Vanuit de gemeente hebben we op verschillende onderwerpen zoals onder andere hierboven benoemd gesprekken geïnitieerd en processen gefaciliteerd.
- Samenwerking in de regio op het gebied van vrijetijdseconomie inclusief verstrekken van subsidie aan Twente Marketing.
- Gesprekken met verschillende partijen om te komen tot versterking van de toeristische sector zoals Museum Buurtspoorweg, SportNatuur, de bootcamproute en Stichting Haaksbergen Promotie.

Verbonden partijen

Regio Twente te Enschede/Twente Board

Na de ontvlechting van de Regio Twente is Twente Board vanaf 1 juli 2021 verantwoordelijk voor twee investeringsprogramma's die naast elkaar draaien. De Regio Deal en de Agenda voor Twente. Met deze programma's wordt gezamenlijk geïnvesteerd in de toekomst van een krachtige regio met volop potentie. De Agenda voor Twente is het fundament, de Regio Deal is hierbij de versneller. Ook de onderdelen, die deel uitmaken van de gemeenschappelijke regeling op het gebied van vrijetijdseconomie, zijn anders georganiseerd binnen de nieuwe structuur.

De Regio Twente is als verbonden partij betrokken geweest bij regionale ontwikkelingen op het gebied van vrijetijdseconomie en was opdrachtgever voor het onderzoek in de verblijfsrecreatieve sector. Ook de afspraken met Twente Marketing zijn binnen de Regio Twente gemaakt.

Voor SportNatuur en de bootcamproute is de Stichting Groot Scholtenhagen als partij betrokken bij de ontwikkelingen.

Euregio te Enschede/Gronau

De Euregio heeft inzet gepleegd op grensoverschrijdende samenwerking en het wegnemen van grens-gerelateerde barrières voor inwoners, bedrijven en organisaties. Speerpunten daarbij waren werkgelegenheid en economische ontwikkeling.

Prestatie-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Stand Haaksbergen 2021	Gemiddelde van de referentie gemeenten	Gestelde norm
Functiemenging	Percentage (verhouding tussen banen en woning)	51,0%	48,6%	*
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 74 jaar	129,8	137,3	*

Wat heeft het gekost?

bedragen x €1.000

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten			Baten			Totaal saldo
		Begroot	Werkelijk	Saldo	Begroot	Werkelijk	Saldo	
3.1	Economsiche ontwikkeling	359	353	6	57	97	40	46
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	48	4.088	-4.040	578	5.629	5.051	1.011
3.3	Bedrijvenloket en regelingen	157	183	-26	136	142	6	-20
3.4	Economische promotie	220	234	-14	219	229	10	-4
Totaal programma 3		784	4.858	-4.075	990	6.097	5.108	1.033

De afwijkingen op het saldo per taakveld (> € 15.000) worden toegelicht binnen het hoofdstuk 'Verklaring verschillen begroot en werkelijk' in de jaarrekening.

Programma 4. Onderwijs

Belangrijkste beleidsontwikkelingen

Lokaal onderwijsbeleid

De herijking van het voorschoolse voorzieningenbeleid heeft ertoe geleid dat er meer duidelijkheid is over de inhoudelijke aanpak van de peuteropvang voor zowel de betrokken organisaties als de ouders. Daarnaast is er door de vaststelling van een uitvoeringsregeling duidelijkheid gecreëerd in de financiële mogelijkheden voor de peuteropvang. Dit laatste geldt voor zowel de reguliere peuteropvang als voor de opvang van de zogeheten doelgroeppeuters, die gebruik maken van een voorschoolse voorziening.

Nationaal Programma Onderwijs

De middelen die wij hebben ontvangen vanuit het Nationaal Programma Onderwijs (NPO), zijn voor een deel ingezet voor kinderen binnen zowel het basis- als voortgezet onderwijs om het mentale welzijn extra aandacht te geven. De NPO-middelen zijn aan gemeenten toebedeeld om leervertragingen van kinderen, opgelopen in de Covid-19 tijd en de gevolgen daarvan, terug te dringen.

Onderwijshuisvesting

Nadat het schoolbestuur Stichting Keender heeft besloten tot scholenfusie van de basisscholen Holthuizen en dr. Ariëns waaruit basisschool Het Palet is ontstaan, zijn wij samen met Keender gestart met de voorbereidingen voor een nieuw gebouw voor Het Palet op de locatie van de dr. Ariëns.

Daarnaast is besloten een Integraal Huisvestingsplan Onderwijs op te stellen, welk plan ertoe moet leiden dat er een integrale afweging wordt gemaakt over de wijze waarop en waar de scholen in Haaksbergen in de toekomst gehuisvest worden.

Handhaving en toezicht kinderopvang, behoud A-status

Uit het rapport van september 2021 van de Inspectie Onderwijs betreffende 'Handhaving kinderopvang 2020 gemeente Haaksbergen' is gebleken dat er geen aanleiding is nader onderzoek te doen naar de kinder- en peuteropvangorganisaties. Hiermee behouden wij de zogeheten A-status voor handhaving en toezicht, wat wil zeggen dat de organisaties hun zaken goed op orde hebben.

4.1 Openbaar basisonderwijs

Wat hebben we bereikt?

Gelijk aan 2020 hebben de in het kader van Covid-19 doorgevoerde maatregelen forse gevolgen gehad voor zowel de onderwijs- als de kinderdagopvangorganisaties. Als gemeente hebben wij daarover zo goed en zo kwaad als het ging samen met deze organisaties afstemming gezocht en waar mogelijk en wenselijk ondersteuning geboden. Zo hebben wij in goed overleg met de kinderopvangorganisaties en de GGD-JGZ veel aandacht gegeven aan het stimuleren van ouders hun kind(eren) naar een voorschoolse voorziening te laten gaan. Covid-19 was aantoonbaar de oorzaak van een terugloop van het aantal kinderen dat een dergelijk voorziening bezocht.

We hebben verschillende "thuiszittende" jongeren in samenwerking met school weer terug weten te krijgen in het onderwijs door een maatwerktraject in te zetten. Zo is het traject Opstap 2.0. ingezet om te kijken wat passend is voor jongeren om van daaruit jongeren weer gemotiveerd te krijgen deel te nemen aan het onderwijs- en arbeidsproces.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Samen met vertegenwoordigers van het basisonderwijs en aanbieders van peuteropvang is ingezet op een verbetering van de overgang van peuteropvang naar basisschool. Dit heeft onder andere geresulteerd in een verbeterde versie van het overdrachtsformulier en er is een eenduidig protocol voor de overdracht vastgesteld. Tevens is, in samenspraak met alle bij het voor- en vroegschoolse voorzieningenbeleid betrokken partijen, de keuze gemaakt voor de aanschaf van een monitorsysteem waarmee het toeleidingsproces van peuters met een indicatie Voor- en vroegschoolse educatie (VVE) van de GGD-JGZ wordt gedigitaliseerd. Naast het efficiënter maken van de uitvoering moet dit systeem er ook aan bijdragen dat beter te volgen is waar peuters zich bevinden in het toeleidingsproces (bereik). Aanvullend hierop is een filmpje en flyer ontwikkeld, waarmee in het consultatiebureau het belang van peuteropvang voor de ontwikkeling van peuters onder de aandacht kan worden gebracht.

Wij ontvangen een specifieke uitkering vanuit het Nationaal Programma Onderwijs (NPO), om leervertragingen van kinderen opgelopen in de Covid-19 tijd terug te dringen en 'de vaardigheden van leerlingen op cognitief, executief, sociaal en emotioneel vlak te helpen stimuleren'. Toen duidelijk werd dat deze middelen beschikbaar zouden komen, is een brede uitvraag gedaan onder basis- en voortgezet onderwijs, kinderopvangorganisaties en maatschappelijke (hulpverlenings-)organisaties met de vraag aan te geven welke maatregelen volgens hen een bijdrage kunnen leveren aan de doelstellingen van het NPO. Vanuit de scholen is voor de korte termijn met name aandacht gevraagd voor de toenemende behoefte aan inzet van schoolmaatschappelijk werk om extra aandacht te kunnen geven aan het mentale welzijn van jongeren. Wij hebben daarom in december besloten om, vooruitlopend op het vaststellen van een volledig herstelplan NPO, met prioriteit een subsidie te verlenen aan stichting Wijkkracht om voor het basis- en voortgezet onderwijs de uren schoolmaatschappelijk werk met respectievelijk 7 en 13 uren uit te breiden en tevens aan 6 groepen kinderen trainingen in het kader van sociale vaardigheid aan te bieden.

In Haaksbergen is het zogeheten AdoptIdee geïntroduceerd. Dit is een innovatief onderwijsconcept dat kinderen uit de groepen groep zes, zeven en acht koppelt aan lokale ondernemers die willen innoveren. Een negental ondernemers uit Haaksbergen heeft gebruik gemaakt van de creativiteit van de kinderen van drie basisscholen. AdoptIdee heeft dit jaar voor het eerst in Haaksbergen plaatsgevonden. Duidelijk is dat dit project de komende jaren in Haaksbergen een vervolg krijgt

4.2 Onderwijshuisvesting

Wat hebben we bereikt?

Cluster 1 nieuwbouw basisschool Het Palet

In samenspraak met het schoolbestuur Stichting Keender is op basis van een verdiepingsonderzoek besloten de locatie van de voormalige basisschool dr. Ariëns aan te wijzen als de meest geschikte locatie voor de fusieschool Het Palet. Binnen de Stichting Keender is medio 2021 het besluit over de inhoudelijke fusie van de beide voormalige basisscholen genomen en is besloten de leerlingen van de nieuwe fusieschool vanaf 1 augustus 2021 tijdelijk onder te brengen in het gebouw van de Holthuizen.

Integraal Huisvestingsplan

In de Eerste bestuursrapportage 2021 is een bedrag van € 20.000 opgenomen voor het opstellen van een Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP). In het IHP (primair en voortgezet onderwijs) worden strategische keuzes en wettelijke kaders in kaart gebracht, voorzien van een financiële paragraaf. Op basis van het IHP wordt een integrale afweging gemaakt over de wijze waarop de huisvesting van de scholen in Haaksbergen wordt

ingevuld. Daarbij ook de strategische keuzes die de schoolbesturen in dit verband maken meegewogen.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Cluster 1 nieuwbouw basisschool Het Palet

De voorbereidingen van de nieuw te realiseren basisschool Het Palet, inclusief een gymnastiekvoorziening, zijn in gang gezet.

Nadat het besluit binnen Stichting Keender was genomen om beide voormalige basisscholen inhoudelijk te laten fuseren, hebben wij daarop een positief advies aan Keender uitgebracht. Aansluitend hebben wij het besluit genomen het gebouw van de voormalige basisschool dr. Ariëns in juridische zin in eigendom van het schoolbestuur over te nemen.

Integraal Huisvestingsplan

Met de schoolbesturen zijn in de loop van dit jaar de eerste verkennende gesprekken gevoerd. Uiterlijk medio 2022 kan het IHP door de gemeenteraad worden vastgesteld.

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Wat hebben we bereikt?

Binnen de programmalijn 'VVE-Doorgaande lijn' van de Lokale Samenwerkingsagenda 2019-2022 is door het opstellen van het zogeheten Kwaliteitskader voorschoolse educatie een kwaliteitsimpuls gegeven aan de opvang voor peuters in de leeftijd van 2 tot 4 jaar. Hoewel aan dit Kwaliteitskader (nog) geen aanvullende inspectie-eis is gekoppeld, hebben de betrokken organisaties wel aangegeven zich aan de hierin opgenomen afspraken waar mogelijk te committeren.

Door het vaststellen van het nieuwe beleid op het gebied van voorschoolse voorzieningen, is er zowel inhoudelijk als financieel duidelijkheid gecreëerd voor alle betrokken organisaties en daarmee ook voor de ouders van de kinderen die gebruik maken van een voorschoolsevoorziening.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Zowel inhoudelijk als financieel is het voorschoolse voorzieningenbeleid herijkt en vastgesteld.

In de vastgestelde 'Beleidsnotitie voorschoolse educatie Haaksbergen' worden de beleidsmatige uitgangspunten beschreven, die wij hanteren op het gebied van onder andere ouderbetrokkenheid, kwaliteitszorg en toezicht. In samenwerking met alle partners op het gebied van voorschoolse voorzieningen wordt invulling gegeven aan het in de praktijk toepassen van dit beleid.

Als onderdeel van het geactualiseerde beleid op dit terrein is in de 'Uitvoeringsregeling subsidie peuteropvang Haaksbergen' vastgelegd onder welke voorwaarden wij subsidie verlenen voor peuteropvang. Dit laatste geldt voor zowel de reguliere peuteropvang als voor de doelgroeppeuters met een VVE-indicatie.

Prestatie-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Stand Haaksbergen 2020	Gemiddelde van de referentie gemeenten	Gestelde norm
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	0,0%	2,4%	0,0%
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	27	26	*
Vroegtijdig schoolverlaters zonder	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	1,1%	1,7%	0,5%

startkwalificatie (vsv-ers)				

Wat heeft het gekost?

bedragen x €1.000

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten			Baten			Totaal saldo
		Begroot	Werkelijk	Saldo	Begroot	Werkelijk	Saldo	
4.1	Openbaar basisonderwijs	32	32	0	0	0	0	0
4.2	Onderwijshuisvesting	1.230	1.243	-13	134	138	4	-9
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingz.	848	823	25	219	204	-15	10
	Totaal programma 4	2.110	2.098	12	354	342	-12	1

De afwijkingen op het saldo per taakveld (> € 15.000) worden toegelicht binnen het hoofdstuk 'Verklaring verschillen begroot en werkelijk' in de jaarrekening.

Programma 5. Sport, cultuur en recreatie

Belangrijkste beleidsontwikkelingen

Covid-19 2021

Sportverenigingen, sportaanbieders en culturele instellingen zagen zich ook in 2021 geconfronteerd met beperkende maatregelen. Zo mochten de binnensport-accommodaties, Museum Buurt Spoorweg en Theater de Kappen in 2021 niet of beperkt open. Dit maakte het organiseren van bijvoorbeeld voorstellingen in het theater vrijwel onmogelijk. De bibliotheekfunctie ondervond geen hinder van de beperkende maatregelen.

Als gemeente hebben wij de instellingen en verenigingen zo goed als dat kon ondersteund. Deze ondersteuning vond plaats in de vorm van advies, vragen beantwoorden over regelgeving en financiële compensatie. Voor de sportverenigingen is de huur van de sportaccommodaties over het 1ste en 2de kwartaal van 2021 (gedeeltelijk) kwijtgescholden. De gemeente heeft daarvoor gebruik gemaakt van de regeling tegemoetkoming verhuurders sportaccommodaties. Er volgt nog een nieuwe regeling over het laatste kwartaal van 2021. Financiële compensatie op het gebied van cultuur vond plaats door middel van de in 2021 vastgestelde Subsidieverordening coronamaatregelen Haaksbergen. Hier hebben de buurthuizen, Museum Buurtspoorweg en coöperatie De Kappen gebruik van gemaakt.

Regionale visie Sport en Bewegen in Twente 2018-2022

In 2018 is de Regionale visie 'Sport en Bewegen in Twente, Regionale samenwerking is Noaberschap vanuit Eigen Kracht!' door alle 14 gemeenten vastgesteld.

Vanaf 2018 is in meer of mindere mate geïnvesteerd in de thema's:

1. Bovenlokale sportaccommodaties
2. Evenementen
3. Meedoen door kwetsbare doelgroepen/Gehandicaptensport (Nationale Spelen Special Olympics Twente 2022).
4. Talenterkenning, ontwikkeling en ondersteuning
5. Sport en bewegen voor een vitale en gezonde samenleving

In 2021 heeft een evaluatie van de regionale visie plaatsgevonden. Dit in verband met het opstellen van een nieuwe regionale visie sport en bewegen 2022-2026. Deze wordt in 2022 aan alle Twentse gemeenten voorgelegd, waarbij de gekozen doelstellingen/interventies dienen aan te sluiten bij zowel de landelijke, provinciale alsook de lokale sport- en preventieakkoorden.

5.1 Sportbeleid en activering

Wat hebben we bereikt?

Lokaal sport en beweegakkoord Haaksbergen, Natuurlijk in beweging

De kerngroep, bestaande uit vertegenwoordigers van de binnensport, buitensport, onderwijs, eerste lijnszorg Haaksbergen en de gemeente heeft in 2021 diverse aanvragen voor een bijdrage uit het uitvoeringsbudget regeling Sportakkoord beoordeeld en toegekend voor:

- Een gezamenlijke sportdag van alle sportverenigingen op het Scholtenhagen.
- Een bijdrage voor de aanschaf van sportmaterialen voor plan 1 en 2 van the GAP.
- Een bijdrage voor het project stimulans voor jeugd van het Assink Lyceum.
- Een pilot voor een MQ scan, gericht op het meten van de motoriek van kinderen in het basisonderwijs, waaraan 7 basisscholen meedoen. De pilot start in 2022.
- Daarnaast hebben een tweetal verenigingen ondersteuning gekregen van de adviseur lokale sport in het kader van bestuurlijke versterking en kadervorming.

Beweegwijzer

De papieren versie van de beweegwijzer is in 2021 gedigitaliseerd en geactualiseerd. De online beweegwijzer: beweegwijzerhaaksbergen.nl is een initiatief vanuit het Sportakkoord Haaksbergen. Buurtsportcoaches Haaksbergen zijn kartrekker van dit digitale 'Beweeg Informatie Punt'. Andere betrokkenen zijn Eerstelijnszorg Haaksbergen, Wijkkracht, Noaberpoort, gemeente Haaksbergen en Stichting Haaksbergen Promotie.

Buurtsportcoaches

De buurtsportcoaches hadden in 2020 al ervaring opgedaan met het in aangepaste vorm organiseren van activiteiten als gevolg van de coronamaatregelen. De activiteiten in 2021 bestonden vooral uit buitenactiviteiten zoals fietsen, wandelen, scootmobieltocht en het mede organiseren van de Week van de eenzaamheid. Veel deelnemers aan de activiteiten doen op verwijzing van een professional mee. Verwijzers zijn huisartsen, zorginstellingen of instellingen voor hulpverlening, onderwijs en beweegaanbieders. Belangrijke redenen voor verwijzen zijn: problemen op gebied van gezondheid, ervaren van stress, problemen in de persoonlijke sfeer als schulden of relatie of geen vrijetijdsbesteding hebben.

Jeugdfonds Sport en Cultuur

In 2021 zijn 67 nieuwe aanvragen sport door het Jeugdfonds Sport en Cultuur in behandeling genomen.

Nationale spelen Special Olympics Twente 2022

De voorbereidingen voor het grootste sportevenement dat in 2022 in Nederland plaatsvindt liggen goed op koers. De Nationale Spelen Special Olympics Twente 2022 vinden plaats van 10-12 juni 2022. De opening is op vrijdag 12 juni in het FBK stadion. Wij verwachten ruim 2500 sporters en 1000 begeleiders die op de campus van de UT Twente worden gehuisvest in een speciaal Olympisch dorp.

In alle 14 gemeenten vinden een of meerdere sporttoernooien plaats. De gemeente Haaksbergen heeft het G-voetbal toegewezen gekregen. Voor de organisatie is in 2021 een lokale toernooiorganisatie opgericht met vertegenwoordigers van de twee organiserende verenigingen HSC'21 en v.v. Haaksbergen en gemeente. In totaal komen 32 G-voetbalteams naar Haaksbergen waaronder het G-voetbalteam van v.v. Haaksbergen. Daarnaast heeft gymnastiekvereniging V&K ook deelnemers ingeschreven voor de Nationale Spelen.

In de voorbereiding naar de Nationale spelen worden in iedere gemeente zogenaamde Legacy activiteiten georganiseerd. In oktober 2021 heeft in Haaksbergen de sportcarousel plaatsgevonden, waar alle aanbieders van aangepast sporten uit Haaksbergen zich via sportdemonstraties hebben gepresenteerd.

Aangepast sporten

Alle 14 Twentse gemeenten zijn in 2021 aangesloten bij de landelijke website van Uniek Sporten. Daarmee is én het huidige actuele aanbod voor sporten met een beperking in Haaksbergen en het aanbod in de regiogemeenten goed in beeld en voor iedereen vindbaar.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

- Naast deelname aan de kerngroep lokaal sport en beweegakkoord Haaksbergen hebben wij via de Sisa regeling verantwoording afgelegd over de bestede middelen van het uitvoeringsbudget 2020. Dit is in 2021 door VWS vastgesteld. Tevens hebben wij een nieuw uitvoeringsbudget voor 2022 aangevraagd en dat is inmiddels toegekend.
- Wij hebben de buurtsportcoaches, die werkzaam zijn bij onder meer het Assink Lyceum, Wijkkracht en Mediant gesubsidieerd via de landelijk ontvangen subsidie.

- Voor de digitalisering van de beweegwijzer is door de kerngroep lokaal sport en beweegakkoord een bijdrage uit het uitvoeringsbudget toegekend.
- Wij subsidiëren het Jeugdfonds Sport en Cultuur Overijssel jaarlijks met € 15.000.
- Wij zijn aangesloten bij de landelijke website Uniek Sporten.
- Special Olympics Nationale Spelen (SONS) 2022: de toernooiorganisatie van het G-voetbaltoernooi wordt door de projectorganisatie van de SONS en gemeente ondersteund.
- Wij nemen deel aan het bestuurlijk en ambtelijk regionaal overleg Sport en Bewegen Twente en hebben zitting in de regionale werkgroep inclusief sporten en bewegen.

5.2 Sportaccommodaties

Wat hebben we bereikt?

Zwembad de Wilder

Vanwege Covid-19 moest zwembad de Wilder van Optisport Haaksbergen B.V. gedurende lange tijd dicht of kon slechts zeer beperkt gebruikt worden (alleen voor zwemlessen). Dit had grote gevolgen voor de exploitatie van zwembad de Wilder. Door gebruik te maken van een compensatieregeling SPUK IJZ kon dit worden opgevangen.

Atletiekbaan

De atletiekbaan is in 2021 door de KNAU goedgekeurd. Daarmee voldoet de atletiekbaan aan de gestelde normen voor de komende drie jaar en is deze ook wedstrijdgeschikt.

BMX vereniging DVO

BMX-vereniging DVO heeft in 2021 te maken gehad met een bestuurswisseling. Daardoor was het voor de vereniging niet mogelijk gesprekken aan te gaan met de gemeente over een mogelijke verzelfstandiging van de fietscrossaccommodatie. Dit wordt in 2022 opgepakt.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- Wij hebben Optisport Haaksbergen B.V. gesubsidieerd op basis van de getekende beheer- en exploitatieovereenkomst. Er is door de gemeente een Coronacompensatieregeling SPUK IJZ aangevraagd voor zwembad De Wilder. Het ontvangen bedrag hebben wij als subsidie verstrekt aan Optisport Haaksbergen B.V. De financiële gevolgen hiervan zijn verwerkt bij de Eindejaarsrapportage.
- Wij hebben de atletiekbaan door de KNAU laten inspecteren. Op basis van het inspectierapport is door de firma die in 2018 de baan heeft gerenoveerd een aantal materialen vervangen en zijn herstel- werkzaamheden uitgevoerd (op garantiebasis). Ook is de atletiekbaan gereinigd. Het opnieuw belijnen van de atletiekbaan bleek uiteindelijk niet nodig te zijn.
- Wij hebben Stichting 't Meuke een bijdrage van € 46.620 uitbetaald voor de vervanging van de top laag van het kunstgrasveld. Dit betrof de tweede bijdrage in het kader van de regeling vrijval onderhoud. Over 10 jaar wordt voor de laatste keer eenzelfde bijdrage uitgekeerd. De vervanging heeft nog niet plaatsgevonden.
- Wij hebben de Stichting Groot Scholtenhagen gesubsidieerd.

5.3 Cultuur

Wat hebben we bereikt?

Week van de Amateurkunst

Onder de noemer 'Haaksbergen treedt op!' vond van 2 tot en met 10 oktober de Week van de Amateurkunst (WAK) plaats. Het was door de coronabeperkingen het eerste culturele treffen in Theater De Kappen in het seizoen 2021-2022. Haaksbergen treedt op! is een brede samenwerking van de amateurkunst in Haaksbergen. Een gedeelte van de WAK is door RTV Sternet gestreamd. Hierdoor konden meer inwoners de activiteiten

meemaken dan op dat moment door de coronabeperkingen op locatie mogelijk was. Naast de gemeente was de provincie Overijssel medesubsidiënt van 'Haaksbergen treedt op!'

Cultuureducatie

Door alle 12 basisscholen is deelgenomen aan Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK); het cultuurmenu kent 100% deelname van de scholen. 8% van de scholen doet mee aan de Regeling Impuls Muziekonderwijs.

Jeugdfonds Sport en Cultuur Overijssel

In 2021 zijn 11 nieuwe aanvragen Cultuur in behandeling genomen door het Jeugdfonds Sport en Cultuur.

Stichting Beeldende kunst Haaksbergen

De Stichting Beeldende Kunst Haaksbergen (SBKH) heeft in 2021 een schouw en inventarisatie van binnen- en buitenkunst afgerond. Daarnaast heeft SBKH onder andere de monumenten schoongemaakt, heeft zij het kunstwerk de Troubadour herbestemd, de restauratie van het beeld de Fabriek geregeld, de restauratie van Herdenkingsmonument Haaksbergen uitgevoerd en heeft voorbereidingen getroffen voor het terugplaatsen van de Feesthoed bij het Kulturhus. Tot slot heeft zij de coördinatie en het contact met de verzekering onderhouden betreffende het omgewaaid kunstwerk Spankracht. Helaas is gebleken dat de gemeente geen vergoeding krijgt voor de schade.

Festiviteiten 75 jaar bevrijding

In verband met de maatregelen rondom Covid-19 is wederom slechts een gedeelte van het programma uitgevoerd.

Comeback Cultuur

Overijssel breed zijn cultuurmakelaars, waaronder onze cultuurmakelaar, samen met Studio Vers Bestuur en provincie Overijssel begonnen met een ontwikkelingstraject voor de amateurkunst. Centraal staat daarbij de veranderende samenleving en de wijze waarop het verenigingsleven hierop kan anticiperen. De aftrap vond online plaats op 22 september.

Cultuurmakelaar Haaksbergen

Hof van Twente doet samen met Haaksbergen mee aan de regeling Cultuurmakelaar van provincie Overijssel. De cultuurmakelaar Haaksbergen is de adviseur richting de amateurkunst en versterkt lokale initiatieven. De cultuurmakelaar verbindt ook op onderdelen onze gemeente met ontwikkelingen in Overijssel en in het bijzonder met de Cultuurregio Twente. Daarnaast betreft de gemeente de cultuurmakelaar bij het aanjagen en verder ontwikkelen van het lokale cultuurbeleid.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- We hebben de eindrapportages ter verantwoording van de middelen CmK en CAB ingediend bij de provincie en de definitieve beschikking ontvangen. We hebben voor de periode 2021-2024 bij de provincie de aanvraag CAB 2.0 ingediend. Deze aanvraag is positief beschikt.
- Wij subsidiëren het Jeugdfonds Sport en Cultuur Overijssel jaarlijks met € 5.000,- voor cultuurdeelname door jongeren.

5.4 Musea

Wat hebben we bereikt?

Museum Buurt Spoorweg (MBS)

De bestuursstructuur is aangepast waarbij is gekozen voor de samenvoeging van Raad van Toezicht en bestuur. In goed overleg heeft MBS afscheid genomen van haar eerste

directeur. Mede met behulp van financiële ondersteuning vanuit Haaksbergen en Enschede is een nieuwe directeur aangesteld, die als belangrijkste taak heeft de basis op orde te krijgen, de uitstraling van het museum verder te professionaliseren en de economische impact te vergroten.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

We subsidiëren het museum, er is regelmatig ambtelijk en bestuurlijk contact met het museum en met de gemeente Enschede om af te stemmen, zodat verschillende ontwikkelingen elkaar kunnen versterken.

5.5 Cultureel erfgoed

Wat hebben we bereikt?

Het in stand houden van ons cultuurhistorisch erfgoed en de monumentale panden.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

We hebben een tijdelijke oplossing gevonden voor de waarneming van taken van de voormalige Erfgoedraad door de monumentencommissie van Het Oversticht. We hebben de monumenten die we in eigendom hebben onderhouden. Er is voor vijf gemeentelijke monumenten subsidie verleend voor het in stand houden van de monumenten en er is een bijpassend advies gegeven met als uitgangspunt de Erfgoedverordening.

5.6 Media

Wat hebben we bereikt?

De lokale omroep is nu in De Kappen gehuisvest. Het huisvestingsprobleem lijkt hiermee structureel opgelost.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Wij hebben RTV Sternet conform de richtlijnen van de VNG bekostigd.

5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie

Wat hebben we bereikt?

Speelvoorzieningen

Door andere prioritering zijn in 2021 geen nieuwe speeltoestellen aangeschaft. Het reguliere onderhoud en inspecties van speeltoestellen hebben wel plaatsgevonden. Enkele burgerinitiatieven om een speelplek opnieuw in te richten zijn door ons ondersteund, maar deze initiatieven zijn nog niet afgerond.

Plantsoenen

Ten opzichte van de voorgaande drie zeer droge jaren kenmerkte 2021 zich als een jaar waarin tijdens het groeiseizoen veel regen is gevallen, waardoor het onkruid welig groeide. In 2020 werd er bij de begrotingsvergadering 2020 een bezuiniging op het groenonderhoud opgelegd. Als gevolg hiervan is het onderhoudsniveau bij plantsoenen in de woonwijken teruggegaan van een B-niveau naar het lagere C-niveau. De gevolgen hiervan waren in het 'natte jaar 2021' goed te merken. Hoofdaannemer TwenteMilieu kon het werk nauwelijks bijbenen en de klachten nam toe.

In 2021 was er meer aandacht voor het bevorderen van de biodiversiteit. Een van maatregelen die werd getroffen, is de grotere gazons binnen de bebouwde kom, die niet officieel als trapveld of hondenlosloopgebied zijn aangewezen, nog maar twee keer per jaar te maaien, waarbij het maaisel wordt afgevoerd. Door verschraling zullen er de komende jaren meer bloemen komen. Op accentpunten werden bloemenmengels

ingezaaid. De reacties over het maaibeeld waren divers, maar door diverse vormen van communicatie, in samenwerking met onze natuurorganisaties, viel het achteraf niet tegen. Gezien de vele regen was het niet het beste jaar om hiermee te starten, maar na de zomer bleek dat twee keer per jaar maaien uiteindelijk toch voldoende was.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- Inwoners zijn in 2021 niet actief benaderd als het gaat om het snippergroenbeleid en groenadoptie. Dit had enerzijds met corona te maken, anderzijds met een capaciteitsprobleem.
- In 2021 zijn geen projecten revitalisering uitgevoerd (opknappen van verouderde plantsoenen). We kregen wel diverse verzoeken van inwoners om straten te renoveren.
- In het jaar 2021 waren alle uitvoerende onderhoudswerkzaamheden aan plantsoenen, bomen, ongedierte en begraafplaatsen ondergebracht bij Twente Milieu. Uiteraard onder regie van de gemeente. Het was een jaar met leermomenten, maar het werd met vertrouwen in de toekomst afgesloten.

Verbonden partijen

Stichting Groot Scholtenhagen te Haaksbergen

De stichting beheert en onderhoudt het park en draagt daarmee bij aan het aanbieden van voldoende mogelijkheden voor sport- en bewegingsactiviteiten, recreatie en ontspanning.

Twente Milieu

Sinds 2018 is Twente Milieu een partner van de gemeente Haaksbergen voor taken in de openbare ruimte. Twente Milieu is onder andere actief op het gebied van groen, (water)wegen, riolering, afval, evenementen en recreatieve voorzieningen. Samen met de gemeenten Almelo, Borne, Enschede, Hof van Twente, Losser, Oldenzaal en Wierden is Haaksbergen aandeelhouder.

Prestatie-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Stand Haaksbergen 2021	Gemiddelde van de referentie gemeenten	Gestelde norm
Niet sporters	%	48,2	50,5	*

Wat heeft het gekost?

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten			Baten			Totaal saldo
		Begroot	Werkelijk	Saldo	Begroot	Werkelijk	Saldo	
5.1	Sportbeleid en activering	1.126	1.076	50	624	611	-13	37
5.2	Sportaccommodaties	568	504	64	334	292	-42	22
5.3	Cultuur	781	773	8	237	230	-7	1
5.4	Musea	57	57	0	0	0	0	0
5.5	Cultureel erfgoed	86	62	24	34	33	-1	23
5.6	Media	263	263	0	0	0	0	0
5.7	Openbaar groen en recreatie	2.156	2.148	8	78	72	-6	2
	Totaal programma 5	5.037	4.884	152	1.307	1.239	-68	85

bedragen x €1.000

De afwijkingen op het saldo per taakveld (> € 15.000) worden toegelicht binnen het hoofdstuk 'Verklaring verschillen begroot en werkelijk' in de jaarrekening.

Programma 6. Sociaal domein

Belangrijkste beleidsontwikkelingen

Uitspraak arbitragecommissie en Hervormingsagenda jeugd

Op 18 mei 2021 heeft de Arbitragecommissie inzake het geschil tussen Rijk (ministerie van VWS) en gemeenten (VNG) over de structurele financiering van de jeugdzorg uitspraak gedaan. De belangrijkste onderdelen van deze uitspraak zijn:

- het Rijk dient voor 2022 het feitelijke tekort op de uitgaven voor de jeugdzorg te compenseren;
- gemeenten en Rijk gaan voortvarend aan de slag met de inrichting en uitvoering van een Ontwikkelagenda 2022-2028.

Naar aanleiding van deze uitspraak heeft het vorige kabinet voor 2022 substantieel extra geld voor jeugdzorg aan de gemeenten beschikbaar gesteld.

De Ontwikkelagenda is inmiddels omgedoopt tot Hervormingsagenda jeugd. Gemeenten, Rijk en zorgaanbieders, cliënten(vertegenwoordigers) en professionals zijn hiermee in 2021 aan de slag gegaan. De Hervormingsagenda Jeugd heeft 2 doelen, die nadrukkelijk aan elkaar zijn gekoppeld:

- betere en tijdige zorg en ondersteuning, op de juiste plek en wanneer dit nodig is;
- een beheersbaar en daarmee duurzaam financieel houdbaar stelsel.

De hervormingsagenda heeft een transformatiedoelstelling; een inhoudelijke vernieuwing die de kwaliteit van de jeugdzorg verhoogt.

In het nieuwe regeerakkoord, dat eind 2021 verscheen, is een extra structurele bezuiniging van € 500.000.000 vanaf 2025 op jeugdzorg opgenomen. Deze bezuiniging zet de bedoeling en de uitvoering van de Hervormingsagenda onder druk. Tijdens de algemene ledenvergadering (ALV) van de VNG van begin 2022 hebben de gemeenten gestemd voor het per direct opschorten van de vormgeving en besluitvorming over de Hervormingsagenda Jeugd.

Regiovisie jeugd

Medio 2020 hebben de gemeenten ingestemd met de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO). Daarmee hebben de gemeenten onder meer uitgesproken dat ze gaan vastleggen dat én hoe ze willen samenwerken in een Regiovisie Jeugdhulp.

De gemeenten in Twente hebben de Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp Twente (OZJT) opdracht gegeven de Regiovisie Jeugdhulp Twente op te stellen. Sinds maart 2021 is hard gewerkt aan de regiovisie. Zo zijn er allerlei gesprekken gevoerd waarin cliënten, zorgaanbieders, professionals, adviesraden, raadsleden en bestuurders hun inbreng hebben gedaan. Alle input is verwerkt in de Regiovisie Jeugdhulp Twente met daarin acht leidende principes. De leidende principes zijn:

1. De jeugdige in zijn/haar omgeving staat centraal
2. Normaliseren is uitgangspunt
3. Ondersteuning zo licht en zo nabij als mogelijk, zo zwaar en specialistisch als nodig
4. Thuis, tenzij...
5. In Twente kennen we een overzichtelijk zorglandschap, effectief en beheersbaar
6. In Twente werken wij zonder wachtlijsten
7. Wij investeren in blijvend leren en verbeteren, data gedreven
8. Het stelsel van jeugdhulp is duurzaam en betaalbaar

De gemeenteraden van de 14 Twentse gemeenten is gevraagd de Regiovisie Jeugdhulp Twente uiterlijk begin 2022 vast te stellen.

Aanpak wachttijden

Eén van de grootste problemen binnen de jeugdhulp, zowel landelijk als in Twente, is de wachttijden (of wachtlijsten). In de Regiovisie Jeugdhulp Twente wordt dat onderkend en

is met leidend principe 6. In Twente werken wij zonder wachtlijsten specifiek aandacht voor wachttijden gevraagd.

In het bestuurlijk overleg Samen14 is, vooruitlopend op de regiovisie, op 7 juli 2021 opdracht gegeven tot het uitvoeren van een verkenning naar een Twentse aanpak wachttijden jeugdhulp en tot het maken van een implementatieplan voor deze aanpak. In 2021 is een implementatieplan voorbereid en opgesteld. Begin 2022 vindt besluitvorming over het implementatieplan plaats, waarna, bij akkoord, de uitvoering start.

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Wat hebben we bereikt?

Veel wijkraden zijn actief in het organiseren van activiteiten. Deze zijn door Covid-19 in de meeste gevallen niet doorgedaan. De meeste wijkraden en belangengemeenschappen hebben uiteindelijk digitaal vergaderd, waardoor niet alles stilviel. Alle wijkraden en belangengemeenschappen zijn intact gebleven. Wijkkraden waren bijvoorbeeld betrokken bij de afwaardering van de 'oude' N18, de mogelijke sloop van het Wilhelminaviaduct en de bouwplannen op 't Kempke en de Lourdeskerk.

Het beëindigen van het budget voor initiatieven van wijkraden en belangengemeenschappen heeft niet tot financiële problemen geleid. Een nieuwe regeling, die ook openstaat voor burgerinitiatieven, wordt in het eerste halfjaar van 2022 aan de raad ter vaststelling aangeboden.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

In 2021 is bij de gemeenteraad, participatieraad, het lokale veld en beleidsmedewerkers sociaal domein inbreng opgehaald voor de leidende principes. Deze leidende principes worden gebruikt bij het opstellen van de samenlevingsagenda die in 2022 wordt vastgesteld. In de samenlevingsagenda komen het fysieke en sociale domein samen. Het beleidsplan sociaal domein is onderdeel van de samenlevingsagenda.

In verband met de Covid-19 maatregelen is in 2021 de waardering voor de mantelzorgers anders ingevuld. Zij hebben een attentie thuisbezorgd gekregen.

De belangengemeenschap Buurse is gestart met de uitvoering van een onderzoek naar de toekomst van maatschappelijk vastgoed in het kerkdorp. Waar nodig ondersteunt de gemeente dit project.

6.2 Wijkteams/Noaberpoort

Wat hebben we bereikt?

Vroegsignalering hebben we verder kunnen versterken, met name bij schuldenproblematiek.

Het Wmo-cliëntervaringsonderzoek laat over het algemeen zien dat inwoners net als in voorgaande jaren overwegend positief zijn over het contact over de hulpvraag (toegang tot ondersteuning via de Noaberpoort), en de kwaliteit en het effect van de ondersteuning die zij hebben ontvangen. De stijgende lijn die tot en met het onderzoek over het jaar 2018 zichtbaar was, is in de daaropvolgende jaren wel afgevlakt of op onderdelen dalend. Deze ontwikkeling is mogelijk (deels) te verklaren door de beperkingen als gevolg van de uitbraak van het Covid-19: de dienstverlening aan inwoners met een hulpvraag kon lange tijd niet worden vormgegeven op de gebruikelijke wijze. Huisbezoeken en vrije inloop in de Noaberpoort waren bijvoorbeeld niet altijd mogelijk.

De uitkomsten van het cliëntervaringsonderzoek Jeugd geven een vergelijkbaar beeld: over de meeste aspecten die te maken hebben met het contact over de hulpvraag en de kwaliteit van jeugdhulp is men positiever dan in de eerste jaren na de decentralisatie. Ook voor jeugdhulp geldt dat in 2020 sprake is van stagnatie van deze ontwikkeling, waarbij de invloed van Covid-19 mogelijk een rol speelt.

Er is meer inzicht in de werkprocessen en er is een overzicht van verbeterpunten.

We hebben meer inwoners toegeleid naar algemene voorzieningen en voorliggende wettelijke regelingen.

Er is een coördinator externe verwijzingen aangesteld waardoor er minder zware voorzieningen voor jeugd worden ingezet.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Het pakket voor vroegsignalering voor schulden is heringericht om alle inwoners een hulpaanbod te kunnen doen via verschillende kanalen: huisbezoeken, telefoon, e-mail of per brief.

Vanuit het project 'Grip op sociaal domein' is er aandacht besteed aan de verbetering van de werkprocessen, waaronder de inzet van algemene voorzieningen en wettelijk voorliggende voorzieningen.

Er is een functie gerealiseerd voor coördinatie op externe verwijzingen. Er zijn verbindingen gelegd met de externe verwijzers voor jeugdhulp.

We hebben in 2021 cliëntervaringsonderzoeken Wmo en Jeugd laten uitvoeren over het jaar 2020.

6.3 Inkomensregelingen en armoedebestrijding

Wat hebben we bereikt?

Vanuit de Uitvoeringsorganisatie Borne, Haaksbergen en Hengelo is bijstand verstrekt aan inwoners die in zodanige omstandigheden verkeren, dat ze niet over de middelen beschikken om in de noodzakelijke kosten van het bestaan te voorzien. Ondanks de afbouw van de steunmaatregelen is het bijstandsvolume verder gedaald. Ultimo 2021 telden we 257 bijstandsuitkeringen. Dit is een daling van 23 uitkeringen ten opzichte van 1 januari 2021. Het aantal aanvragen voor een bijstandsuitkering lag lager dan in 2020. In tegenstelling tot eerdere prognoses en ondanks de Covid-19 crisis, heeft de arbeidsmarkt zich gunstig ontwikkeld.

Daarnaast zijn vanuit het minimabeleid diverse bijdragen verstrekt, zodat ook inwoners met een laag inkomen kunnen deelnemen aan de maatschappij. Voor bijzondere noodzakelijke kosten van bestaan is bijzondere bijstand verstrekt.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Om meer zicht te krijgen op de kwaliteit van de dienstverlening en de resultaten van de Uitvoeringsorganisatie hebben we meer ingezet op het accountmanagement. De managementinformatie die we ontvangen wordt periodiek opgenomen in het dashboard sociaal domein. Er is ook een begin gemaakt met het verder ontwikkelen van het dashboard voor de Participatiewet.

Op 15 juni 2021 zijn de gewijzigde Beleidsregels giften vastgesteld, waarmee voor mensen met een bijstandsuitkering geen meldplicht meer bestaat voor giften tot een bedrag van €1.200.

Op 24 november 2021 is de gewijzigde Verordening (en beleidsregels) individuele inkomenstoeslag vastgesteld, waarmee de doelgroep die recht heeft op de individuele inkomenstoeslag is uitgebreid.

Op 7 december 2021 zijn de Beleidsregels terugvordering en invordering vastgesteld, waarmee we voldaan aan de wettelijke verplichtingen in het kader van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening en de regels van de Wet vereenvoudiging beslagvrije voet. Dit betekent onder andere een verlaging van de beslagvrije voet naar 5%.

Op 14 december 2021 zijn de gewijzigde Nadere regels subsidie jeugd vastgesteld, waarmee een subsidie voor de Stichting Leergeld is opgenomen.

Er zijn in 2021 voorbereidingen getroffen voor de nieuwe beleidsregels bijzondere bijstand.

We hebben voorbereidingen getroffen voor een nieuw beleidskader armoede voor de komende jaren, dat onderdeel gaat uitmaken van het Integraal Beleidsplan Sociaal Domein.

Met het Kindpakket hebben we 19 kinderen uit groep 7/8 kunnen helpen aan een fiets, 28 kinderen aan zwemlessen en 164 kinderen met een bijdrage in de schoolkosten. Via een bijdrage aan het Jeugdfonds Sport en Cultuur hebben we in 2021 67 kinderen ondersteund die mee hebben kunnen doen aan een sportactiviteit en 11 kinderen die mee hebben kunnen doen aan een cultuuractiviteit. Via een bijdrage aan de Stichting Leergeld hebben we 57 kinderen kunnen helpen.

6.4 Begeleide participatie

Wat hebben we bereikt?

De Wet sociale werkvoorziening (Wsw) is bedoeld voor mensen die door een lichamelijke, psychische of verstandelijke handicap niet onder normale omstandigheden kunnen werken. Sinds 1 januari 2015 kunnen geen nieuwe mensen meer instromen in de Wsw. Dat betekent dat het aantal Wsw-medewerkers door natuurlijk verloop jaarlijks daalt. Ook bij ons is in 2021 het Wsw bestand verder gedaald.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Mensen met een indicatie in het kader van de Wsw hebben onder aangepaste omstandigheden zo regulier mogelijke arbeid verricht. Vanuit een werkplek bij de SWB zijn mensen doorgestroomd naar een werkplek bij een reguliere werkgever.

6.5 Arbeidsparticipatie

Wat hebben we bereikt?

In 2021 hebben de mensen die daar recht op hebben bijstand ontvangen. Daarnaast heeft de Uitvoeringsorganisatie zoveel mogelijk mensen begeleid naar regulier werk.

In 2021 hebben we ons voorbereid op de nieuwe Wet inburgering. Deze wet zou aanvankelijk ingaan op 1 juli 2021 maar is een half jaar uitgesteld naar 1 januari 2022. Gemeenten krijgen een veel grotere taak in de nieuwe wet.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

In voorbereiding op de nieuwe Wet inburgering zijn nieuwe onderdelen van het stelsel zoals de Brede intake, Persoonlijk plan Inburgering (PIP) en Participatie en de Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP) ontwikkeld en uitgewerkt.

37 personen met een bijstandsuitkering zijn uitgestroomd naar werk. Via de SWB zijn 13 personen op een arbeidsontwikkeltraject geplaatst. 4 personen zijn via de SWB doorgestroomd naar regulier werk.

Er is een groter beroep gedaan op ondersteuning, na plaatsing bij een werkgever, door middel van jobcoaching en loonkostensubsidie. Het is een bewuste keuze om iedereen die enigszins kan werken ook daadwerkelijk te laten werken met de benodigde ondersteuning.

6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)

Wat hebben we bereikt?

In 2021 is het dashboard Sociaal domein in afstemming met de raad verder doorontwikkeld. Het dashboard verschijnt 4 keer per jaar en geeft onder andere informatie over het aantal inwoners dat gebruik maakt van ondersteuning vanuit de Wmo 2015 (maatwerkvoorzieningen). Op deze manier is er een beter inzicht in de werking van het Twents inkoopmodel.

De aanbesteding van de opdracht voor het leveren en onderhouden van Wmo-hulpmiddelen (waaronder bijvoorbeeld rolstoelen en scootmobielen) is in 2021 succesvol afgerond, waardoor een eenvoudiger en efficiëntere werkwijze tot stand is gebracht.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

In 2021 hebben we het dashboard sociaal domein verder doorontwikkeld.

We hebben samengewerkt met buurgemeenten voor de aanbesteding Wmo-hulpmiddelen. De nieuwe contracten met Welzorg, Meyra en Medipoint zijn geïmplementeerd. Waar mogelijk hebben we gekozen voor een eenvoudige werkwijze, bijvoorbeeld bij het onderhoudscontract.

Speciale aandacht is er geweest voor de toeleiding van inwoners naar de Wet langdurige zorg (Wlz). Daarvoor is kennis uitgewisseld met het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ) en de casemanagers dementie. Uiteindelijk heeft dit ertoe geleid dat 45 inwoners vanuit de Noaberpoort zijn toegeleid naar de Wlz. Van 37 inwoners zijn de Wlz indicaties inmiddels afgegeven en de Wmo-indicaties beëindigd.

6.7.1 Maatwerkdienstverlening 18+

Wat hebben we bereikt?

Wmo 2015

Noaberpoort heeft in 2021 toegang tot voorliggende en algemene voorzieningen voor inwoners gegeven. Bij elke inwoner is gekeken naar de mogelijkheden die de sociale omgeving heeft om een bijdrage aan de ondersteuning te leveren (eigen kracht). Uit ons registratiesysteem blijkt dat wij in 2021 aan 928 inwoners ondersteuning vanuit de Wmo 2015 hebben verleend.

Algemene voorzieningen

We hebben meer inwoners kunnen toeleiden tot algemene voorzieningen door de volgende extra voorzieningen:

- De samenwerking op het gebied van dagbesteding met Stichting Ontmoetingspark De Greune hebben we in 2021 voortgezet. Het aantal deelnemers is gegroeid tot 13. Daarmee is er een levensvatbare algemene voorziening voor dagbesteding gecreëerd in Haaksbergen. Samen met de stichting werken we aan verdere doorontwikkeling, bijvoorbeeld door meer verschillende activiteiten voor een grotere doelgroep aan te bieden.

- Er is een nieuwe ontmoetingsgroep voor Haaksbergse ouderen gestart bij HSC'21.

Door deze voorzieningen zijn minder Wmo-maatwerkvoorzieningen ingezet. De voorzieningen zijn laagdrempelig, zorgen voor lagere uitvoeringskosten en bevorderen de zelfstandigheid van inwoners.

Schuldhulpverlening

Vroegsignalering is in 2021 structureel geïmplementeerd en verder uitgebreid. In 2021 hebben alle inwoners met een betalingsachterstand in de vaste lasten een hulpaanbod voor hulp bij geldzorgen ontvangen. We kunnen inwoners daardoor eerder helpen bij beginnende schulden. Daarnaast hebben we meer mensen met niet-problematische schulden geholpen vanuit de Noaberpoort in plaats van hen door te verwijzen naar de Stadsbank.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

In overleg met Stichting Livio hebben we de mogelijkheden voor het creëren van een algemene voorziening voor dagbesteding onderzocht. In verband met een organisatorische wijziging binnen Livio is dit onderzoek niet afgerond in 2021.

Met Stichting Ontmoetingspark De Greune hebben we gewerkt aan de opbouw van de algemene voorziening voor dagbesteding. Vanuit Noaberpoort worden inwoners toegeleid naar de algemene voorziening.

6.7.2 Maatwerkdienstverlening 18-

Wat hebben we bereikt?

Noaberpoort heeft in 2021 snelle, eenvoudige en goede toegang tot voorliggende en algemene voorzieningen aan inwoners gegeven. Bij elke cliënt is gekeken naar de mogelijkheden die de sociale omgeving heeft om een bijdrage aan de ondersteuning te leveren (eigen kracht). Met het concept Loes, maar ook via het welzijns- en maatschappelijk werk, is opgroei- en opvoedondersteuning geboden. Vooral het welzijns- en maatschappelijk werk heeft daarnaast uitvoering gegeven aan preventie, (vroeg)signalering en vroege interventie.

Uit ons registratiesysteem blijkt dat wij in 2021 aan 559 jeugdigen jeugdzorg hebben verleend.

De Regiovisie Jeugdhulp Twente is in 2021 opgesteld en zowel regionaal als lokaal afgestemd met betrokken partijen.

In 2021 is het dashboard sociaal domein in afstemming met de raad verder doorontwikkeld.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

De Regiovisie Jeugdhulp Twente is in samenspraak met betrokkenen opgesteld. Om hier invulling aan te geven hebben meerdere regionale sessies plaatsgevonden en is een vragenlijst breed verspreid onder meer naar toegangsmedewerkers, huisartsen, Wijkkracht en de Participatieraad. Ook zijn er lokale gesprekken geweest met betrokkenen bij het jeugdbeleid. In Haaksbergen zijn hiervoor vertegenwoordigers van voorschoolse voorzieningen, basis- en voortgezet onderwijs, huisartsen/poh J-GGZ, GGD jeugdgezondheidszorg, Wijkkracht, Humanitas, Participatieraad, Noaberpoort en gemeente uitgenodigd. De regionale zorgaanbieders hebben hun eigen (regionale) traject gelopen rondom de regiovisie en zijn intensief betrokken bij de totstandkoming van de Regiovisie Jeugdhulp Twente. Tenslotte hebben de afgelopen maanden ook diverse ambtelijke en bestuurlijke bijeenkomsten plaatsgevonden. Alle verzamelde informatie is gebruikt bij het opstellen van de regiovisie.

Vanuit de regionale ontwikkelafels, waaraan onder meer zorgaanbieders, gecertificeerde instellingen, onderwijs en Veilig Thuis Twente samenwerken, zijn in 2021 projecten ontwikkeld. Vanuit de ontwikkelafels is bijvoorbeeld zowel een publiekscampagne als

deskundigheidsbevordering op het gebied van scheiding voorbereid, een handreiking regie opgesteld en een pilot voorbereid en een pilot kleinschalig wonen uitgewerkt.

In 2021 hebben we het dashboard sociaal domein verder doorontwikkeld.

Het jongerenwerk is in 2021 begonnen met Skillz Factor (ontmoetingsgroep voor jongeren met een sociale beperking) en Skillz op school (Assink lyceum). Daarnaast is er een algemene voorziening voor jeugd voorbereid voor zaterdagopvang en individuele trajectbegeleiding, deze gaan in 2022 van start.

De inzet van een Coördinator Externe Verwijzingen (CEV) heeft zich in 2021 bewezen. De CEV'er heeft in korte tijd intern en extern een groot netwerk opgebouwd. Met een aantal belangrijke J-GGZ aanbieders zijn gesprekken gevoerd en de banden aangehaald. Dit heeft geleid tot een betere relatie met deze aanbieders. Dit levert betere indicaties op en een kleiner verschil tussen geïndiceerde en gedeclareerde zorg, waardoor het mogelijk wordt betere en betrouwbare prognoses te maken voor begroting en bestuurs- en managementrapportages. Ook met de huisartsen/POH jeugd-GGZ en de GI's zijn de eerste overleggen geweest. Daarnaast is op jaarbasis een besparing op de kosten voor jeugdhulp van bruto ongeveer € 150.000 gerealiseerd.

Het dashboard sociaal domein verschijnt 4 keer per jaar en geeft onder andere informatie over het aantal inwoners dat gebruik maakt van ondersteuning vanuit de Jeugdwet (individuele voorzieningen).

6.8.1 Geëscaleerde zorg 18+

Wat hebben we bereikt?

We hebben een participatietraject doorlopen in het kader van een initiatief voor een nieuw te realiseren voorziening voor Beschermd Wonen in Haaksbergen.

Er is een samenwerkingsovereenkomst voor streettriage ondertekend voor de periode 2021-2023, waardoor Twentebreed een triageteam van politie en GGZ verpleegkundige af gaan op meldingen van personen met verward gedrag.

Met de pilot Kamerbewoning Jongeren Haaksbergen heeft de gemeente in 2021 uitvoering gegeven aan de opdracht lokaal actie te ondernemen om dak- en thuisloosheid tegen te gaan. Hiervoor hebben wij in 2020 en 2021 in totaal € 50.000 ontvangen.

Het meldpunt zorgwekkend gedrag bij GGD Twente is op basis van evaluatie voortgezet per 1 januari 2022.

In 2021 is bekend geworden dat de financiële decentralisatie van Beschermd Wonen pas in 2023 in gaat. Tot die tijd krijgt Centrumgemeente Enschede nog de financiële middelen. In 2021 is al wel de Dienstverleningsovereenkomst getekend. Hiermee is gewaarborgd dat de centrumregio ook in 2022 en vanaf 2023 samen blijft werken om voor inwoners in de regio Twente Beschermd Wonen te realiseren.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Voor de pilot Kamerbewoning jongeren Haaksbergen zijn afspraken gemaakt met de woningcorporatie, WoonStAP Enschede, ZaZ Welzijn en de gemeente. Er is woonruimte gerealiseerd voor 6 tot 8 jeugdigen/jongeren van 16-23 jaar die (lichte) begeleiding nodig hebben bij het toegroeien naar zelfstandig wonen.

In 2021 zijn wij met buurtbewoners en initiatiefnemers in gesprek geweest over een locatie voor beschermd wonen aan De Brem. Wij hebben aandacht voor de zorgen en

bezwaren die bij buurtbewoners leven. Wij vinden het ook belangrijk om in Haaksbergen een goede woonplek te hebben voor inwoners die zijn aangewezen op beschermd wonen. Eind 2021 is er door initiatiefnemers een vooroverlegplan ingediend. Dit plan past niet binnen de voorwaarden van het geldende bestemmingsplan. Uiteindelijk hebben wij besloten geen medewerking aan dit plan te verlenen.

Er is een evaluatie uitgevoerd naar het meldpunt zorgwekkend gedrag in Twente. Dit meldpunt vormt een belangrijk onderdeel bij de uitvoering van de wet verplichte GGZ.

6.8.2 Geëscaleerde zorg 18-

Wat hebben we bereikt?

In Twents verband (OZJT) hebben wij mede zorggedragen voor een divers en voldoende aanbod van individuele voorzieningen voor jeugdzorg.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

We hebben Veilig Thuis Twente (VTT) in 2021, als onderdeel van de Regio Twente, samen met de andere Twentse gemeenten bekostigd. VTT heeft in 2021 wachtlijstvrij gewerkt.

In 2021 heeft Noaberpoort snelle, eenvoudige en goede toegang tot voorliggende en geïndiceerde ondersteuning geboden.

In 2021 hebben we, in tegenstelling tot in 2019 en 2020, de zogenaamde maatregelhulp weer zelf via het berichtenverkeer en op basis van daadwerkelijk gebruik afgerekend met de gecertificeerde instellingen (en niet meer met behulp van bevoorschotting via OZJT).

Verbonden partijen

Regio Twente/Gemeenschappelijke Regeling Gezondheid (OLG) te Enschede

In 2019 is een proces gestart om de regionale samenwerking in Twente te versterken.

Op 1 juli 2020 heeft het Algemeen Bestuur van de Regio Twente het hoofdlijnenbesluit "Versterking regionale samenwerking door focus en eenvoud" (het transitieplan) vastgesteld. Het transitieplan is bedoeld om de Regio Twente te ontvlechten en de regionale samenwerking opnieuw in te richten.

Voor de huidige onderdelen GGD, OZJT en VTT van de Regio Twente betekent dit dat zij onderdeel uitmaken van een organisatie met focus op gezondheid, door het omvormen van de huidige Gemeenschappelijke regeling Regio Twente, naar een gemeenschappelijke regeling voor "gezondheid". Op 8 juli 2021 heeft de ontvlechting van de Regio Twente plaatsgevonden en is de nieuwe organisatie opgericht.

GR Gezondheid, onderdeel Veilig Thuis Twente te Enschede

Vanaf 1 januari 2015 moet elke regio in Nederland, op basis van de Wmo 2015 en de Jeugdwet, een Veilig Thuis-organisatie hebben. Veilig Thuis Twente is voor de regio Twente het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling en heeft inmiddels een stevige plek ingenomen in de zorgketen in Twente. Veilig Thuis Twente heeft zich ten doel gesteld te komen tot het stoppen en/of verminderen van de schadelijke gevolgen van geweld in afhankelijkheidsrelaties en de veiligheid te borgen. Per 8 juli 2021 is VTT onderdeel geworden van de nieuw opgerichte GR Gezondheid.

In 2021 heeft VTT aan de volgende taken gewerkt:

- wettelijke taken van veilig Thuis
- plustaken van Veilig Thuis Twente
- taken die voortvloeien uit het brede ketengerichte onderzoek VTT/lokale toegang gemeenten

- taken die voortvloeien uit de doorontwikkeling van het specialistische werken in een Front- en Back Office
- regionale maatwerktaken zoals afgesproken met de 14 Twentse gemeenten
- eisen die door het Rijk en de Inspectie gesteld zijn/worden: o.a. medewerkers voldoen aan de eisen van de SKJ registratie, 24 uren inzet vertrouwensarts, ISO certificering.

GR Gezondheid, onderdeel Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp Twente (OZJT) te Enschede

Sinds 1 januari 2015 zijn gemeenten, op grond van de Wmo 2015 en de Jeugdwet, verantwoordelijk voor de maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp aan hun inwoners.

Er is binnen de GR Gezondheid onder de naam Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp Twente (OZJT) een organisatie ingericht, die uitvoering geeft aan zowel de wettelijk verplichte regionale taken als aan taken waarvan de gemeenten besloten hebben deze gezamenlijk uit te voeren.

In 2021 heeft het OZJT gewerkt aan de volgende thema's:

- inkoop
- contractmanagement
- toezicht kwaliteit
- Twentse monitor sociaal domein
- ondersteunen van de ambtelijke en bestuurlijke samenwerking
- ontwikkeltafels Twentse Transformatie

Daarnaast is in 2021 gewerkt aan een Regiovisie Jeugdhulp. Hiermee wordt gehoor gegeven aan de resolutie van de Algemene Vergadering van de VNG van juni 2020 om in regioverband een regionale visie te ontwikkelen. In de Regiovisie Jeugdhulp Twente staat hoe aanbieders, professionals, betrokken inwoners en gemeenten de komende jaren vanuit samenwerking jeugdhulp willen organiseren.

GR Gezondheid, onderdeel Gemeenschappelijke GezondheidsDienst Twente (GGD Twente) te Enschede

De Bestuurscommissie heeft het langjarig kader GGD Twente vastgesteld. Dit kader bepaalt de stip op de horizon in 2030 en op basis hiervan richt de GGD Twente haar activiteiten voor de komende jaren in. Het langjarig kader, "Een Gezonde toekomst" kent de volgende ambities:

Ambities op gebied van bescherming

- Het Rijksvaccinatieprogramma heeft op alle onderdelen een bereik van 95% van de bevolking.
- Op het gebied van milieu en gezondheid worden onverkort de gezondheidsnormen van de Wereldgezondheid Organisatie (WHO) gehanteerd.
- In alle omgevingsvisies en omgevingsplannen is een paragraaf over gezondheid opgenomen.

Ambities op gebied van bewaking

- Elke substantiële beleidsbeslissing binnen een gemeente kent een gezondheidsafweging.
- Alle landelijke normen voor de toezichttaken op het gebied van Publieke Gezondheid worden onverkort toegepast.
- Alle jeugdigen tussen 0 en 18 jaar zijn in beeld bij de jeugdgezondheidszorg.

Ambities op gebied van bevordering

- Gezondheidsbevordering is een geaccepteerd onderdeel in lokaal gezondheidsbeleid, schoolgezondheidsbeleid, gezondheidsbeleid bij bedrijven en andere werkgevers en in het werk van de sociale wijkteams.

- Gezondheidsbevordering is een vanzelfsprekend onderdeel in de omgevingsplannen van gemeenten.
- Op alle BRAVO thema's is een substantiële positieve trendombuiger zichtbaar (2018 versus 2030). BRAVO staat voor (meer) Bewegen, (stoppen met) Roken, (matig gebruik van) Alcohol, (gezonde) Voeding en (voldoende) Ontspanning.

Regio Twente, Arbeidsmarktregio, te Enschede

Regio Twente is een samenwerkingsverband van de veertien Twentse gemeenten. Regio Twente vervult taken op een breed terrein waaronder het structureel versterken van de Twentse arbeidsmarkt. De plannen voor de komende jaren staan in de [Agenda voor Twente](#). Tevens wordt door de Regio invulling gegeven aan het actieplan Jeugdwerkloosheid. De bestrijding van de jeugdwerkloosheid staat daarmee al jarenlang prominent op de agenda.

Sociaal Werkvoorzieningsbedrijf (SWB) te Hengelo

Naast de uitvoering van de Wsw is de SWB gespecialiseerd in werkgelegenheid en arbeidsintegratie. De SWB begeleidt mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, regulier of met ondersteuning, aan de slag te komen. Door de gunstige economie zijn de meeste klanten die weinig of geen afstand tot de arbeidsmarkt hebben grotendeels uitgestroomd. Inwoners met een uitkering die een afstand hebben tot de arbeidsmarkt kunnen bij de SWB op de werkvloer zowel in de praktijk als theorie ervaring opdoen. Daarnaast doen zij werkritme op en leren zij samen te werken.

Werkplein Twente te Hengelo

Werkplein Twente is een samenwerkingsverband tussen de veertien Twentse gemeenten en UWV. De partijen op het Werkplein werken samen op het gebied van zowel werkzoekenden- als werkgeversdienstverlening. Door middel van een gezamenlijke aanpak wordt geprobeerd mensen met een WW-uitkering, bijstandsuitkering of arbeidshandicap aan een passende baan helpen.

Gemeenschappelijke regeling samenwerking sociale zaken Borne, Haaksbergen en Hengelo te Hengelo

De uitvoeringsorganisatie is belast met de uitvoering van de Participatiewet. Uitgangspunt is dat klanten naar vermogen meedoen aan de maatschappij, waarbij geldt dat werk boven inkomen gaat.

Klanten met een afstand tot de arbeidsmarkt krijgen ondersteuning om de afstand te verkleinen met als uiteindelijk doel uitstroom uit de uitkering. Voor klanten waarvoor geldt dat werk (voorlopig) geen optie is, wordt maatschappelijke activering ingezet. Daarnaast wordt bijzondere bijstand ingezet om armoede tegen te gaan en het minimeleid om het voor klanten mogelijk te maken deel te nemen aan maatschappelijke activiteiten waardoor sociale uitsluiting wordt tegengegaan.

Stadsbank Oost Nederland (SON) te Enschede

De SON is een GR van 22 gemeenten in Twente en de Achterhoek. Schuldhelpverlening is sinds 2012 een wettelijke taak van gemeenten. Per 1 januari 2021 is de Wet gemeentelijke schuldhelpverlening gewijzigd en wordt van gemeenten een nadrukkelijker rol verwacht. De SON is een belangrijke partner bij het uitvoeren van de schuldhelpverlening. Inwoners kunnen via Noaberpoort een aanvraag doen voor schuldhelpverlening. Vanuit Noaberpoort worden mensen verwezen naar de SON, wanneer sprake is van Problematische schulden. Niet-problematische schulden worden vanuit de Noaberpoort opgepakt. De SON voorziet in geldkredieten, regelen van schulden, budgetbeheer en voorlichting en advisering. Daarnaast voert de SON beschermingsbewind uit en maakt zij verzoekschriften Wet schuldsanering natuurlijke personen (Wsnp) op.

Prestatie-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Stand Haaksbergen 2021	Gemiddelde van de referentie gemeenten	Gestelde norm
Cliënten met een maatwerk arrangement Wmo categorie hulpmiddelen en diensten	Aantal per 1.000 inwoners	35	36	*
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 - 75 jaar in 2018	605,6 ***	533,1 ***	*
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. de beroepsbevolking	68,9 ***	69,3 ***	*
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	1% ***	1% ***	*
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners > 18 jaar	262,9 *****	252,1 *****	*
Kinderen in uitkeringsgezin	%	4% ***	4% ***	*
Lopende re-integratie voorzieningen	Aantal per 1.000 inwoners (15-74 jarigen)	107,9 *****	148,9 *****	*
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	8,8	9,6	*
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	1% *****	1% *****	*
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	**	0,4% *****	*

** Geen waarde bekend.

*** Cijfers 2020.

***** Cijfers eerste kwartaal 2021.

***** Cijfers eerste halfjaar 2020.

***** Cijfers tweede halfjaar 2020.

Wat heeft het gekost?

bedragen x €1.000

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten			Baten			Totaal saldo
		Begroot	Werkelijk	Saldo	Begroot	Werkelijk	Saldo	
6.1	Samenkracht en burgerp.	1.966	1.938	28	0	2	2	30
6.2	Wijkteams	335	296	39	0	0	0	39
6.3	Inkomensregelingen	8.736	8.276	460	6.374	6.222	-152	308
6.4	Begeleide participatie	2.876	2.861	15	628	615	-13	2
6.5	Arbeidsparticipatie	416	412	4	0	4	4	8
6.6	Maatwerkvoorzieningen	1.082	1.040	42	20	28	8	50
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	5.222	5.119	103	9	18	9	112
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	5.748	5.505	243	0	17	17	260
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	244	244	0	422	609	187	188
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	1.076	1.004	72	0	0	0	72
Totaal programma 6		27.700	26.694	1.005	7.453	7.515	61	1.067

De afwijkingen op het saldo per taakveld (> € 15.000) worden toegelicht binnen het hoofdstuk 'Verklaring verschillen begroot en werkelijk' in de jaarrekening.

Programma 7. Volksgezondheid en milieu

Doelstelling

Wij streven een goede gezondheid van onze inwoners na. Daartoe willen wij hen een gezond woon- en leefklimaat bieden.

7.1 Volksgezondheid

Wat hebben we bereikt?

De ambities van GGD Twente en de veertien Twentse gemeenten zijn vastgelegd in de bestuursagenda Publieke Gezondheid 2020-2023. Hierin staan negen indicatoren waarop de GGD en de Twentse gemeenten willen 'scoren'. Het gaat om de volgende zaken:

1. Roken sterk verlagen
2. Vaccinatiegraad stabiliseren
3. Eenzaamheid verminderen
4. Overgewicht verminderen
5. Regie over eigen leven vergroten
6. Stress verminderen
7. Problematisch alcoholgebruik verminderen
8. Middelengebruik verminderen
9. Bewegen bevorderen

Naast deze regionale ambities zijn er zes thema's waar we in Haaksbergen specifiek op in willen zetten. Deze thema's komen terug in het Preventieakkoord. Het gaat om de volgende thema's:

1. Gezonde leefstijl
2. Natuurlijk in beweging
3. Gezond oud worden en zijn
4. Ontmoeten en meedoen
5. Gezonde leefomgeving
6. Samen werken aan preventie en gezondheid

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Preventieakkoord

In 2021 is het preventieakkoord van de gemeente ondertekend. Verschillende partijen, waaronder de GGD, Livio, Eerstelijnszorg Haaksbergen en natuurlijk de gemeente, hebben het akkoord ondertekend. In het preventieakkoord wordt aandacht besteed aan zaken als gezonde voeding, het tegengaan van eenzaamheid en alcoholmisbruik. Voor het proces in 2021 zijn de middelen gebruikt die hier vanuit de VNG beschikbaar voor zijn gesteld. De uitvoering van de verschillende acties vindt in 2022 plaats. Hiervoor ontvangt de gemeente wederom middelen vanuit de VNG.

Covid-19

Covid-19 legde ook in 2021 veel beslag op de capaciteit van de GGD. Vooral in de laatste fase, bij het massale boosterplan, heeft de GGD veel inzet gepleegd. Dit heeft natuurlijk gevolgen gehad voor de 'reguliere' inzet van de GGD, waaronder de uitvoering van de Bestuursagenda.

Gezonde School Adviseur

Eind 2021 is begonnen met het inzetten van een gezonde schooladviseur. Deze adviseur zet zich in eerste instantie twee jaar in voor het verbeteren van het gezondheidsbeleid op de Twentse Scholen. De adviseur wordt betaald vanuit de NPO-middelen die door het Rijk beschikbaar zijn gesteld aan gemeenten.

Monitoren

In 2021 zijn de cijfers van de gezondheidsmonitor volwassenen van 2020 bekend gemaakt en gepubliceerd. Daarnaast zijn er verscheidene onderzoeken gedaan naar de impact van de Covid-19 maatregelen en zijn de gegevens op Twentse gezondheidsmonitor verder bijgewerkt.

Public Health Jeugd

In 2021 is besloten de taken op het gebied van Public Health Jeugd, namelijk LOES, het cursusbureau en Zwanger in Twente, deel te laten uitmaken van de reguliere begroting.

7.2 Riolering

Wat hebben we bereikt?

Met riolering en water streven we naar een gezonde en leefbare woonomgeving.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- Het risicogestuurd beheer is operationeel. Voor de bijbehorende software blijkt de naadloze implementatie in het beheerpakket lastig. Eind van jaar hebben we stappen gemaakt bij de integratie van de verschillende software. Waarschijnlijk lukt het in 2022 de implementatie af te ronden.
- Naast het regulier onderhoud zijn een aantal projecten uitgevoerd. Zo zijn we bezig in de Werfheegde met de verbetering van het stelsel. In de Schubertstraat is een wadi in combinatie met groenadoptie gerealiseerd. We hebben de vervallen kelder in de Waanderstraat verwijderd en ter plekke een wadi aangelegd. Ook is gestart met de renovatie van twee grotere rioolgemaal (Nijenkerckestraat en Kerkweg). In de Alsteedseweg en de Tolstraat hebben we de riolering gerelined.
- De afwatering van de vijver aan de Veldzichtweg is geoptimaliseerd, hierdoor kunnen we in 2022 het beheer van de vijver en bijbehorende watergangen overdragen aan Waterschap Vechtstromen.
- De samenwerking met Twente Milieu voor onderhoud aan de riolering gaat beter en in 2021 zijn de afspraken nog beter uitgewerkt.
- Bij het planmatig onderhoud aan de watergangen voldoen we nog niet aan de afspraken met de verschillende belanghebbenden. Eerder gebleken misverstanden zijn besproken en grotendeels opgelost. We blijven onze opdrachtnemers wijzen op de afspraken en de noodzaak die te eerbiedigen. Echter inpassing in de bedrijfsvoering gaat nog niet naadloos.

7.3 Afval

Wat hebben we bereikt?

Het scheidingspercentage is verbeterd en PMD-afkeur is lager dan verwacht. Er is meer inzicht verkregen in actuele gegevens, waardoor er in de eindejaarsrapportage een toevoeging aan de voorziening afvalstoffen is gedaan.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

We hebben meer ingezet op communicatie en bewustwording rondom het gescheiden inzamelen.

We hebben minicontainers door middel van voorlooptacties gecontroleerd op verkeerd afval.

We hebben de afvalbegroting geheel opnieuw samengesteld, zodat we werken met actuele tarieven en hoeveelheden.

7.4 Milieubeheer

Asbestbodemsanering

In het kader van de samenwerkingsovereenkomst asbestbodemsaneringsopgave 2016-2022 tussen de provincie en 7 deelnemende gemeenten, heeft de Rijksoverheid € 38.000.000 toegezegd aan de provincie Overijssel. Dit bedrag is bedoeld voor de aanpak van historische bodemverontreinigingen gerelateerd aan de afvalstromen vanuit de asbestfabriek in Goor.

Wat hebben we bereikt?

Asbestbodemsaneringsopgave

Het is in het belang van de inwoners van de gemeente Haaksbergen, dat bronnen met asbest in de bodem ontdekt en vervolgens gesaneerd worden. De saneringsopgave wordt in beeld gebracht door inventarisaties van verdachte locaties en bodemonderzoeken.

Omgevingsdienst Twente (ODT)

Met de komst van de Omgevingsdienst Twente worden op milieugebied de werkzaamheden die betrekking hebben op het voorbereiden van vergunningen, behandeling van meldingen en het toezicht hierop (extern) grotendeels uitgevoerd door die dienst. Wij blijven als gemeente het bevoegde gezag.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

Asbestbodemsaneringsopgave

In overeenstemming met de samenwerkingsovereenkomst met Projectbureau Bodemasbestsanering is uitvoering gegeven aan de uitvoeringsovereenkomst 2021.

Omgevingsdienst Twente

Uitvoering van de op grond van artikelen 5.4, eerste lid en 5.5 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht verplichte basistaken. Het betreft in hoofdzaak de activiteiten op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu. De uit te voeren taken zijn vastgelegd in het Uitvoeringsprogramma OD Twente 2021. Bij de uitvoering van deze werkzaamheden moet voldaan worden aan vastgestelde normen (de kwaliteitscriteria 2.1.). Voor 2021 is het aantal gerealiseerde uren en producten hoger uitgevallen dan het aantal ingebrachte uren en uitgevraagde producten. Deze afwijking valt nog binnen de afspraak met de OD Twente dat 10% meer of minder inbreng bij de taken geen verlaging of verhoging van de kosten met zich meebrengt.

Wel is deze constatering opnieuw aanleiding goed te monitoren of de ingebrachte taken en fte's vanuit Haaksbergen wellicht structureel verhoogd moeten worden. Ook met het oog op de omschakeling naar outputfinanciering.

7.5 Begraafplaatsen en crematoria

Wat hebben we bereikt?

We hebben de basis gelegd voor het exploiteren van de begraafplaatsen op een wijze die efficiënt en toekomstbestendig is.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

We hebben in 2021 de beleidskaders toekomstbestendige begraafplaatsen vastgesteld. Er is in 2021 een exploitatieberekening gemaakt en gezocht naar financiering om de investeringen te kunnen dekken, die noodzakelijk zijn om de begraafplaatsen meer kostendekkend te krijgen. Eind 2021 is besloten hiervoor de leges van grafrechten te verhogen.

In 2021 werd op het Waarveld een nieuw urnenveld gerealiseerd. Dit voorziet in een behoefte. Er waren in 2021 22 begrafenissen en 22 bijzettingen van een asbus in urnenkelder, columbarium of asverstrooiingen. Dit is ruim twee keer het aantal van 2020.

Verbonden partijen

Twente Milieu

Sinds 2018 is Twente Milieu partner van de gemeente Haaksbergen voor taken in de openbare ruimte. Twente Milieu is onder andere actief op het gebied van groen, (water)wegen, riolering, afval, evenementen en recreatieve voorzieningen. Samen met de gemeenten Almelo, Borne, Enschede, Hof van Twente, Losser, Oldenzaal en Wierden is Haaksbergen aandeelhouder.

Openbaar Lichaam Crematoria Twente/Crematoria Twente-Oost Nederland BV te Enschede

Gemeenschappelijke regeling, met openbaar lichaam gevestigd te Enschede ten behoeve van het in standhouden en exploiteren van crematoria in Enschede, Almelo, Borne en Oldenzaal.

Twence Holding B.V. te Hengelo

Twence blijft inzetten op de ingeslagen transitie tot een grondstoffen- en energiebedrijf. Daarvoor worden de bestaande installaties optimaal gebruikt en verbeterd, worden er meer grondstoffen uit afval, reststromen en biomassa gewonnen en wordt er meer duurzame energie uit hernieuwbare energiebronnen opgewekt. Haaksbergen is aandeelhouder van Twence. Door Twence opgewekte duurzame energie telt, naar rato van ons aandelenbezit, mee voor de energiedoelstellingen van Haaksbergen.

Omgevingsdienst Twente

De Omgevingsdienst Twente geeft uitvoering aan de verplichte basistaken op grond van de artikelen 5.4, eerste lid en 5.5 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Het betreft in hoofdzaak de activiteiten op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu. Bij de uitvoering van deze werkzaamheden dient voldaan te worden aan vastgestelde normen (de kwaliteitscriteria 2.2.).

Prestatie-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Stand Haaksbergen 2021	Gemiddelde van de referentie gemeenten	Gestelde norm
Omvang huishoudelijk restafval	Kg per inwoner	137	136*	50 Kg restafval in 2030
Hernieuwbare elektriciteit	%			*

*2019

Wat heeft het gekost?

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten			Baten			Totaal saldo
		Begroot	Werkelijk	Saldo	Begroot	Werkelijk	Saldo	
7.1	Volksgezondheid	983	976	7	10	10	0	7
7.2	Riolering	2.348	2.349	-1	3.642	3.642	0	0
7.3	Afval	2.303	2.387	-84	2.783	2.867	84	-1
7.4	Milieubeheer	720	709	11	127	116	-11	0
7.5	Begraafplaatsen en cremat.	162	182	-20	42	45	3	-17
	Totaal programma 7	6.517	6.603	-86	6.603	6.680	76	-10

De afwijkingen op het saldo per taakveld (> € 15.000) worden toegelicht binnen het hoofdstuk 'Verklaring verschillen begroot en werkelijk' in de jaarrekening.

Programma 8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening

Belangrijkste beleidsontwikkelingen

De kernambitie uit de Visie 2030 voor Haaksbergen luidt: Haaksbergen, een bruisende, naar buiten gerichte duurzame dorpsstad te midden van een groene oase.

Wij hebben de ambitie in 2050 een energie neutrale, klimaatbestendige en vitale gemeente te zijn. In het kader van het Klimaatakkoord gaan we gezamenlijk werken aan de doelstelling 49% CO2 reductie in 2030.

8.1 Ruimtelijke ordening

Wat hebben we bereikt?

We hebben sturing gegeven aan de ruimtelijke ontwikkeling van Haaksbergen op basis van de 9 ambities uit de structuurvisie 2030.

We hebben initiatieven in inbreidingslocaties en in het buitengebied goed ingepast.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

We hebben verschillende initiatieven in het landelijk gebied (zoals diverse Rood voor Rood ontwikkelingen) en in het stedelijk gebied (zoals locatie Diepemaat (20 woningen) en het Odink & Koenderink terrein (maximaal 100 woningen) gefaciliteerd.

We hebben de bestemmingsplannen Industrie-West en Geluidszonering Industrie-West vastgesteld.

We zijn gestart met de planvorming voor de locatie van voormalige basisschool De Weert en nieuwe woningbouwlocaties in de kerkdorpen.

8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)

Wat hebben we bereikt?

Het bestemmingsplan voor de ontwikkeling van vijf woningbouwkavels (rijwoning) in Buurse Zuid is vastgesteld. De vijf kavels zijn verkocht.

Het plan voor de ontwikkeling van het Marktplan is zover uitgewerkt dat in 2022 de bestemmingsplanprocedure kan worden opgestart.

Twee van de drie percelen agrarische grond in Vregelinkshoek hebben we verkocht. De derde kavel zullen we in 2022 via een openbare verkoopprocedure in de markt zetten.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

We hebben met de belangengemeenschap in Buurse afspraken gemaakt over de te verkopen kavels in Buurse Zuid, passend bij de lokale behoefte.

We hebben overleg gehad met de ontwikkelaars van het Marktplan over de verdere planuitwerking.

Tevens zijn de gestart met een participatietraject om de omgeving te betrekken bij de planvorming over het Marktplan.

We hebben de drie percelen agrarische grond in Vregelinkshoek aangeboden aan de eigenaren van de naastgelegen nieuwbouwwoningen. Bij de verkoop van deze drie nieuwbouwwoningen was een recht van eerste koop afgesproken.

We zijn gestart met de voorbereidende werkzaamheden voor het bouwrijp maken van de Wissinkbrink 1ste fase. Wij moeten wachten op een uitspraak van de Raad van State over het bestemmingsplan voordat we kunnen starten met de kaveluitgifte.

8.3 Wonen en bouwen

Wat hebben we bereikt?

- In verband met de invoering van de Omgevingswet hebben we nieuwe software aanschaf. Met deze software zijn we aangesloten op het landelijke Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO).
- Het woonbehoefte onderzoek is afgerond.
- Verschillende typen woningen zijn opgeleverd of in aanbouw.
- Samen met woningcorporatie Domijn hebben we gewerkt aan betaalbare huisvesting in leefbare wijken en buurten. Hierbij hebben we aandacht voor degene die extra ondersteuning nodig hebben.
- De Regionale woonagenda is ondertekend.
- Efficiënt en effectief gebruik van het gemeentelijk vastgoed.
- Beperkte externe en interne dienstverlening en advisering op het gebied van vergunningverlening binnen de beschikbare middelen.
- We hebben de Beleidsregels zonnevelden vastgesteld, waarin omschreven is onder welke voorwaarden wij meewerken aan de realisatie van zonnevelden. Er zijn drie, inmiddels onherroepelijk geworden, vergunningen verleend voor zonnevelden, te weten: Zonnepark N18 Noord, Eeltinkveld en Stegenhoek.
- We hebben de RES 1.0 vastgesteld. De RES 1.0 is het resultaat van de Twentse samenwerking om te komen tot afspraken om voldoende duurzame energie op te wekken in 2030.
- We hebben een succesvolle inkoopactie georganiseerd voor de verduurzaming van woningen met als resultaat meer dan € 200.000 aan investeringen door woningeigenaren en een verwachte besparing van 55.000 kg CO2 per jaar.
- Een goede overzichtelijke website, waar inwoners geïnformeerd worden over de verduurzaming van Haaksbergen en daarbij handelingsperspectief krijgen.

Wat hebben we hiervoor gedaan?

- We hebben actief ingezet op de invoering van de Omgevingswet zodat we bij de invoering van de wet voldoende aan de minimale eisen (op basis van de minimale actielijst van de VNG).
- We hebben verder gewerkt aan het opstellen van een nieuwe woonvisie. Hiervoor hebben we een woonbehoefte onderzoek laten uitvoeren en zijn we in gesprek met diverse stakeholders om input te krijgen. Planning is dat de nieuwe woonvisie na de zomer van 2022 kan worden vastgesteld.
- Wij hebben diverse ontwikkelaars gefaciliteerd om woningbouw die flexibel is en past bij de verschillende doelgroepen mogelijk te maken. De werkzaamheden op de locaties 't Kempke (maximaal 72 woningen), de Eik (25 woningen) en Groenrijck (42 woningen) zijn gestart. De woningen bij de Hassinkborgh (10 woningen) zijn opgeleverd.
- Wij hebben structureel overleg met woningcorporatie Domijn over huisvesting en prestatieafspraken. In 2021 hebben we met Domijn specifiek gesproken over de herontwikkeling van 't Kempke en de sloopplannen voor het Zwarteland.
- Woningcorporatie Domijn heeft samen met ons een visie opgesteld over de woningmarkt van Haaksbergen 2021-2030 waarin voorrangsregelingen zijn opgenomen en woningen specifiek worden aangewezen voor de Haaksbergse jongeren en ouderen.
- Samen met de regionale gemeenten, woonpartners en de provincie Overijssel hebben wij de regionale woonagenda Twente opgesteld. Hierin staat hoe we de woningbouwopgave in Twente voor elkaar willen krijgen.

- Wij zijn in gesprek met de gebruikers van gymzaal Zienesch en het pand aan de A. Brouwerstraat 10 over sloop en verhuizing.
- Wij hebben de informatie over het vergunningenproces, die via onze eigen site beschikbaar wordt gesteld, daar waar nodig verbeterd. Er wordt hoofdzakelijk verwezen naar deze digitaal beschikbare informatie. In enkele gevallen is persoonlijk advies gegeven.
- De Beleidsregels zonnevelden zijn het resultaat van een zorgvuldig proces met de inwoners van de gemeente Haaksbergen. Aansluitend hebben wij, ondersteund door het toetsingscomité, de binnengekomen initiatieven voor zonnevelden getoetst en beoordeeld aan de hand van de beleidsregels waarna de formele procedure succesvol is doorlopen.
- De legesverordening is gewijzigd zodat initiatieven voor zonnevelden kostendekkend door de gemeente Haaksbergen in behandeling konden worden genomen.

Verbonden partijen

Omgevingsdienst Twente te Almelo

We hebben een fysieke Omgevingsdienst Twente (ODT). Op milieugebied worden grotendeels alle werkzaamheden die betrekking hebben op het voorbereiden van vergunningen, behandelen van meldingen en het toezicht hierop (extern) uitgevoerd door die dienst. Wij blijven als gemeente het bevoegde gezag.

Prestatie-indicatoren

Naam indicator	Eenheid	Stand Haaksbergen 2021	Gemiddelde van de referentie gemeenten	Gestelde norm
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	7,9	9,3	5,0
Demografische druk	Percentage	84,4	79,6	81,0
Hernieuwbare elektriciteit	Percentage	4,6	Geen data	*
Gemiddelde WOZ waarde	Euro	269.000	Geen data	**
Gemeentelijke woonlasten eenpersoons huishouden	In Euro's	908	Geen data	Maximaal 10% boven het landelijk gemiddelde
Gemeentelijke woonlasten meerpersoons-huishouden	In Euro's	956	Geen data	Maximaal 10% boven het landelijk gemiddelde

** Hiervoor wordt geen norm vastgesteld

Wat heeft het gekost?

bedragen x €1.000

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten			Baten			Totaal saldo
		Begroot	Werkelijk	Saldo	Begroot	Werkelijk	Saldo	
8.1	Ruimtelijke ordening	714	800	-86	210	288	78	-8
8.2	Grondexploitatie	25	553	-528	248	446	198	-330
8.3	Wonen en bouwen	2.197	2.123	74	1.007	1.105	98	173
	Totaal programma 8	2.936	3.476	-540	1.465	1.840	375	-165

De afwijkingen op het saldo per taakveld (> € 15.000) worden toegelicht binnen het hoofdstuk 'Verklaring verschillen begroot en werkelijk' in de jaarrekening.

Paragraaf Lokale heffingen

De paragraaf Lokale Heffingen geeft inzicht in de diverse gemeentelijke belastingen en de consequenties voor de inwoners van Haaksbergen. Lokale heffingen hebben tot doel dat de gemeente door het verwerven van eigen middelen dekking vindt voor haar uitgaven in het kader van de uitvoering van de gemeentelijke taken. De invoering, wijziging of intrekking van lokale heffingen wordt door de gemeenteraad, via de vast te stellen verordening, gedaan. De belastingverordeningen 2021 werden in de raadsvergadering van 16 december 2020 vastgesteld.

Tariefsaanpassingen

De OZB-tarieven zijn in 2021 reëel verhoogd met 13% voor woningen en met 22% voor niet-woningen en daarnaast zoals gebruikelijk nog gecorrigeerd in verband met de waardeontwikkelingen. Voor de overige gemeentelijke belastingtarieven 2021 zijn we uitgegaan van een inflatiecorrectie van 1,8%. Het tarief toeristenbelasting bleef ongewijzigd.

De tarieven voor de afvalstoffen- en rioolheffing en de overige heffingen zijn kostendekkend. Voor de afvalstoffenheffing en reinigingsrechten betekent dit dat het tarief in 2021 gemiddeld met 14% werd verhoogd en het tarief voor de rioolheffing met 4,2% werd verlaagd.

a. Overzicht gemeentelijke belastingopbrengsten

Overzicht opbrengsten gemeentelijke heffingen

(bedragen *€ 1.000)

Belastingsoort	Werkelijk 2020	Begroot 2021 na wijziging	Werkelijk 2021	Verschil werkelijk t.o.v. begroot*
Leges reisdocumenten, rijbewijzen en burgerlijke stand	159	170	192	22
Leges omgevingsvergunning en kapvergunningen	698	952	1.046	94
Begraafrechten	18	42	45	3
Afvalstoffenheffing	2.031	2.332	2.329	-3
Rioolheffing woningen/niet woningen	3.789	3.642	3.642	0
Hondenbelasting	143	150	151	1
OZB eigenaren woningen	3.492	4.023	4.027	4
OZB eigenaren niet-woningen	1.483	1.830	1.831	1
OZB gebruikers niet-woningen	902	1.117	1.133	16
Forensenbelasting	92	90	92	2
Toeristenbelasting	58	129	129	0
Reclamebelasting	0	45	42	-3
BIZ-heffing	99	90	88	-2
Totaal	12.964	14.612	14.747	135

* De verschillen worden bij de afzonderlijke producten verklaart.

b. Beleid ten aanzien van de lokale heffingen

Gebruiksoppervlakte Wet WOZ

In 2021 is de zogenaamde GBO transitie uitgevoerd. Met ingang van 2022 is voor alle woningen in de gemeente de gebruiksoppervlakte (GBO) gebruikt om de WOZ-waarde te bepalen. Tot 2021 gebruikten we de bruto inhoud. De Waarderingskamer heeft gesteld dat alle woningen in Nederland op 1 januari 2022 gewaardeerd dienen te worden op

basis van de gebruiksoppervlakte. Dit omdat veel andere instanties ook de gebruiksoppervlakte gebruiken, zoals makelaars, taxateurs en woningbouwverenigingen. Met de gebruiksoppervlakte wordt de grootte van de woningen bepaald. Alle professionele organisaties gebruiken hiervoor dezelfde meetinstructies (meetinstructie gebruikersoppervlakte woningen juli 2019) waardoor de onderlinge vergelijkbaarheid wordt vergroot.

Uitbreiding lokaal belastinggebied

De staatssecretaris van Financiën heeft op 18 mei 2020 het syntheserapport 'Bouwstenen voor een beter belastingstelsel' aan de Tweede Kamer aangeboden. Het rapport over de uitbreiding bevat meerdere varianten en ondersteunt de door de VNG uitgesproken wens om te komen tot een uitbreiding van het eigen belastinggebied.

In het regeerakkoord van 15 december 2021 staat dat, ten aanzien van de financiering van lokale overheden, het nieuwe kabinet voorlopig vast wil houden aan de bestaande financieringssystematiek. Een uitbreiding van het lokaal belastinggebied lijkt er, in ieder geval tot 2025, niet te komen.

Zonnepanelen

De WOZ-waarde wordt bepaald op basis van de Wet WOZ. De waarde in het economisch verkeer wordt bepaald op basis van marktgegevens. Tot de onroerende zaak behoren ook eventuele zonnepanelen. Het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente (GBT) heeft geen beleidsvrijheid om zonnepanelen niet in de waarde te betrekken.

Verduurzaming

De minister gaat met gemeenten in gesprek over hoe op lokaal niveau verduurzaming door huiseigenaren bevorderd kan worden en of een (verplichte) groene heffingskorting daar mogelijk aan bijdraagt. De groene heffingskorting kan worden vormgegeven door een vermindering van de verschuldigde belasting nadat het verschuldigde belastingbedrag (bijvoorbeeld voor ozb) is berekend.

Ontwerpbesluit proceskosten bestuursrecht

De VNG heeft op 27 november 2019 een reactie gegeven op de voorgestelde wijzigingen van het Besluit proceskosten bestuursrecht. Het ontwerpbesluit verhoogt de proceskostenvergoeding die de burger krijgt als hij, bijgestaan door een rechtsbijstandsverlener, met succes een overheidsbesluit aanvecht bij de bestuursrechter.

De verhoging van de proceskostenvergoeding vindt de VNG met name voor belastingzaken zeer onwenselijk. Deze vergoeding is voor no cure no pay bureaus nu al vaak de belangrijkste aanleiding om te procederen over WOZ-beschikkingen. Bij Besluit van 8 december 2020 is uiteindelijk bepaald dat per 1 juli 2021 de vergoeding voor rechtsbijstand in de beroeps- en hoger beroepsfase met 40% is verhoogd van € 534 naar € 748. Deze verhoging geldt echter niet voor WOZ-taken.

c. kostendekkendheid

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de kostendekkendheid van heffingen. De rioolheffing en de afvalstoffenheffing mogen volgens de wet maximaal kostendekkend zijn. Op grond van de Gemeentewet mag de legesverordening als geheel gezien maximaal kostendekkend zijn. Niet elke post wordt dus afzonderlijk op zijn kostendekkendheid beoordeeld.

De leges zijn ingedeeld in drie titels:

- titel 1, algemene dienstverlening;
- titel 2, dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning;
- titel 3, dienstverlening vallend onder de Europese dienstrichtlijn.

Titel 1: De leges algemene dienstverlening bestaan voornamelijk uit burgerzaken en de burgerlijke stand. Veruit het grootste deel van de inkomsten bestaat uit leges voor

paspoorten en rijbewijzen. Voor een aantal tarieven binnen titel 1 geldt dat deze door het Rijk zijn gemaximeerd: paspoorten, rijbewijzen, kansspelen en wet bescherming persoonsgegevens.

Titel 2: Hieronder vallen de leges voor de omgevingsvergunningen.

Titel 3: Dit betreft de leges voor Evenementenvergunningen, Prostitutievergunningen en de Drank en Horecavergunningen.

Mate van kostendekking

(bedragen x € 1.000)

Activiteitsgroep	lasten taakvelden	Overhead	BTW	Toevoeging voorziening	Totale lasten	Heffingen (Baten)	Overige Baten	Totaal Baten	Kosten- dekkendheid
Afvalstoffenheffing raming	2.056	30	421	0	2.507	2.377	130	2.507	100%
Afvalstoffenheffing werkelijk	1.788	30	339	709	2.866	2.329	537	2.866	100%
Rioolheffing raming	2.794	198	650	0	3.642	3.642	0	3.642	100%
Rioolheffing werkelijk	2.581	189	490	444	3.704	3.642	0	3.642	98%
Begraafrechten raming	140	0	0	0	140	42	0	42	30%
Begraafrechten werkelijk	181	0	0	0	181	45	0	45	25%
Leges algemene dienstverlening (Leges Titel 1 Legesverordening) raming	375	300	0	0	675	200	0	200	30%
Leges algemene dienstverlening (Leges Titel 1 Legesverordening) werkelijk	419	293	0	0	712	192	0	192	27%
Leges dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving/vergunningen (Leges Titel 2 Legesverordening) raming	510	382	0	0	892	534	0	534	60%
Leges dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving/vergunningen (Leges Titel 2 Legesverordening) werkelijk	744	558	0	0	1.302	1.046	0	1.046	80%
Leges dienstverlening vallend onder Europese dienstrichtlijn (leges Titel 3 Legesverordening) raming	70	56	0	0	126	7	0	7	6%
Leges dienstverlening vallend onder Europese dienstrichtlijn (leges Titel 3 Legesverordening) werkelijk	64	48	0	0	112	5	0	5	4%
Totaal Leges raming	5.945	966	1.071	0	7.982	6.802	130	6.932	87%
Totaal Leges werkelijk	5.777	1.118	829	1.153	8.877	7.259	537	7.796	88%

d. Woonlastenontwikkeling

Onder woonlasten verstaan we: onroerende zaakbelastingen, afvalstoffen- en rioolheffing. Het zijn belastingen en tarieven waarmee ieder huishouden in een gemeente jaarlijks te maken krijgt.

Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (Coelo) publiceert jaarlijks de Atlas van lokale lasten. Men vergelijkt daarin per gemeente de woonlasten van een woning met een voor die gemeente gemiddelde waarde. Onderstaand overzicht geeft de hoogte van de woonlasten in Haaksbergen voor een gemiddeld meerpersoonshuishouden in 2019, 2020 en 2021 weer. De uitgangspunten komen overeen met die van Coelo. Er wordt uitgegaan van een meerpersoonshuishouden bij een woning met een gemiddelde woningwaarde van € 254.000.

Woonlastenontwikkeling in Haaksbergen

Belastingsoort	Werkelijk 2019	Werkelijk 2020	Werkelijk 2021	Percentage stijging 2021 t.o.v. 2020
Onroerende zaakbelasting	312,49	349,99	395,49	13,0%
Rioolheffing	354,00	354,00	339,00	-4,2%
Afvalstoffenheffing	162,24	194,40	221,52	14,0%
Totale woonlasten	828,73	898,39	956,01	6,4%
Landelijk gemiddelde woonlasten	740,00	776,00	811,00	4,7%
Percentage boven landelijk gemiddelde	12,0%	15,8%	17,9%	

Haaksbergen boven landelijk gemiddelde

Uitgaande van gemiddelde waarden van woningen en van een meerpersoonshuishouden liggen de gemiddelde woonlasten in 2021 landelijk op € 811 en in Haaksbergen op € 956. Haaksbergen zit dus boven het landelijke gemiddelde voor wat betreft woonlasten.

De gemeentelijke woonlasten voor een eigenaar/bewoner van een woning stegen in 2021 met 6,4%. Voor een huurder van een woning steeg deze met 2,2%, omdat deze geen onroerendezaakbelasting betaalt.

Rangorde Twentse gemeenten naar hoogte van woonlasten meerpersoonshuishoudens

Gemeente	Woonlasten 2020	Woonlasten 2021	stijging in % t.o.v. 2020
Rijssen-Holten	€ 632	€ 636	0,6%
Tubbergen	€ 705	€ 723	2,6%
Hengelo	€ 729	€ 795	9,1%
Oldenzaal	€ 698	€ 797	14,2%
Dinkelland	€ 778	€ 797	2,4%
Twenterand	€ 780	€ 822	5,4%
Wierden	€ 781	€ 825	5,6%
Hof van Twente	€ 778	€ 840	8,0%
Borne	€ 813	€ 845	3,9%
Enschede	€ 832	€ 852	2,4%
Almelo	€ 839	€ 886	5,6%
Losser	€ 887	€ 898	1,2%
Hellendoorn	€ 905	€ 938	3,6%
Haaksbergen	€ 898	€ 956	6,4%
Overijssel	€ 766	€ 796	3,9%
Nederland	€ 776	€ 811	4,5%

e. Kwijtscheldingsbeleid

Huishoudens met een inkomen op minimumniveau komen in aanmerking voor kwijtschelding van de onroerende zaakbelastingen, afvalstoffenheffing en rioolheffing. Kwijtschelding wordt verleend op basis van 100% van de bijstandsnorm, waarbij tevens een vermogenstoets plaatsvindt. De specifieke voorwaarden voor kwijtscheldingen staan vermeld in de verordening kwijtscheldingen. Afhankelijk van de inkomens- en vermogenstoets worden de woonlasten voor deze categorie geheel of gedeeltelijk kwijtgescholden. In 2021 is in totaal voor een bedrag van € 226.000 aan kwijtscheldingen verleend (begroot € 245.000). Kwijtscheldingen worden niet verdisconteerd in de tarieven van het rioolrecht en de afvalstoffenheffing, maar vallen in de exploitatie onder het product minima.

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Algemeen

In deze paragraaf wordt beschreven hoe wij omgaan met risico's en hoe groot het weerstandsvermogen moet zijn om eventuele financiële tegenvallers op te kunnen vangen. Ook worden wijzigingen in beleid en mutaties in risico's gerapporteerd. In deze paragraaf zijn vijf kengetallen opgenomen. Dit om de raad beter inzicht te geven in de financiële positie van de gemeente.

Weerstandcapaciteit

De weerstandscapaciteit geeft aan welke middelen we hebben om onverwacht grote tegenvallers op te kunnen vangen. De weerstandscapaciteit bestaat uit de algemene reserve, vrij aanwendbare bestemmingsreserve, het resultaat, de post onvoorzien, de structurele exploitatieruimte en de onbenutte belastingcapaciteit. De onbenutte belastingcapaciteit is de ruimte tussen de huidige woonlasten en de lasten bij 20% boven het landelijke gemiddelde. De onbenutte belastingcapaciteit is berekend op € 126.000. Bij de beschikbare weerstandscapaciteit worden de stille reserves niet meegenomen. Dat geldt ook voor bestemmingsreserves waar verplichtingen aan zijn verbonden.

De beschikbare weerstandsratio ultimo 2021

(bedragen x €1.000)

Omschrijving	2020	2021
Vrij inzetbare algemene reserve	-578	747
Bestemmingsreserves (zonder verplichtingen)	456	1.057
Gerealiseerd resultaat	325	5.383
Totaal incidentele weerstandscapaciteit	203	7.187
Onvoorzien	40	40
Structurele exploitatieruimte	2.002	1.100
Onbenutte belastingcapaciteit (structureel)	218	126
Totaal structurele weerstandscapaciteit	2.260	1.266
Totaal inc. + str. weerstandscapaciteit	2.463	8.453
Benodigde weerstandscapaciteit	3.787	3.343
Ratio	0,7	2,5

Inventarisatie van de risico's

Bij deze jaarrekening zijn alle risico's opnieuw beoordeeld. Voor de inschaling van de kans dat een risico optreedt wordt de volgende indeling gebruikt:

Kans van optreden

Kleiner dan eenmaal per 10 jaar
Tussen de eenmaal per 5 jaar en eenmaal per 10 jaar
Tussen de eenmaal per 2 jaar en eenmaal per 5 jaar
Tussen de eenmaal per 1 jaar en eenmaal per 2 jaar

Risico

10%
30%
50%
70%

Omschrijving risico	Financieel gevolg	Kans van optreden	Benodigd weerstands-vermogen	Inc/Str.
0. Bestuur en ondersteuning				
Cyberaanval	350	50%	175	Str.
Risico Datalekken	300	30%	90	Str.
6. Sociaal domein				
Participatie / WSW	100	30%	30	Str.
Aantallen Wmo en jeugdhulptrajecten onzeker	500	50%	250	Str.
Extra bezuiniging van € 500 miljoen vanaf 2025 op jeugdzorg	500	70%	350	Str.
8. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen				
Milieuverontreiniging	500	10%	50	Inc.
Grondexploitaties	460	50%	230	Inc.
Schadeclaim rood-voor-rood	1.700	70%	1.190	Inc.
Diverse programma's				
Calamiteiten	400	30%	120	Inc.
Claims	400	50%	200	Inc.
Verbonden partijen	1.000	50%	500	Str.
COVID-19	40	50%	20	Inc.
Garantstellingen	682	10%	68	Inc.
Wachtgeldverplichtingen	235	30%	70	Inc.
Totale benodigde weerstandscapaciteit			3.343	

Uitval applicaties in verband met een cyberaanval (€ 175.000)

Het risico op schade door een cyberaanval neemt toe. Jaarlijks brengt het Nationaal Cyber Security Centrum een 'Cyber Security Beeld Nederland' uit, waarin onder andere voor alle sectoren wordt aangegeven waar de risico's zitten. Voor overheden is de laatste jaren een trend zichtbaar: het risico op verstoring van de ICT door cyberaanvallen was al hoog en neemt toe, het risico van verstoring van de ICT door beroepscriminelen is ongewijzigd hoog. Een incident van enige omvang brengt direct hoge schade met zich mee. Deels om schade te herstellen (waarvoor dure specialisten nodig zijn), maar zeker ook vanwege de (forensische) onderzoeken die moeten worden uitgevoerd om vast te stellen wat er is gebeurd en om uit te sluiten dat de aanval voortduurt.

Op dit moment zijn er onvoldoende maatregelen getroffen om erop te kunnen vertrouwen dat een cyberaanval tijdig gesignaleerd, geïsoleerd en zonder noemenswaardige verstoringen voor de continuïteit van de bedrijfsvoering verholpen kan worden. Met het uitplaatsen van IT naar Hengelo (medio 2022) zijn onze systemen beter beveiligd waardoor het risico afneemt. Ook wordt in het contract met Hengelo de aansprakelijkheid geregeld.

Risico datalekken (€ 90.000)

Een datalek kan het gevolg zijn van niet (juiste) naleven van de wetgeving. Daarnaast kan een datalek tot gevolg hebben dat de gemeente aansprakelijk wordt gesteld door betrokkenen wiens persoonsgegevens zijn gelekt. Afhankelijk van de omstandigheden (in hoeverre valt de organisatie iets te verwijten, heeft de organisatie aan haar zorgplicht voldaan, etc.) kan die schade enorm oplopen, bijvoorbeeld omdat er met iemands identiteit is gefraudeerd of als heel gevoelige informatie lekt. Daarnaast kan er ook schade geleden worden als gevolg van media-aandacht.

De inschatting van het risico is gebaseerd op een gematigde boete, onderzoekskosten en herstel, juridische kosten en kosten door imagoschade.

Participatie/Wsw (€ 30.000)

Het Rijksbudget dat wij voor de uitvoering van de Wsw ontvangen, neemt de komende jaren stapsgewijs af, terwijl de verplichtingen voor de uitvoering niet in hetzelfde tempo afnemen. De gemeente dient rekening te houden met de geldende CAO voor de sector en de loonkosten van Sw-ers kunnen de komende jaren verder toenemen.

Aantallen Wmo-ondersteuningstrajecten en jeugdhulptrajecten onzeker (€ 250.000)

De gemeente is verantwoordelijk voor alle vormen van Wmo en Jeugdhulp. Wij monitoren de instroom in Wmo en Jeugdhulp en het gebruik van individuele vormen nauwlettend (zowel zorg in natura (ZIN) als persoonsgebonden budget (PGB)). Wij zijn steeds beter in staat een schatting te maken van het zorggebruik. Voor 2022 zijn wij in de begroting uitgegaan van een volume-ontwikkeling van 2% voor Wmo en Jeugdhulp. Deze percentages zijn gebaseerd op de volume-ontwikkeling in de laatste jaren, maar ook rekening houdend met een afvlakking van de groei. Er blijft echter een kans op het moeten leveren van meer en/of duurdere zorgtrajecten dan in de begroting is opgenomen.

Extra bezuiniging van € 500.000.000 vanaf 2025 op jeugdzorg (€ 350.000)

Op 18 mei 2021 heeft de Arbitragecommissie inzake het geschil tussen Rijk (ministerie van VWS) en gemeenten (VNG) over de structurele financiering van de jeugdzorg uitspraak gedaan. De uitspraak is duidelijk: het Rijk dient gemeenten te compenseren voor het feitelijke tekort voor de jeugdzorg. Voor het jaar 2022 is dit ook gebeurd door het toenmalige demissionaire kabinet (voor alle gemeenten samen betreft het een bedrag van ruim € 1,3 miljard boven op het bedrag van € 300.000.000 dat al eerder was toegezegd).

In het nieuwe regeerakkoord, dat eind 2021 verscheen, is echter een extra structurele bezuiniging van € 500.000.000 vanaf 2025 op jeugdzorg opgenomen. Dit komt bovenop de bezuiniging van structureel € 1 miljard die met maatregelen vanuit de nog op te stellen Hervormingsagenda jeugd moet worden gevonden en waarvan het nog maar de vraag is of dit ook daadwerkelijk gerealiseerd kan worden. De gemeenten hebben vanwege de extra bezuiniging in het regeerakkoord besloten de deelname aan de Hervormingsagenda jeugd stop te zetten. Vooral nog wijst echter niets erop dat het kabinet bereid is de extra bezuiniging te schrappen.

De extra bezuiniging van € 500.000.000 komt voor Haaksbergen neer op grofweg € 500.000. De kans van optreden is 70%, waarmee er € 350.000 als benodigd weerstandsvermogen wordt opgenomen.

Milieu (€ 50.000)

De gemeente loopt een financieel risico bij verspreiding van gevaarlijke stoffen op gemeentelijk grondgebied bij grootschalige calamiteiten, waarbij enige spoed noodzakelijk is. Bijv. het vrijkomen van asbest en andere gevaarlijke stoffen.

Grondexploitaties (€ 230.000)

Voor de grondexploitaties wordt een benodigde weerstandscapaciteit opgenomen van € 230.000. Een nadere onderbouwing van dit bedrag is opgenomen in de paragraaf grondbeleid.

Schadeclaim rood-voor-rood (€ 1.190.000)

In juli 2019 is bekend geworden dat de hoogte van de schadeclaim, waarover al sinds 2013 wordt geprocedeerd, € 1.700.000 is. De hoger beroepsprocedure loopt nog. Het gerechtshof heeft op 15 december 2020 een tussenarrest gewezen. De raad is hierover bij brief van 27 januari 2021 geïnformeerd. Er is nog geen sprake van een eindarrest, de voorlopige datum voor het eindarrest is gepland in april 2022. In die zin is nog onduidelijk wat de uiteindelijke uitkomst van de procedure zal zijn.

Calamiteiten (€ 120.000)

Diverse risico's ten aanzien van onder andere ongevallen, natuurrampen, storm- en elektriciteitsschade, storingen en ziektes, waarvoor wij niet zijn verzekerd.

Claims (€ 200.000)

Wij worden in sommige kwesties gedagvaard tot schadeloosstelling. Als de schadeloosstelling door de rechter toegekend wordt, komt een deel hiervan voor onze rekening. Niet alles valt onder de dekking van onze aansprakelijkheidspolis. Daarom nemen wij dit bedrag als risico op.

Verbonden partijen (€ 500.000)

Betreft het risico van alle verbonden partijen tezamen. In de paragraaf Verbonden partijen wordt hierover meer informatie gegeven.

Covid-19 (€ 20.000)

Voor een groot deel van de maatregelen voor Covid-19 geldt dat de Rijksoverheid het beleid heeft bepaald en vervolgens ook heeft zorggedragen voor de uitvoering. Echter voor een ander deel van de maatregelen heeft zij de uitvoering bij gemeenten neergelegd en daarvoor middelen ter beschikking gesteld. Er is daarbij onderscheid gemaakt tussen specifieke uitkeringen, waarbij de gemeenten als doorgeefluik fungeren en compensatie via de algemene uitkering, waarbij de Rijksoverheid het aan gemeenten overlaat hoe men deze compensatiemiddelen lokaal inzet.

Haaksbergen heeft vanaf het begin van de Covid-19 crisis tot en met december 2021 via de algemene uitkering in totaal € 2.100.000 ontvangen aan compensatie voor de negatieve gevolgen van het virus. Een groot deel van die middelen is ingezet in 2020 en 2021 of wordt nog ingezet. De resterende middelen zijn gestort in de bestemmingsreserve Corona. Hieruit financieren wij in 2022 bijvoorbeeld nog de Subsidie Coronacompensatie over het jaar 2021.

Per 1 april 2022 is het Rijk gestopt met de belangrijkste Covid-19 steunmaatregelen. Wij kunnen nu nog niet exact voorspellen wat dit gaat betekenen voor onze gemeente. Het kan leiden tot een golf aan ontslagen met uiteindelijk een groei van bijstandsgerechtigden, maar we zien ook dat er heel veel vacatures zijn waardoor ontslagen werknemers wellicht weer aan het werk zijn voordat ze een beroep op de bijstand moeten doen.

Met de compensatiemiddelen die nog in de bestemmingsreserve aanwezig zijn, verwachten wij dat we veel kunnen opvangen van wat op ons af kan komen en wij schatten daarom in dat het resterende financiële risico beperkt is.

Garantstellingen (€ 68.000)

De gemeente Haaksbergen heeft garanties afgegeven op leningen, die zijn aangetrokken door instellingen met een maatschappelijk nut zoals sportverenigingen. Er zijn een aantal zekerheden door de instellingen afgegeven, toch blijft er een financieel risico bestaan. Bij sportverenigingen wordt er vaak in samenwerken met het Waarborgfonds Sport (WFS) een garantstelling afgegeven.

In het hierna opgenomen overzicht staan alle leningen vermeld waar de gemeente (deels) garant voor staat. Bij alle genoemde instellingen worden jaarlijks de jaarrekeningen beoordeeld. Er zijn momenteel geen aanwijzingen dat er bij één van de afgegeven garanties grote risico's worden gelopen.

Nr.	Naam van de geldnemer	Restant leningen	Door gemeente gewaarborgd	Toelichting
1	Tennisclub Buurse	1.000	1.000	100%
2	St. gem. huis St. Isidorushoeve	36.000	36.000	Via BNG
3	St. Accommodatie Buurse	87.000	87.000	Via BNG
4	Haaksbergse schutterij	60.000	30.000	50% met WFS
5	Stichting APH (HSC)	126.000	126.000	Via BNG
6	SV Bon Boys	35.000	18.000	50% met WFS
7	Sportpark de Greune	8.000	4.000	50% met WFS
8	HHC Haackey	0	0	Geheel afgelost
9	SV Bon Boys	175.000	88.000	50% met WFS
10	HHC Haackey	234.000	117.000	50% met WFS
11	Museum Buurtspoorweg	350.000	175.000	Via BNG
Totaal aan garantstellingen		1.112.000	682.000	

Wachtgeldverplichting (€ 70.000)

Als gevolg van de gemeenteraadsverkiezingen komt er een nieuw college. Het is op dit moment niet bekend welke wethouders wel en niet terugkeren in het nieuwe college. Daarom wordt voorgesteld de eventuele wachtgeldverplichting niet in de begroting en het meerjarenperspectief op te nemen maar als risico aan te merken. We nemen het risico voor twee jaar op. Het maximale risico wordt ingeschat op € 235.000 met een kans van optreden van 30%.

Ratio weerstandvermogen

In 2021 hebben wij een beschikbare weerstandscapaciteit van € 8.453.000. Uit het totaaloverzicht met de risico's blijkt dat we een weerstandscapaciteit nodig hebben van minimaal € 3.324.000. De ratio voor 2021 komt daarmee uit op 2,5.

Ratio weerstandvermogen	=	$\frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$	=	$\frac{8.453}{3.343}$	=	2,5

Bij non-profit organisaties wordt vaak de volgende waarderingstabel gebruikt voor classificatie van het weerstandvermogen:

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4 – 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 – 1,4	Voldoende
D	0,8 – 1,0	Matig
E	0,6 – 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

Ons weerstandvermogen wordt als uitstekend geclassificeerd.

Kengetallen

Het BBV schrijft voor dat in de paragraaf Weerstandvermogen en risicobeheersing, in aanvulling op de ratio weerstandvermogen, een verplichte set van vijf financiële kengetallen wordt opgenomen. De kengetallen maken inzichtelijk over hoeveel (financiële) ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen.

Bij het beoordelen van de hoogte en de ontwikkeling van de risico's moet gekeken worden naar de samenhang tussen de ratio's en ontwikkeling ervan in tijd.

Overzicht kengetallen

Kengetallen	Realisatie 2020	Begroot 2021	Realisatie 2021	Oordeel
Netto schuldquote	81%	96%	48%	Voldoende
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	72%	84%	41%	Voldoende
Solvabiliteitsratio	1,3%	-1,1%	12,3%	Onvoldoende
Kengetal grondexploitatie	7,8%	14,7%	2,1%	Voldoende
Kengetal structurele exploitatieruimte	2,6%	0,8%	2,6%	Voldoende
Kengetal lokale lasten	116%	120%	118%	Matig

Netto schuldquote

De hoogte van de schuld die een gemeente kan dragen, hangt af van de hoogte van de inkomsten. De VNG hanteert een norm van 100%. Dus wanneer de totale schuld lager is dan de jaaromzet, wordt dit als voldoende bestempeld. Tussen 100% en 130% is matig en een percentage boven 130% is onvoldoende. Onze netto schuldquote is voldoende.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Voor langlopende leningen is een bedrag van ongeveer € 5.100.000 doorgeleend. De doorgeleende gelden betreffen voornamelijk hypotheekleningen aan eigen personeel. Onze netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen is voldoende.

Solvabiliteit

De solvabiliteitsratio geeft de mate aan waarmee de gemeentelijke bezittingen zijn betaald met eigen middelen. Dit geeft inzicht in de mate waarin onze gemeente in staat is op de langere termijn aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen, hoe gezonder een gemeente is. Onze norm is een solvabiliteit van 20%, dit wordt ook door de VNG geadviseerd. Als de solvabiliteit kleiner is dan 15% is het onvoldoende. Onze solvabiliteit is onvoldoende, maar is inmiddels bijna matig.

Kengetal grondexploitatie

Dit kengetal geeft aan hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale baten. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De norm is een ratio van maximaal 25%. Onze kengetal grondexploitatie is voldoende.

Kengetal structurele exploitatieruimte

Het financiële kengetal structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte in evenwicht is. Daarnaast geeft dit kengetal ook aan of de gemeente in staat is structurele tegenvallers op te vangen, dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid. Wij hanteren de norm van 0,5% van het totaal aan baten. Dit percentage sluit aan bij de norm die wordt gehanteerd voor artikel 12-gemeenten. Indien de structurele exploitatieruimte ligt tussen de 0% en 0,5%, wordt dat bestempeld als matig. Een ratio kleiner dan 0% is onvoldoende. Onze structurele exploitatieruimte is 2,6% en daarmee voldoende.

Lokale lasten

De belastingcapaciteit geeft inzicht in hoe de belastingdruk in onze gemeente zich verhoudt tot het landelijke gemiddelde. De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen, wordt gerelateerd aan de totale woonlasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. Wij hanteren de norm van

maximaal 10% boven het landelijk gemiddelde. Een ratio van 20% of meer boven het landelijke gemiddelde is onvoldoende. In 2021 zitten wij 18% boven het landelijke gemiddelde. Hierdoor is dit kengetal matig.

Algeheel oordeel

De onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie laat een positieve ontwikkeling zien ten opzichte van een jaar geleden. De structurele exploitatieruimte is verbeterd naar een voldoende. De netto schuldquote en grondexploitatie zijn inmiddels ruim voldoende. De solvabiliteit is nog onvoldoende, maar wel flink verbeterd. De lokale lasten zijn matig. Als we de ratio weerstandsvermogen en de bovenstaande kengetallen in samenhang beschouwen, constateren we dat het algemene beeld inmiddels bijna voldoende is.

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Kapitaalgoederen zijn door de gemeente aangekochte en/of tot stand gebrachte objecten, waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt. In deze paragraaf zijn de volgende kapitaalgoederen opgenomen:

- Openbare verlichting: straatverlichting, inclusief sfeerverlichting en dergelijke
- Wegen: alle verharding, inclusief bruggen en dergelijke
- Begraafplaatsen: onderhoud van twee begraafplaatsen
- Openbaar groen: plantsoenen, bomen, bossen en natuurterreinen
- Riolering: riolen, drukriolen en gemalen
- Water: vijvers, duikers, brandkranen, sloten en wadi's
- Speelvoorzieningen: speelplekken, trapvelden en basketbalvelden
- Gebouwen: in eigendom van de gemeente: theater, gemeentehuis, sporthallen en gymzaal

Achterstanden in het onderhoud kunnen, naast kapitaalvernietiging, in het ergste geval leiden tot onveilige situaties. Het is daarom zinvol op het gebied van onderhoud van kapitaalgoederen effectief beleid te voeren. In de tabel is te zien welke (beleids)kaders voor de diverse kapitaalgoederen zijn vastgesteld.

Overzicht beleidsplannen

Soort kapitaalgoed	Beleidskader	Vastgesteld	Looptijd t/m
Openbare verlichting	Beleidsplan Openbare Verlichting 2017-2026	2016	2026
Wegen	Beleidsplan Wegbeheer	2021	2025
Begraafplaatsen	Toekomstbestendige begraafplaats	2021	
Groen	Groenvisie	2012	2021
Riolering	Gemeentelijk Rioleringsplan 2017-2020	2016	2020
Water	Waterplan	2004	2025
Speelvoorzieningen	Haaksbergen speelt verder	2009	2022
Gebouwen	Vastgoedbeleid	2010	
Buitenkunstwerken	Kunstbeleid	2018	2021

Openbare verlichting

In 2021 is het onderhoud aan de openbare verlichting op basis van meldingen binnen 4 weken afgehandeld. Aan de Rietmolenweg, Richterstraat, Hondelink, C. Trooststraat en Beethovenstraat zijn de bestaande armaturen vervangen door LED-armaturen.

Wegen

Het reguliere jaarlijkse onderhoud is conform planning uitgevoerd:

- De onderhoudswerkzaamheden zijn volgens het reguliere (asfalt)onderhoudsbestek uitgevoerd. We hebben onder andere asfaltdeklagen vervangen ter plaatse van de Oude Enschedeseweg, Chopinstraat, F. Bolstraat, Leemdijk, Mozartstraat en Verdijkstraat.
- De verkeersveiligheid in de Enschedesestraat is conform duurzaam veilig verbeterd, in combinatie met onderhoudsmaatregelen.
- Uitvoeren kleinere reparaties, zoals voegvullen, conserveren asfalt met behulp van slijtlagen, gietasfalt en plaatselijk asfaltherstel. Dit is uitgevoerd om de kwaliteit van het wegennet op een acceptabel niveau te houden. Hiermee is kapitaalsvernietiging en zijn mogelijke veiligheidsrisico's beperkt gebleven.
- Geplande herstraat-werkzaamheden zijn uitgevoerd.
- Wegmarkeringen zijn hersteld waar nodig.

- Er zijn grasbetonstenen aangebracht of hersteld langs gedeelten van de Kattenstaartweg, Schansweg, Kerkweg, Alsteedseweg, Marktvelderweg, Rietmolenweg, Nijverheidsstraat, Oldenkotsedijk, Noordsingel, Onlandsweg, Brammelweg, Mentinksweg en Geukerdijk.

Onkruidbestrijding

Onkruidbestrijding op verharding is volgens het beleid met alternatieve methoden toegepast (zonder Glyfosaat). In 2021 heeft Twente Milieu het afgesproken kwaliteitsniveau met behulp van extra inzet gehaald.

Gladheidsbestrijding

De winter 2020/2021 was voor wat betreft de gladheidsbestrijding weer serieus. Met name de maand februari heeft veel inzet gevraagd, waardoor de kosten voor gladheidsbestrijding aanzienlijk toenamen.

Met Twente Milieu is wel een vaste kosten component per jaar afgesproken met daarnaast een tarief per uitgevoerde strooiroede.

Bruggen en viaducten

- Conserveren schampranden van diverse betonnen bruggen.
- Brugleuningen hersteld en geconserveerd.
- Divers klein herstel en preventief onderhoud aan bruggen en steigers uitgevoerd.
- Voegen hersteld ter plaatse van Wieskamp.
- Landhoofd brug Spanjaardweg hersteld.

Begraafplaatsen

Het reguliere onderhoud op beide begraafplaatsen is vanaf 2021 ondergebracht bij Twente Milieu. Ook de zogenaamde wettelijke taken, zoals het delven van graven, het voorlopen bij een begrafenis en de benodigde ceremonie bij de asbestemmingen, werden vanaf het voorjaar van 2021 door Twente Milieu uitgevoerd. Er vond in 2021 geen actieve werving van inkomsten uit verlenging van grafrechten plaats. Alleen lopende zaken werden afgehandeld. In 2021 zijn geen graven geruimd. Omdat de urnenkelders opraakten is er een nieuw urnenveld op Het Waarveld aangelegd.

De beleidskaders Toekomstbestendige begraafplaats werd eind 2021 vastgesteld. De leges voor grafrechten zijn bij de vaststelling van de belastingverordening 2022 eind 2021 verhoogd.

Openbaar Groen

Het reguliere onderhoud is in 2021 evenals het voorgaande jaar op basis van gedifferentieerd beheer uitgevoerd. Door een bezuiniging heeft het groenonderhoud het afgelopen jaar op een lager niveau plaatsgevonden. In de wijken ging het standaard B-niveau in 2020 al terug naar een C-niveau en in het centrum ging het van A-niveau naar B-niveau. Het werk is op basis van beeldbestek uitgevoerd en beoordeeld. Door de gevolgen van financieel herstel konden de afgestorven jonge bomen in de bebouwde kom niet worden vervangen en is er geen groenrenovatie uitgevoerd. Wel zijn op diverse locaties bloemenmengsels ingezaaid.

Uitvoeringsprogramma Groenvisie

Op basis van het 'Uitvoeringsplan Groenvisie' heeft in 2021 verkoop van snippergroen plaatsgevonden. Er kwamen nauwelijks verzoeken om gemeentelijk groen te adopteren of aan te kopen. Het laatste is het gevolg van het ontbreken van actief beleid, een gevolg van gebrek aan capaciteit en corona, want de beste resultaten worden geboekt door met betrokkenen aan tafel te zitten.

Groenadoptie

In 2021 zijn vier nieuwe contracten voor groenadoptie getekend. De belangstelling loopt terug. In totaal is ruim 3 hectare plantsoen geadopteerd. Inwoners willen best zelf het

onderhoud doen, als het oude groen maar wordt verjongd en dat betekent dat je moet investeren. Door het financieel herstel konden we in 2021 niet aan de vraag voldoen.

Bomenbeheer

Het bomenbeheer is op orde gebracht. We werken voortaan volgens de principes van Strategisch Bomenbeheer. Op tijd onderhoud plegen aan bomen, zodat grote kosten worden voorkomen. Iedere boom wordt eens per drie jaar geïnspecteerd op veiligheid en onderhoudsbehoefte, waarna de noodzakelijke onderhoudsmaatregelen worden uitgevoerd. In 2021 waren de middelen hiervoor toereikend, door te schuiven binnen het plantsoenenbudget. We lopen het achterstallige bomenonderhoud nu steeds meer in. De keerzijde is dat er de komende jaren minder plantsoenen worden gerenoveerd. Door de gevolgen van financieel herstel konden afgestorven jonge bomen niet worden vervangen in 2021.

Riolering

Regulier onderhoud is uitgevoerd. Afvalwater is ingezameld en afgevoerd.

Door uitstel van de aanpak van de kruising Hengelsestraat/Raaweg is de riolering onder het kruispunt nog niet vervangen en herlegd.

In 2021 waren we druk met de uitvoering van een aantal projecten. Het betreft onder andere regenwaterriolering Werfheegde, regenwaterberging Schubertstraat en de watergangen rond Kolenbranderweg, De waterkelder in de Waanderstraat hebben we vervangen door een wadi.

Water

Het onderhoud is grotendeels uitgevoerd volgens planning.

Speelvoorzieningen

Door andere prioritering zijn in 2021 geen nieuwe speeltoestellen aangeschaft. Het reguliere onderhoud en de inspecties hebben wel plaatsgevonden. Enkele inwonersinitiatieven om een speelplek opnieuw in te richten zijn wel ondersteund.

Gebouwen

Voor het technisch onderhoud van de gemeentelijke gebouwen en installaties hebben wij meerjarige onderhoudsplanningen opgesteld. Deze zijn, conform de nota vastgoedbeleid, gebaseerd op landelijke normen en gericht op het in standhouden van de gebouwen en de technische installaties. Voor de gebouwen die wij in eigendom willen behouden bekijken wij jaarlijks, aan de hand van de meerjarige onderhoudsplanningen, welke onderhoudswerkzaamheden daadwerkelijk moeten worden uitgevoerd en welke kosten dit met zich meebrengt. Voor gebouwen waarvoor het nog onzeker is of deze in stand blijven in de toekomst, voeren wij alleen noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden uit om het gebouw in stand te houden.

Buitenkunstwerken

Er is een overeenkomst gesloten met Stichting Beeldende Kunst voor het beheer en onderhoud van de gemeentelijke kunst. De stichting voert het onderhoud uit volgens het door de gemeente goedgekeurde jaarplan.

Financiële aspecten

De baten en lasten per kapitaalgoed staan in onderstaande tabel weergegeven.

Kapitaalgoed	lasten			baten			totaal saldo
	begroot	werkelijk	saldo	begroot	werkelijk	saldo	
Openbare verlichting	195	252	-57	11	46	35	-22
Wegen	3227	3217	10	4	6	2	12
Begraafplaatsen	162	181	-19	0	0	0	-19
Openbaar groen	1441	1447	-6	0	0	0	-6
Riolering & water*	2192	2170	22	0	0	0	22
Speelvoorzieningen	32	31	1	0	0	0	1
Gebouwen	475	471	4	0	0	0	4
Buitenkunstwerken	26	25	1	0	0	0	1

* De kapitaalgoederen riolering en water zijn samengevoegd conform de begroting

Paragraaf Financiering

Inleiding

In deze paragraaf worden de kansen en risico's rond financiering in beeld gebracht. Er wordt gebruik gemaakt van de kaders die in de financiële verordening staan, gebaseerd op de Wet Fido (Financiering decentrale overheden).

Ontwikkeling leningenportefeuille

De afgelopen jaren hebben we flink afgelost op onze leningenportefeuille. Ook in 2021 is dit het geval. In 2021 is het totaal aan langlopende leningen afgenomen van € 50.400.000 naar € 33.500.000; een afname van € 16.900.000. In 2021 zijn veel geplande investeringen uitgesteld, waardoor we minder hoefden te lenen dan verwacht. In 2022 zullen de uitgestelde investeringen alsnog grotendeels worden uitgevoerd. In 2022 loopt de leningenportefeuille daarom naar verwachting weer op.

Overzicht leningenportefeuille

Lening nr.	Oorspronkelijk bedrag	Naam bank	Opmerkingen	Soort lening	looptijd	rente %	restantbedrag per 1-1-2021	rente	aflossing	restantbedrag per 31-12-2021
188	6.000.000	BNG		fixe	2026	4,21%	6.000.000	252.600	0	6.000.000
189	26.882.363	BNG		L	2036	4,80%	14.337.260	666.638	896.079	13.441.182
197	12.000.000	NWB		fixe	2021	4,06%	12.000.000	56.061	12.000.000	0
198	4.000.000	BNG		fixe	2021	3,07%	4.000.000	86.465	4.000.000	0
305	5.000.000	BNG		fixe	2028	1,22%	5.000.000	60.750	0	5.000.000
306	5.000.000	BNG		fixe	2029	0,62%	5.000.000	30.950	0	5.000.000
307	4.000.000	BNG		fixe	2024	-0,16%	4.000.000	-6.400	0	4.000.000
Total rubriek a: geldleningen							50.337.260	1.147.064	16.896.079	33.441.182
174	260.000	BNG	Scholtenhagen	L	2041	5,55%	96.700	5.142	4.600	92.100
Totaal rubriek b: doorgesluisde geldleningen							96.700	5.142	4.600	92.100
Totaal alle geldleningen							50.433.960	1.152.206	16.900.679	33.533.282

We hebben voor een bedrag van ongeveer € 5.100.000 aan leningen verstrekt. Het betreffen voornamelijk hypotheekleningen aan eigen personeel (€ 4.700.000)

Kasgeldlimiet

Als de inkomsten van de gemeente (vanuit de algemene uitkering en de belastingen) niet gelijk lopen met de uitgaven, wordt er zogenaamd kort geld (kasgeldleningen) aangetrokken. Dit zijn geldleningen met een looptijd korter dan één jaar. De hoofdlijn van de financieringsstrategie van Haaksbergen is dat maximaal kortlopend wordt gefinancierd binnen de grenzen van de Wet Fido. De rente op korte schulden is momenteel ruim lager dan de rente op langlopende financiering. Door deze handelwijze worden de rentelasten van de gemeente geminimaliseerd.

Met behulp van liquiditeitsprognoses monitoren we of we binnen de kasgeldlimiet blijven. De kasgeldlimiet mag twee achtereenvolgende kwartalen worden overschreden. In het daaropvolgende kwartaal moet de gemeente weer binnen de limiet uitkomen. Dit betekent dat dan kortlopende leningen moeten worden omgezet naar langlopende leningen. In de Wet Fido is bepaald dat de gemeente gemiddeld maximaal 8,5% van het begrotingstotaal van de lasten aan kortlopende schulden mag hebben. Dit komt voor 2021 neer op een kasgeldlimiet van € 5.085.000. In 2021 zijn we binnen de grenzen van de kasgeldlimiet gebleven.

Renterisiconorm

Vanuit de Wet Fido moeten we rapporteren over de renterisiconorm. Deze norm geeft een kader voor de spreiding van de looptijden in de leningenportefeuille. Volgens de renterisiconorm mag in elk jaar maximaal 20% van het begrotingstotaal van de lasten

geherfinancierd worden. Op die manier worden de renterisico's op de vaste schulden over de jaren gespreid. Uit onderstaand overzicht blijkt dat wij in 2021 binnen de renterisiconorm zijn gebleven.

Renterisiconorm (bedragen x € 1.000)

Berekening renterisiconorm	2021
1. Begrotingstotaal	59.828
2. Vastgesteld percentage	20%
3. Renterisiconorm (1 x 2)	11.966
4. Herfinanciering bestaande leningen	0
5. Ruimte onder renterisiconorm (3.-4.)	11.966

Schatkistbankieren

Gemeenten zijn via het schatkistbankieren verplicht liquiditeitsoverschotten bij het Rijk te stallen. De drempel voor het schatkistbankieren is vastgesteld op gemiddeld 0,75% van het jaarlijkse begrotingstotaal. Dit komt voor ons in 2021 neer op € 449.000. Onze huisbankier roomt voor ons dagelijks automatisch het rekeningsaldo boven de € 0,00 af naar de schatkistrekening. Op deze wijze voldoen we gemiddeld altijd aan de norm, ook bij eenmalige grote fluctuaties als bijvoorbeeld op een dag na de afoming een grote ontvangst of uitgave plaatsvindt. Per 31 december 2021 bedraagt het saldo op de schatkistrekening € 519.000.

Renteschema

Om inzicht te hebben in de renteberekening en de bepaling van het omslagpercentage is onderstaand renteschema opgenomen. Dit is overeenkomstig de nieuwe BBV regels.

	Renteschema (bedragen * € 1.000)		
a	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	1.152	
b	De externe rentebaten	-133	
	Totaal door te rekenen externe rente		1.019
c	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-83	
	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	
	Per saldo		-83
	Saldo door te rekenen externe rente		936
d1	Rente over eigen vermogen	0	
d2	Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	0	
	Per saldo		0
	De aan taakvelden toe te rekenen rente		936
e	Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente		886
f	Renteresultaat op het taakveld treasury		-50

Als we de 'aan taakvelden toe te rekenen rente' uit bovenstaand overzicht delen door het totaal aan investeringen per 1 januari 2021 dan komen we op een omslagpercentage van 1,91%.

$$\frac{€ \quad 936.000}{€ 48.990.000} \times 100\% = 1,91\%$$

In de begroting is gerekend met een omslagpercentage van 1,69%. Het werkelijke omslagpercentage mag volgens de nieuwe BBV regels maximaal 25% afwijken van het begrote omslagpercentage. Hier voldoen we aan, aangezien de afwijking 13,0% bedraagt.

Haaksbergen heeft, overeenkomstig de nieuwe BBV regels, geen renteresultaat begroot. De rente-inkomsten en –uitgaven zijn dus budgettair aan elkaar gelijk. De grondexploitatie wordt ook met dit omslagpercentage belast. De achterliggende gedachte is dat het onder de huidige economische omstandigheden niet verantwoord wordt geacht om de ‘algemene dienst’ te bevoordelen of benadelen door het doorbelasten van een afwijkend rentepercentage aan de grondexploitatie. Dit is in lijn met de aangescherpte voorschriften in het kader van de vernieuwing van het BBV.

Risicobeheer

Onder financiële risico's worden rente-, krediet-, liquiditeiten- en koersrisico's verstaan. Een belangrijke eis uit de Wet Fido is dat de uitvoering van de treasuryfunctie uitsluitend de publieke taak dient en dat het beheer prudent (verstandig) dient te zijn. Om de risico's te beperken, hanteren we de volgende uitgangspunten:

- Wij bezitten aandelenpakketten uitsluitend in het kader van de publieke taak.
- Er wordt zeer terughoudend omgegaan met het verstrekken van leningen. Er is een lening verstrekt aan de Stichting Groot Scholtenhagen.
- Sinds 2009 is het verstrekken van geldleningen aan gemeentepersoneel niet meer toegestaan. De portefeuille met personeelshypotheek wordt daardoor steeds kleiner.
- Met garanties wordt terughoudend omgegaan. Alleen instellingen met een maatschappelijk nut kunnen in aanmerking komen voor een garantstelling. Vaak zijn dit sportverenigingen die een grote investering doen in een sportveld of gebouw. De risico's die hieruit voortvloeien, zijn opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen.
- Wij nemen een achtervangpositie in bij het Wsw voor verstrekte leningen aan corporaties. De risico's hiervan zijn geschat op nihil, aangezien er momenteel geen aanwijzingen zijn dat het Wsw niet aan haar garantieverplichtingen kan voldoen.
- Wij maken geen gebruik van derivaten.

Aandelen van de gemeente Haaksbergen

Haaksbergen heeft van een aantal nutsbedrijven aandelen in bezit. Deze zijn uit hoofde van de publieke taak aangetrokken. De aandelen zijn tegen de aankoopprijs gewaardeerd, in overeenstemming met de BBV. De geschatte marktwaarde is het totale eigen vermogen van een bedrijf/het totaal aantal uitstaande aandelen x het aantal aandelen dat de gemeente Haaksbergen bezit.

Aankoopwaarde en de geschatte marktwaarde van onze aandelen (bedragen in euro's)

Kapitaalgoed	Aankoopwaarde	Geschatte marktwaarde 01-01-2021
Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	81.585	1.900.000
Twence Holding BV	0	4.600.000
Openbaar Lichaam Crematoria Twente	0	300.000
Enexis NV	2.665	650.000
Twente Milieu NV	561.000	561.000
Totaal	645.250	8.011.000

Paragraaf Bedrijfsvoering

Personeel

Om de doelstelling ten aanzien van personeel te realiseren zijn breed inzetbare, flexibele medewerkers steeds belangrijker. Flexibilisering, kwaliteit, vitaliteit, duurzame inzetbaarheid en talentontwikkeling spelen daarbij een centrale rol. Dit vraagt veel van onze medewerkers en daar hoort een positief werkklimaat bij.

Doelen

- Goed werkgeverschap.
- Juiste medewerker op de juiste plek.
- Werkplezier voor medewerkers.
- Talentontwikkeling.
- Vitale medewerkers.

Prestaties

- Ontwikkeling van de (lerende) organisatie en haar werknemers.
- Zorg voor goede arbeidsvoorwaarden en ontwikkelmogelijkheden.
- Vitale medewerkers.
- Het benutten en inzetten van talenten.
- Creëren van banen voor jongeren en doelgroepen uit de Participatiewet.

Ontwikkeling van de (lerende) organisatie en haar werknemers

In 2021 is weer gestart met het houden van een centrale introductiebijeenkomst voor nieuwe medewerkers en is een begin gemaakt om de in-, door- en uitstroomprocessen te verbeteren.

Dit heeft onder andere plaatsgevonden door aansluiting op de database van de gemeente Wierden waardoor (digitale) werkprocessen nog beter op elkaar zijn afgestemd. Ook is een toekomstbestendige oplossing gevonden voor een duurzame verlenging van het contract met de gemeente Wierden ten aanzien van EHRM en de salarisadministratie. Dit met als doel de kwetsbaarheid te verminderen, een kwaliteitsslag te maken en kostenbesparing te realiseren.

Inhuur

Het inhuurproces voldoet sinds 1 januari 2021 aan de eisen van rechtmatigheid. De verlengingen van inhuurkrachten die al in 2020 werkzaam waren voor de gemeente heeft onverhoopt niet rechtmatig plaatsgevonden. De kosten voor inhuur zijn inzichtelijk, wat sturing op deze kosten beter mogelijk maakt. Doordat in 2021 meerdere vacatures in afwachting van de businesscase bedrijfsvoering niet waren opengesteld dan wel ingevuld, is op de meeste plekken hiervoor externe inhuur ingezet.

Functieomschrijving en -waardering

In 2021 is de voorbereiding van de methode (HR21) voor het vaststellen van de Haaksbergse situatie ten aanzien van de indeling voortgezet. In 2022 wordt deze fase afgerond en wordt naar verwachting in de tweede helft van het jaar een onderhoudsronde gestart daar waar er wijzigingen zijn in verband met de nieuwe organisatiestructuur per september 2021.

Evalueren regeling generatiepact

In 2021 is de regeling generatiepact geëvalueerd. In maart 2021 is een enquête uitgezet. Het deelnamepercentage aan de regeling is hoog. De doelstelling om instroom van jongeren te bevorderen, is tot op heden niet behaald. De regeling wordt beëindigd en niet voortgezet. De regeling generatiepact heeft nog een doorloop tot 1 juni 2022. Er was een budget van € 100.000 in de begroting 2021 opgenomen wat is gebruikt om de

effecten van de regeling generatiepact op te lossen. Dit is gebruikt voor invulling van vrijvallende vacatureruimte.

Onderzoek mogelijkheden doelgroepen Participatiewet

Er heeft in 2021 geen onderzoek plaatsgevonden.

Vitale medewerkers

De gemeente Haaksbergen wil zorgdragen voor een organisatie met vitale werknemers. Het 'eigen regie' model is één van de instrumenten, dat hiervoor ingezet wordt. Dit model helpt medewerkers bewust te laten worden van zijn/haar eigen rol/verantwoordelijkheid ten aanzien van de eigen vitaliteit.

Medewerkers die competent, gezond en gemotiveerd zijn, plezier hebben in hun werk en geëngageerd zijn aan de koers van hun organisatie, leveren betere prestaties en kunnen het werk ook op langere termijn goed volhouden. De organisatie biedt daarvoor de randvoorwaarden, maar het is de verantwoordelijkheid van het management en de medewerker ermee aan de slag te gaan.

Ontwikkeling verzuim	Verzuimpercentage
2019	6,5%
2020	5,69%
2021	4,35%

Opzet formatie

Stand per 01-01-2021 fte 120,93

Stand per 31-12-2021 fte 120,44

Personeelskosten

De personeelskosten vormen een wezenlijk deel van onze begroting. Met het versterken van de grip op onze financiën, zijn we ook meer in control gekomen voor wat betreft de personeelskosten.

We hebben alle personele budgetten in één overzicht (onder de werktitel 'het vierkant van de personele kosten') geplaatst. Dit 'vierkant' bestaat uit loonkosten eigen personeel, detachingsopbrengsten, inhuurbudget en overige personele kosten. Kort gezegd komen alle personele budgetten in het 'vierkant', waardoor wij effectief vrijvallende middelen in de personeelsbegroting kunnen inzetten voor knelpunten in de organisatie.

Het nadeel van € 77.000 wordt met name veroorzaakt door de nieuwe CAO, welke in januari 2022 definitief is vastgesteld. Deze gaat echter in met terugwerkende kracht per 1 december 2021. Dit betekent dat de eenmalige vergoedingen aan medewerkers en de loonsverhoging vanaf december 2021, welke zijn uitbetaald in 2022, moeten worden toegerekend aan het boekjaar 2021. In totaal is dit een extra last van € 160.000.

Hiermee was in de Eindejaarsrapportage 2021 geen rekening gehouden.

(bedragen x € 1.000)

Realisatie personeel:	Begroot na wijz EJR	Realisatie 2021	Restant
Loonkosten	9.183	9.327	-144
Loonkosten bovenformatief	91	94	-3
Kosten voormalig personeel	105	157	-52
Personeel derden	1.911	1.791	120
Vergoeding voor personeel	-65	-86	21
Overwerk	15	19	-4
Toelagen	29	43	-14
Totaal	11.269	11.345	-77

Organisatie

Er is in 2020 een start gemaakt met de doorontwikkeling naar een toekomstbestendige gemeente. De 'kapstok' voor de doorontwikkeling van onze organisatie is het meerjarig verbeterprogramma 'Haaksbergen ster(ker) in ontwikkeling'. Op 27 mei 2020 is door de raad het meerjarig programma unaniem vastgesteld. Een programma waarin uitvoering wordt gegeven aan drie ontwikkelsporen:

1. financiën en risicobeheersing op orde;
2. effectief samenspel;
3. stabiele en veerkrachtige organisatie.

Onderdeel van het derde ontwikkelspoor zijn de businesscase bedrijfsvoering en het basis op orde brengen van de ambtelijke organisatie in Haaksbergen.

Doelen

- Ontwikkelen van de gemeente Haaksbergen overeenkomstig het programma 'Haaksbergen Ster(ker) in Ontwikkeling': het project Grip op personele kosten maakt hier ook onderdeel van uit.
- Verdere stappen richting een actueel functiehuis met een personeels- en capaciteitsplanning, de organisatieontwikkeling naar een netwerkgemeente en de businesscase bedrijfsvoering.

Prestaties

- Opleveren businesscase bedrijfsvoering.
- Verbetering proces bestuurlijke besluitvorming.
- Ontwikkeling van de (lerende) organisatie.
- Basis verder op orde.

Nieuwe organisatie – basis verder op orde

Er zijn inrichtingsprincipes geformuleerd in de loop van 2021, die de basis vormen voor een nieuwe, robuuste ambtelijke organisatie. De organisatiestructuur is per september 2021 aangepast aan de nieuwe organisatie. De 3 afdelingen zijn omgevormd naar 9 teams aangestuurd door teammanagers.

Opleveren businesscase bedrijfsvoering

De businesscase bedrijfsvoering is afgerond. In 2021 is de uitplaatsing van IT naar de gemeente Hengelo vormgegeven. Er is een start gemaakt met de vormgeving van het onderzoek naar informatiemanagement. Meer hierover leest u in het programma 01 – bestuur.

Meer over het verbeterprogramma en de stand van zaken van de verschillende programmaonderdelen (ontwikkelsporen) leest u eveneens in het programma 01- bestuur.

Informatie & Automatisering

Doelen

De organisatie blijft inzetten op het verhogen van de efficiency van de bedrijfsvoering en verbetering van de dienstverlening. Het belang van ICT als middel om dit te bereiken neemt nog steeds toe: ICT als middel om strategische resultaten te behalen.

Prestaties

- ICT apparatuur beschikbaar houden.
- Bijdrage leveren aan (wettelijke) digitalisering.
- Dienstverlening en bedrijfsvoering faciliteren.

Businesscase bedrijfsvoering en investeringsregime

De besluitvorming in de businesscase bedrijfsvoering heeft geleid tot uitplaatsing van IT bij de gemeente Hengelo. Als gevolg hiervan hebben we afgeschreven IT-apparatuur

(rekencentrum en merendeel werkplekapparatuur) niet vervangen. Vanwege van Covid-19 zijn voor medewerkers zonder thuiswerkvoorziening laptops aangeschaft. Deze apparatuur past naadloos in de door de gemeente Hengelo gevoerde IT-architectuur.

Businesscase bedrijfsvoering en impuls voor verdere digitalisering

Digitalisering is meer dan alleen IT en vult inmiddels de randvoorwaarden in om de economie te laten draaien. Het op afstand moeten werken leert dat onze interne processen volledig digitaal moeten zijn. Vanuit dit kader hebben we besloten extern onderzoek te laten verrichten naar het versterken van het informatiemanagement van onze gemeente.

Digitale ondersteuning ten behoeve van de Omgevingswet

Met het oog op de invoering van de Omgevingswet hebben we voor de noodzakelijke aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) een drietal opdrachten voor levering en implementatie van softwarepakketten gegund. Hiervan is één pakket (vergunningen) inmiddels aangesloten op de landelijke voorziening en is gestart met de implementatie ervan.

Versterken gezamenlijke uitvoeringskracht met andere gemeenten

In het kader van het meerjarenprogramma Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU) van de VNG hebben we resultaten geboekt door onder meer:

- aansluiting te zoeken bij het programma Gemeentelijk Gegevensknooppunt sociaal domein (GGk), waarlangs de gegevensuitwisseling met onze zorgaanbieders plaatsvindt.
- via het programma GGI-Netwerk over te stappen op een beveiligd landelijk datanetwerk speciaal voor gemeenten en gemeentelijke samenwerkingsverbanden.

Dienstverlening en bedrijfsvoering handhaven

Als gevolg van de Covid-19 maatregelen zijn we erin geslaagd om binnen de bestaande IT-middelen technische oplossingen te realiseren waardoor thuiswerken en videovergaderen organisatiebreed kon worden gefaciliteerd.

Voldoen aan wettelijke verplichtingen

Er heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de acties die gedaan moeten worden om onze websites digitaal toegankelijk te maken, zodat wij voldoen aan de wet digitale toegankelijkheid. Zowel het college als de raad heeft een functionaris gegevensbescherming aangesteld.

Met de uitvoering van het project informatievoorziening en dienstverlening wordt een belangrijke basis gelegd voor de implementatie van de Wet open overheid.

Informatieveiligheid - Continuïteit IT

Een externe partij heeft de IT-systemen ge-audit en een rapport met aanbevelingen uitgebracht. Op basis van de aanbevelingen, in combinatie met een inventarisatie van actuele dreigingen, zijn op basis van een risicoanalyse een aantal aanbevelingen opgevolgd. Daarnaast is onder andere vanwege het financieel herstelplan en de daaraan gekoppelde uitgavenstop en rekening houdend met de uitplaatsing van bedrijfsvoering richting Hengelo, besloten een aantal risico's te accepteren.

Informatieveiligheid - Audit ENSIA

In het kader van de controlesystematiek ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) heeft het Ministerie vastgesteld dat onze interne beheersmaatregelen voldoen aan de DigiD- en Suwinetnormen 2020. Daarnaast is de gemeenteraad middels een rapportage Informatiebeveiliging geïnformeerd over de stand van zaken van de implementatie van het geldende normenkader "Baseline Informatiebeveiliging Overheid" (BIO) en daaruit voortkomende verbeteracties op korte termijn. Deze rapportages zijn in een vertrouwelijke bijeenkomst met de gemeenteraad nader toegelicht.

Informatieveiligheid - Informatiebeveiligingsbewustzijn

Naast het geven van fysieke workshops is het bewustzijnsprogramma uitgebreid met eLearning. Onderdeel van de eLearning programma is een basisintroductie informatieveiligheid voor nieuwe medewerkers en driewekelijkse korte digitale modules voor alle medewerkers. Als onderdeel van dit programma hebben er meerdere keren per jaar “phishing simulaties” plaatsgevonden.

Informatieveiligheid - Beschikbaarheid

Het centrale IT-netwerk kende gedurende de eerste 11 maanden van 2021 een hoog beschikbaarheidsniveau (99,8%). In december was de beschikbaarheid voor een aantal diensten lager. Dit is het gevolg van een aantal preventieve maatregelen die de organisatie heeft genomen om de kwetsbaarheden (log4j) op een verantwoorde manier te kunnen (laten) verhelpen.

Het ingevoerde regime vanwege financieel toezicht had tot gevolg dat er minder werd geïnvesteerd dan gepland. Daarnaast vroeg de businesscase bedrijfsvoering de nodige aandacht en leidde onder meer tot uitstel van reguliere vervangingsinvesteringen met als oogmerk het voorkomen van desinvesteringen.

Control

Voor een uitgebreide beschrijving van wat er met betrekking tot de financiën in Haaksbergen in 2021 speelde, verwijzen we naar Programma 0 (Bestuur en ondersteuning) en de paragraaf Treasury.

Doelen

- Het doel van de financiële administratie op orde brengen en toegankelijk maken is in 2021 behaald.
- Van het doel om in control te zijn voor financiën, processen en risico's is de stand van zaken als volgt: financieel is de basis op orde, daarnaast is aan de afstemming tussen financiën en personeel in 2021 veel inzet gepleegd met als resultaat, dat we de beschikbare capaciteit gericht in kunnen zetten. Na het op orde brengen van financiën en personeel, is in 2021 ook een start gemaakt met het in beeld hebben van de werkprocessen en het actualiseren daarvan. Dit proces zal in 2022 verder opgepakt worden.
- De overdracht van de rechtmatigheidsverantwoording van de accountant naar het college van B&W is met een jaar uitgesteld en is bij de jaarrekening 2022 voor het eerst van toepassing.

Prestaties

- We hebben meer grip op onze financiën.
- De planning- en control cyclus is op orde en ondergaat daar waar mogelijk een kwaliteitsimpuls.
- De weg naar financieel herstel wordt verder bewandeld en werpt in de vorm van een hogere weerstandscapaciteit zijn vruchten af.
- De functie van concerncontroller is ingevuld.
- Het functiehuis staat; er kan gestuurd worden.

Communicatie

Doelen

- Inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers betrekken bij gemeentelijke besluitvorming en projecten.
- Communicatie levert een bijdrage aan de organisatieontwikkeling. Van medewerkers wordt verwacht dat zij steeds meer oog en oor hebben voor de buitenwereld.

Prestaties

In 2021 is de 'Beleidsnota participatie, ook voor de omgevingswet' in een interactief proces opgesteld en begin 2022 is deze ter vaststelling aangeboden aan de raad. De nota biedt handvatten voor een goed participatieproces, bijvoorbeeld bij het opstellen van nieuw beleid of het mogelijk maken van ruimtelijke plannen. Hoewel de aanleiding voor de beleidsnota participatie de nieuwe Omgevingswet is, is het participatiebeleid zeer zeker ook toepasbaar in andere situaties en voor andere beleidsvelden. Participatie wordt de komende jaren nog meer onderdeel van de dagelijkse praktijk van de gemeente. Daar moeten we ons verder in verbeteren door de inzet van bijvoorbeeld een online participatieforum en door het trainen van medewerkers.

Ook in 2021 had de Covid-19 pandemie invloed op de manier waarop de gemeente met inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers kon communiceren. Fysieke bijeenkomsten maakten een groot deel van het jaar plaats voor online contact. We hebben dit jaar veelvuldig mensen geïnformeerd, gelegenheid gegeven vragen te stellen, suggesties te doen of kritische opmerkingen te maken. Waar het kon, zijn mensen betrokken bij gemeentelijke planvorming.

Projecten waarbij stakeholders betrokken werden, waren bijvoorbeeld de vergunningverlening voor zonnenvelden, aanpassingen aan het eerste en tweede deel van de oude N18, de voorbereiding op de woonvisie, de realisatie van het Marktplan, de nieuwe inrichting van de Molenstraat, beschermd wonen aan De Brem en nieuwbouw van basisschool Het Palet. Andersom gold het ook: de gemeente heeft samengewerkt met partijen om particuliere initiatieven mogelijk te maken. Voorbeelden daarvan zijn The Gap en de bootcamproute. Ook de gesprekken en samenwerking met wijkraden en belangengemeenschappen gingen door, maar veelal online.

Zonder communicatie geen organisatieontwikkeling. Er is daarom veelvuldig aandacht geweest voor interne informatie en communicatie. In 2021 werden initiatieven zoals een periodieke interne nieuwsbrief en online terugkoppelingen en presentaties voor medewerkers voortgezet, bedoeld om medewerkers te betrekken bij doorlopende veranderingen in de organisatie in het kader van 'Haaksbergen (Sterk)er in ontwikkeling'.

Veel tijd heeft de gemeente gestoken in het online en offline informeren van inwoners over de Covid-19 crisis en daarmee gepaard gaande maatregelen, steunpakketten en oproepen om elkaar te steunen.

Daarnaast is een campagne gevoerd voor het beter scheiden van afval met een folder en containersticker huis-aan-huis en inzet van online en offline media.

Juridische zaken

Doelen

- Zorgvuldig bestuur via juridische kwaliteitszorg.

Prestaties

- Juridisch advies en ondersteuning van bestuur en organisatie.
- Advisering bezwaren, die de kritiek van de rechtelijke macht kan doorstaan. Er is een nieuwe commissie bezwaarschriften benoemd.
- In 2021 werden 59 bezwaarschriften ingediend. Daarvan zijn er medio februari 2022 41 afgehandeld, 18 nog in behandeling bij de commissie Bezwaarschriften en voor 2 geldt dat de beslissing op het bezwaar aanstaande is.
- Coördinatie regelgeving, met oog voor kwaliteit, deregulering en digitale toegankelijkheid. Deze standaard handelswijze is in 2021 bij alle gemeentelijke regelgeving uitgevoerd.
- Coördinatie verbonden partijen en interbestuurlijk toezicht. In 2021 was er speciale aandacht en ondersteuning voor de transitie van de Regio Twente. Daarnaast is veel aandacht besteed aan het interbestuurlijke toezicht.
- Verdere verfijning van de kwaliteit van de besluitvormingsprocessen en het faciliteren van trainingen 'Helder adviseren' voor medewerkers.

- Ondersteuning op het gebied van ontwikkeling organisatie, waaronder organisatiemodel, en de samenwerking met Hengelo op het gebied van IT.

Facilitair

Doelen

Huisvesting en facilitaire dienstverlening voor gemeente en huurders zijn op orde, (kosten-) efficiënt en prettig.

Prestaties

Vanuit oogpunt van financieel herstel, organisatieontwikkeling en onderzoek naar de mogelijkheid tot uitplaatsing van onze bedrijfsvoering, zijn we terughoudend geweest met facilitaire uitgaven en vervangingsinvesteringen in onze eigen huisvesting.

Deze overgangperiode is gebruikt om de wensen en verwachtingen ten aanzien van de huisvesting en dienstverlening vanuit onze partners (huurders) te actualiseren, zodat we deze nog beter laten aansluiten op ons huisvestingsconcept. Naast een bijdrage aan duurzaam herstel zijn hierdoor eventuele desinvesteringen voorkomen.

Paragraaf Verbonden partijen

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie, waarin de gemeente Haaksbergen een bestuurlijk en een financieel belang heeft.

De vastgestelde Nota Verbonden Partijen Haaksbergen 2016, inclusief addendum bevat het beleidskader en legt de basis voor de sturing en control van en op verbonden partijen in het algemeen en het verhelderen van de overwegingen die wij maken bij de sturing, het beheer, de verantwoording en het toezicht op verbonden partijen, kortom de governance.

Onderstaand een overzicht van de verbonden partijen. In dit overzicht geven we aan welke rechtsvorm, zeggenschap, openbare belang of doel er mee is gemoeid. Ook is, indien dat aan de orde is, melding gemaakt van (financiële) risico's voor de gemeente als deelnemer. Daar waar dat van toepassing is, vermelden we het aandelenpercentage. Dit percentage geeft tevens een beeld van de invloed en de eventuele financiële risico's, dat nooit meer kan zijn dan het aandelenpercentage.

Hoewel geen verbonden partij in de letterlijke betekenis van de definitie uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is in dit overzicht de Gemeenschappelijke regeling samenwerking sociale zaken Borne, Haaksbergen en Hengelo ook opgenomen.

Verder is een tabel opgenomen over het verwachte eigen en vreemd vermogen en het verwachte resultaat van de verbonden partijen over het begrotingsjaar 2021. Het gaat daarbij om gegevens voor zover deze bekend zijn. Daarnaast is een tabel opgenomen met het belang en de bijdragen die in 2021 zijn gedaan en voor 2022 staan begroot voor deze verbonden partijen.

De verbonden partijen komen in deze begroting in meerdere programma's voor. De beleidsontwikkelingen en hoe de verbonden partij bijdraagt aan de te bereiken doelen zijn in de diverse programma's opgenomen. Eventueel relevante risico's zijn vermeld in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Voor alle verbonden partijen tezamen is een risico opgenomen in de paragraaf risicobeheersing van € 1.000.000, met een kans van optreden van 50%. Hiervoor wordt derhalve een bedrag van € 500.000 opgenomen als benodigd weerstandsvermogen.

Gemeenschappelijke regelingen

Verbonden partij	Vorm/zeggenschap	Openbaar belang/doel (incl. eventuele veranderingen)
Samen Twente (voorheen Gemeenschappelijke Regeling Gezondheid (Openbaar Lichaam Gezondheid) Enschede <i>Per 8 juli 2021</i>	Gemeenschappelijke Regeling van de 14 Twentse gemeenten 1 lid AB (+ plv)	Op basis van de inhoud van de gemeenschappelijke regeling is het doel, het in zijn rechtsgebied bewaken, beschermen en bevorderen van de gezondheid van en zorg verlenen aan de bevolking of specifieke groepen daarvan. Daarvoor worden de belangen behartigd op het gebied van Publieke gezondheid, onder de naam GGD Twente; Jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning, onder de naam Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp Twente (OZJT) en Advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling, onder de naam Veilig Thuis Twente (VTT). <u>Relevante ontwikkelingen</u>

Verbonden partij	Vorm/zeggenschap	Openbaar belang/doel (incl. eventuele veranderingen)
		De gemeenschappelijke regeling Gezondheid is de rechtsopvolger van de Regio Twente. In 2019 is een proces gestart om de regionale samenwerking in Twente te versterken. Op 1 juli 2020 heeft het Algemeen Bestuur van de Regio Twente het hoofdlijnenbesluit 'Versterking regionale samenwerking door focus en eenvoud' (het transitieplan) vastgesteld. Het transitieplan is bedoeld om de Regio Twente te ontvlechten en de regionale samenwerking opnieuw in te richten. Na toestemming van de raden van Twente heeft het AB op 10 juni 2021 ingestemd met de eindtoets van de veranderopdracht. Voor de huidige onderdelen GGD, OZJT en VTT van de Regio Twente betekent dit dat zij onderdeel zijn gaan uitmaken van een organisatie met focus op gezondheid, door het omvormen van de huidige Gemeenschappelijke regeling Regio Twente, naar een gemeenschappelijke regeling voor "gezondheid". In deze organisatie zijn ook de vrijwillige samenwerkingen Samen14 en Kennispunt Twente geland. Deze nieuwe organisatie wordt gevormd door het grootste deel van de huidige Regio Twente, zowel qua budget als qua medewerkers. De GR Gezondheid is op 8 juli 2021 van start gegaan. In de nieuwe situatie is de 3O samenwerking voor sociaaleconomische structuurversterking geformaliseerd en georganiseerd via stichting Twente Board. Samen met vertegenwoordigers van onderwijs en ondernemers, bepaalt de overheid in de Twente Board de economische koers en waarop geïnvesteerd gaat worden. In het bestuur van de Twente Board hebben de geledingen elk vertegenwoordigers. De werkorganisatie van de Twente Board is een besloten vennootschap, Twente Board Development. Voor de financiering van deze organisatie stellen de 14 Twentse gemeenten middelen beschikbaar. De samenwerking op dit gebied binnen Regio Twente wordt beëindigd en vervangen door een bestuursovereenkomst tussen de colleges van burgemeester en wethouders, met een bestuurlijk overleg. Voor Recreatieve Voorzieningen is per 1 januari 2022 een bedrijfsvoeringsorganisatie ingericht, het Recreatieschap Twente. Een bedrijfsvoeringsorganisatie is een simpele gemeenschappelijke regeling met een enkelvoudig bestuur en is bedoeld om uitvoeringstaken van gemeenten licht te organiseren. Het Recreatieschap Twente verzorgt de subsidiëring van de toeristische marketing en promotie van Twente. Het strategisch beleid voor vrijetijdseconomie wordt ondergebracht bij de Twente Board. De PIOFACH-taken worden uitgevoerd door de GR Gezondheid. Tot de oprichting van de

Verbonden partij	Vorm/zeggenschap	Openbaar belang/doel (incl. eventuele veranderingen)
		bedrijfsvoeringsorganisatie per 1 januari 2022 rustten de taken op het gebied van recreatieve voorzieningen ook bij de GR Gezondheid, als rechtsopvolger van de Regio Twente. Overige samenwerkingen waaronder op het gebied van Milieu Duurzaamheid Afval (waaronder ook de samenwerking op het gebied van de regionale energiestrategie), mobiliteit, Twentse Kracht, IT-Platform Twente, Netwerkstad Twente worden per 2022 ondergebracht bij gastheergemeenten.
Financiële risico's	Haaksbergen heeft bepleit ontvlechting- en frictiekosten uit bestaande middelen te voldoen. In de bestuurlijke eindtoets, vastgesteld door het AB van de Regio Twente op 10 juni 2021, is inzicht gegeven op welke wijze de frictiekosten gefinancierd kunnen worden. Daaruit blijkt dat als alle beschikbare dekkingsbronnen binnen Regio Twente voor de dekking van frictiekosten worden ingezet, het niet nodig is de gemeenten hiervoor te belasten. De frictiekosten worden op deze manier volledig gefinancierd met bestaande middelen, reserves en jaarrekeningresultaten. Daarvoor is separate besluitvorming nodig.	
Veiligheidsregio Twente Enschede	Gemeenschappelijke regeling tussen de 14 Twentse gemeenten _____ Burgemeester lid AB	Wet Veiligheidsregio, Wet geneeskundige hulpverlening en Wet rampen en zware ongevallen schrijven deze gemeenschappelijke regeling voor. Doel: Veiligheid begint bij het zoveel mogelijk voorkomen van incidenten, rampen en crises en het vervolgens beperken van letsel en schade bij incidenten, rampen en crises. De risico's in de regio vormen de basis waarop het veiligheidsbeleid door Veiligheidsregio Twente wordt vormgegeven. Veiligheidsregio Twente is verantwoordelijk voor het zo veel mogelijk reduceren van risico's en voor het bestrijden en beperken van de effecten.
Financiële risico's	De gemeentelijke bijdrage wordt in 2022 niet verhoogd ten opzichte van 2021, met uitzondering van de indexatie.	
Stadsbank Oost Nederland Enschede	Gemeenschappelijke regeling met 21 andere gemeenten _____ Lid AB	Op maatschappelijk en zakelijk verantwoorde wijze voorzien in behoefte van geldkredieten, regelen van problematische schulden van personen die in financiële moeilijkheden zijn geraakt, budgetbeheer voeren en voorlichting en advisering over al deze aangelegenheden. Daarnaast voert de SON beschermingsbewind uit en maakt zij verzoekschriften Wsnp (Wet schuldsanering natuurlijke personen).
Financiële risico's	In 2021 is onder andere vanwege Covid-19 een daling zichtbaar van het aantal cliënten en bijdrage van gemeenten. In het AB is besloten de teveel betaalde gelden door gemeenten bij de SON te laten staan als incidentele bijdrage voor 2021. Deze afspraak is, naast het dempen van de Covid-19 effecten, ingegeven vanuit risicobeheersing. Zou er wel verrekend worden, komt de weerstandratio uit onder het minimumniveau. Vanuit financieel-bestuurlijke continuïteit is dit niet gewenst. Met de begroting van 2022 brengt de SON de kosten en baten weer in evenwicht. Algemeen volumebeleid gemeenten: indien gemeenten besluiten tot een ingrijpende beperking van het gebruik van diensten van de Stadsbank, heeft dit	

Verbonden partij	Vorm/ zeggenschap	Openbaar belang/doel (incl. eventuele veranderingen)
	mogelijk consequenties voor de inkomsten van de bank. De bank kan namelijk niet haar bedrijfsvoering ingrijpend aanpassen. Een substantiële daling van meer dan 20% heeft een negatief gevolg voor de resultaten en brengt eenerschikking van de formatie met zich mee.	
Gemeentelijk Belasting Kantoor Twente Hengelo	Gemeenschappelijke regeling met Hengelo, Enschede, Borne, Losser, Almelo, Oldenzaal en Twenterand 1 bestuurder lid AB Lid DB (positie delen met Borne, Oldenzaal en Losser)	Het heffen en invorderen van gemeentelijke belastingen en de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken.
Financiële risico's	Het GBT heeft geen buffers om grote financiële tegenvallers op te kunnen vangen. Eventuele tegenvallers worden naar rato verdeeld over de gemeenten. Uit de risicoanalyse blijkt dat de financiële risico's beperkt zijn.	
Openbaar Lichaam Crematoria Twente / Crematoria Twente-Oost Nederland BV Enschede	Gemeenschappelijke regeling van 13 gemeenten met een Besloten Vennootschap als onderdeel Lid AB	Gemeenschappelijke regeling, met openbaar lichaam gevestigd te Enschede. In stand houden en exploiteren van crematoria in Enschede, Almelo, Borne en Oldenzaal. Er is een aparte BV opgericht om dividenduitkering mogelijk te maken. Recente ontwikkelingen: vanuit de deelnemende gemeenten is gediscussieerd of het exploiteren van crematoria een gemeentelijke taak is. Hiertoe is een kadernotitie opgesteld. Aan de hand van deze kadernotitie is per deelnemende gemeente een standpunt gevraagd over het eigenaarschap en het huidige governance construct van het OLCT, waarbij ook eventuele alternatieve organisatievormen zijn meegenomen. De gemeenteraad is in dit proces meegenomen door informatiebijeenkomsten en een wensen- en bedenkingenprocedure. De gemeente Haaksbergen heeft als deelnemende gemeente aangegeven bestuurlijk betrokken te willen blijven en de huidige organisatievorm in stand te willen houden.
Financiële risico's	De bedrijfsrisico's zijn grotendeels afgedekt door procedures en verzekeringen.	
Omgevingsdienst Twente (ODT)	Gemeenschappelijke Regeling met de 14 Twentse gemeenten en de provincie Overijssel Lid AB (+ plv)	Uitvoering van de, op grond van artikel 5.4, eerste lid en 5.5 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, verplichte basistaken. Het betreft in hoofdzaak de activiteiten op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu. Bij de uitvoering van deze werkzaamheden moet voldaan worden aan vastgestelde normen (de kwaliteitscriteria 2.1.).
Financiële risico's	Het financiële risico is gering. Op basis van een door het ODT uitgevoerde risico-inventarisatie bedraagt de benodigde weerstandscapaciteit € 657.095. De verwachte weerstandscapaciteit in 2022 bedraagt € 728.754. Dit is hoger dan de benodigde weerstandscapaciteit.	

Verbonden partij	Vorm/zeggenschap	Openbaar belang/doel (incl. eventuele veranderingen)
Euregio <i>Enschede/Gronau</i>	Samenwerkingsverband van 104 Duitse en 26 Nederlandse gemeenten 2 leden raad AB Vertegenwoordiging is politiek gerelateerd. Burgemeester is voorzitter	Het stimuleren, ondersteunen en coördineren van regionale grensoverschrijdende samenwerking van haar leden. De ambities zijn gericht op de doelstelling: een sterke deelregio, één verzorgingsgebied, geïntegreerd en krachtig woon- en werkgebied, waarin de grens niet langer een scheidende en belemmerende uitwerking heeft. Een belangrijke taak is het regionaal beheer van het EU-subsidieprogramma INTERREG.
Financiële risico's	N.v.t.	

Vennootschappen en coöperaties

Verbonden partij	Vorm/zeggenschap	Openbaar belang/doel (incl. eventuele veranderingen)
Twence Holding BV <i>Hengelo</i>	Besloten Vennootschap als onderdeel van een holding Aandeelhouderschap Percentage aandelen: 3,77%	Het vanuit de zorgtaak van deelnemende overheden beheren en exploiteren van milieuvoorzieningen en het verlenen van diensten op het gebied van milieubeheersing in het algemeen en het bewerken en verwerken van huishoudelijk - en bedrijfsafval in het bijzonder. Het produceren en leveren van (duurzame) energie en secundaire grondstoffen en daarmee bijdragen aan de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente Haaksbergen. Recente ontwikkelingen: Per juli 2022 gelden, zoals eerder gemeld, een nieuw contract en nieuwe tarieven. Ook het dividendbeleid is aangepast. Twence investeert in nieuwe hernieuwbare energiebronnen die, naar rato van het aandelenbezit, meetellen bij onze klimaatdoelstellingen.
Financiële risico's	Bij tegenvallende bedrijfsresultaten valt ook de dividenduitkering lager uit.	
Twente Milieu NV <i>Hengelo</i>	Naamloze Vennootschap Aandeelhouderschap Percentage aandelen: 6 %	Sinds 2018 voert Twente Milieu het onderhoud uit van de openbare ruimte. Sinds 2019 is Twente Milieu ook verantwoordelijk voor de inzameling van huishoudelijk afval. De gemeenten Almelo, Borne, Enschede, Hengelo, Hof van Twente, Losser, Oldenzaal, Wierden en Haaksbergen zijn samen 100% aandeelhouder.
Financiële risico's	Twente Milieu kent een stabiele positieve meerjarenbegroting. Hierin wordt aangegeven dat de kans dat er zich financiële risico's manifesteren als relatief klein moet worden betiteld. Mogelijk ontstaat er enige druk op de solvabiliteit. Deze wordt dan vooral veroorzaakt door de effecten van stijgende olieprijsen en in de toekomst mogelijk oplopende pensioenlasten als gevolg van vergrijzing.	
Bank Nederlandse Gemeenten	Naamloze Vennootschap	Bank van en voor overheden en instellingen die het maatschappelijk belang behartigen. Met gespecialiseerde dienstverlening draagt de BNG bij aan

Verbonden partij	Vorm/zeggenschap	Openbaar belang/doel (incl. eventuele veranderingen)
's-Gravenhage	Aandeelhouderschap Percentage aandelen: 0,065%	zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Klanten van de BNG zijn overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs en nut.
Financiële risico's	De financiële risico's die we lopen bij de BNG worden als nihil beschouwd.	
Enexis Holding NV 's-Hertogenbosch	Naamloze Vennootschap Aandeelhouderschap Percentage aandelen: 0,014%	Enexis beheert het energienetwerk in Noord- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,7 miljoen huishoudens, bedrijven en overheden. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met onder andere toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt. Het belang van deelneming is behartigen van het publieke belang van een betrouwbaar en continu transport van nutsvoorziening tegen de laagst mogelijke prijs. Partijen: 6 provinciale en 130 gemeentelijke aandeelhouders.
Financiële risico's	De aandeelhouders lopen een zeer gering risico (een deel van) de boekwaarde van € 6.200.000 te moeten afwaarderen. Omdat Enexis opereert in een gereguleerde (energie)markt, onder toezicht van de Energiekamer, en vanwege de (intrinsieke) waarde van Enexis Holding N.V. is dit risico zeer gering. Enexis heeft op dit moment meer dan 50% eigen vermogen wat 10% boven de wettelijke eis ligt.	

Stichtingen en verenigingen

Verbonden partij	Vorm/zeggenschap	Openbaar belang/doel (incl. eventuele veranderingen)
Groot Scholtenhagen Haaksbergen	Stichting Collegelid is voorzitter	Sport- en recreatiepark Groot Scholtenhagen is ontstaan dankzij een schenking door textielfabrikant Jordaan van een gedeelte van zijn grondbezit aan de gemeenschap van Haaksbergen. Het dient bij te dragen aan de mogelijkheden tot ontspanning en recreatie voor de bevolking van Haaksbergen. De Stichting Groot Scholtenhagen is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van het gehele sport- en recreatiepark, dat onder meer bestaat uit sportvelden, fiets- en wandelpaden, park- en bosplantsoenen, kinderboerderij en monumenten. De Stichting draagt op deze wijze bij aan de realisatie van beleidsdoelen op verschillende beleidsterreinen zoals sport, kunst en cultuur en recreatie en toerisme.
Financiële risico's	Het park is met een legaat aan de gemeente geschonken. Voor het beheer daarvan is de Stichting Groot Scholtenhagen opgericht. Als de leden van de Stichting stoppen en de Stichting het beheer niet meer op zorgvuldige wijze kan uitvoeren, valt de verantwoordelijkheid voor het beheer terug naar de gemeente.	
Stichting Wsw Haaksbergen Haaksbergen	Stichting	Doelstelling: het namens de gemeente Haaksbergen bieden van formeel werkgeverschap aan werknemers (artikel 2, eerste lid van de Wet sociale werkvoorziening - de Wsw-medewerkers) die in de gemeente Haaksbergen wonen en voorheen werkzaam waren bij het inmiddels ontmantelde Wsw-bedrijf Hameland. Het formeel

Verbonden partij	Vorm/zeggenschap	Openbaar belang/doel (incl. eventuele veranderingen)
	Gemeente-secretaris is bestuurslid	werkgeverschap wordt ook geboden voor een aantal Wsw-medewerkers, niet woonachtig in Haaksbergen en destijds werkzaam bij het inmiddels ontmantelde Wsw-bedrijf Hameland. Reden: evenwichtige verdeling onder deelnemers aan de GR Hameland in kader van ontmanteling. Voor de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening is een overeenkomst met een door de gemeente aangewezen SW-bedrijf (SWB te Hengelo) gesloten.
Financiële risico's	N.v.t.	

Overige regelingen/samenwerkingsverbanden

Verbonden partij	Vorm/zeggenschap	Openbaar belang/doel (incl. eventuele veranderingen)
Gemeenschappelijke regeling samenwerking sociale zaken Borne, Haaksbergen en Hengelo <i>Hengelo</i>	Gemeenschappelijke regeling met Borne en Hengelo, waarbij Hengelo als centrumgemeente is aangewezen Bestuurlijk overleg (1 x per kwartaal)	Namens de colleges van Borne en Haaksbergen is de als centrumgemeente aangewezen gemeente Hengelo de Uitvoeringsorganisatie van de bevoegdheden van de Participatiewet en aanverwante wetten en regelgeving, met uitzondering van de (beleidsmatige) bevoegdheden. Laatstgenoemde bevoegdheden blijven aan de afzonderlijke raden en colleges. De omschrijving van de uitvoeringsbevoegdheden is opgenomen in vastgestelde Mandaatbesluiten samenwerking sociale zaken Borne en Hengelo en Haaksbergen en Hengelo. Exacte omschrijving van werkzaamheden die de centrumgemeente Hengelo voor Haaksbergen uitvoert zijn omschreven in de vastgestelde Dienstverleningsovereenkomst Hengelo – Haaksbergen.
Financiële risico's	De Uitvoeringsorganisatie rapporteert 2-maandelijks over de resultaten en geeft een prognose over de bestandsontwikkeling. Elke twee weken vindt er met Hengelo portefeuillehoudersoverleg plaats over beleid en uitvoering. Eenmaal in het kwartaal is bestuurlijk overleg tussen de drie betrokken gemeenten. Toename van het aantal bijstandsgerechtigden is een risico dat financiële gevolgen heeft.	
Bestuursovereenkomst Sociaal Economische Structuurversterking (BOSS voorheen BOK-SES) <i>Per juli 2021</i>	Bestuursovereenkomst tussen de Twentse gemeenten m.u.v. Twenterand Bestuurlijk overleg Vertegenwoordiging in Stg. Twenteboard is getrapt. Haaksbergen in cluster met Borne, Hengelo en Hof van Twente	Deze bestuursovereenkomst beschrijft de samenwerking tussen de Twentse gemeenten voor het versterken, verbreden en uitzetten van een gezamenlijke koers van en voor de sociaal economische structuur van Twente. In het bestuurlijk overleg wordt gezamenlijk de inbreng in het bestuur van de Stichting Twenteboard voorbereid, afgestemd en teruggekoppeld. Daarnaast wordt overleg gevoerd en afgestemd over het lobbyen van de gemeenten bij provincie, Rijk, de Europese Unie en andere (semi)overheden en haar organisaties ten behoeve van de sociaal economische structuurversterking en andere door het bestuurlijk overleg gekozen onderwerpen.
Financiële risico's	In de overeenkomst is vastgelegd dat bij de start van de bestuursovereenkomst t/m het jaar 2022 elke gemeente een bedrag van € 9,01 per inwoner per jaar beschikbaar stelt. Met dit bedrag wordt mede in de kosten van de Twente Board Development (personeel, huisvesting, materieel	

Verbonden partij	Vorm/zeggenschap	Openbaar belang/doel (incl. eventuele veranderingen)
	etc.) voorzien. In het MJP zijn voor de jaren daarna middelen gereserveerd. De afspraak is verder dat gemeenten zich ten opzichte van elkaar verbinden om zich in te spannen de besluiten die over de financiële inbreng worden gemaakt na te komen.	

Kengetallen verbonden partijen

(bedragen x € 1.000)

Naam verbonden partij	Eigen Vermogen 01-01-2021	Vreemd Vermogen 01-01-2021	Eigen Vermogen 31-12-2021	Vreemd Vermogen 31-12-2021	Resultaat 2020	Resultaat 2021
Samen Twente	10.484	37.005	16.055	21.833	605	112
Veiligheidsregio Twente	2.822	55.396	2.034	57.791	2.359	1.300
Stadsbank Oost Nederland	1.183	15.001	971	14.782	223	-117
Gemeentelijk Belasting Kantoor Twente	337	8.166	550	10.342	163	213
Openbaar Lichaam Crematoria Twente	1.564	14	1.550	31	-15	136
Omgevingsdienst Twente (ODT)	709	1613	n.n.b.	n.n.b.	673	n.n.b.
Euregio	2.064	23.389	n.n.b.	n.n.b.	241	n.n.b.
Twence Holding BV	142.825	132.367	149.786	152.886	8.555	12.263
Twente Milieu NV	12.232	19.882	n.n.b.	n.n.b.	1.369	n.n.b.
Bank Nederlandse Gemeenten	5.097.000	155.262.000	5.062.000	143.995.000	221.000	236.000
Enexis NV	4.318.000	3.779.000	4.432.000	4.268.000	143.000	185.000
Stichting Groot Scholtenhagen	226	387	216	428	0	-10
Stichting WSW	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Samenwerking sociale zaken	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Structuurversterking	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Bijdragen aan verbonden partijen

(bedragen x € 1.000)

Naam verbonden partij	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Samen Twente	1.270	1.285	1285
Veiligheidsregio Twente	1.579	1.570	1570
Stadsbank Oost Nederland	139	144	149
Gemeentelijk Belasting Kantoor (GBT)	572	508	533
Euregio	7	7	7
Stichting Groot Scholtenhagen	302	306	306
Stichting WSW	0	0	0
Omgevingsdienst Twente (ODT)	467	476	474
Totaal	4.336	4.296	4.324

Paragraaf Grondbeleid

Algemeen

De basis voor het gemeentelijk grondbeleid is omschreven in de 'Nota Grondbeleid 2012' en de nota 'Grondprijsbeleid gemeente Haaksbergen'.

In het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten staat benoemd welke gegevens vermeld moeten worden in de paragraaf grondbeleid. Daarnaast heeft de rekenkamercommissie in het rapport 'Bezint eer ge begint' over het grondbeleid van de gemeente Haaksbergen een aantal aanbevelingen gedaan om de informatiewaarde te verbeteren. Deze aanbevelingen hebben wij in de paragraaf grondbeleid opgenomen.

Overzicht complexen

In 2021 telt het grondbedrijf vijf actuele complexen.

- Vregelinkshoek (woningbouw; looptijd tot en met 2021)
- Buurse Zuid (woningbouw; looptijd tot en met 2021)
- Marktplan (centrumontwikkeling; looptijd tot en met 2025)
- Wissinkbrink (woningbouw; looptijd tot en met 2023)
- Stepelerveld fase 1 (bedrijventerrein; looptijd tot en met 2023)

Publiek-Private Samenwerking (PPS)

Wij nemen niet deel aan publiek-private samenwerking bij gebiedsontwikkeling.

Huidige stand van zaken

Vregelinkshoek

We hebben de drie percelen agrarische grond in de Vregelinkshoek aangeboden aan de eigenaren van de naastgelegen nieuwbouwwoningen. Bij de verkoop van deze drie nieuwbouwwoningen was een recht van eerste koop afgesproken. Twee van de drie percelen agrarische grond hebben we verkocht. De derde kavel zetten we in 2022 via een openbare verkoopprocedure in de markt.

De bouw kavels zijn verkocht en het woonrijp maken is afgerond, waardoor deze grondexploitatie kan worden afgesloten.

Buurse Zuid

Het bestemmingsplan voor de ontwikkeling van vijf woningbouwkavels (rijwoning) in Buurse Zuid is vastgesteld. De vijf kavels zijn verkocht. Hiermee zijn alle kavels verkocht en kan de grondexploitatie worden afgesloten. Het woonrijp maken wordt in 2022 afgerond, hiervoor stellen we een apart krediet beschikbaar.

Marktplan

De heer Ben Roerink en Nordwick B.V. hebben gezamenlijk een plan ontwikkeld voor het zogenaamde 'gat in de markt', inclusief het terrein van de Bron, het pand Konings en de omliggende openbare ruimte. Dit plan is voldoende uitgewerkt, zodat we in 2022 de grondexploitatie **en** verliesvoorziening kunnen actualiseren op basis van dit nieuwe plan. Momenteel zijn alleen de boekingen over 2021 verwerkt.

Wissinkbrink

In 2020 is het bestemmingsplan vastgesteld voor vijf woningbouwkavels. Dit bestemmingsplan is sinds eind april 2022 onherroepelijk zodat we vanaf 2022 kunnen starten met de kaveluitgifte. In 2021 zijn we gestart met de voorbereidende werkzaamheden voor het bouwrijp maken van de Wissinkbrink 1ste fase.

Stepelerveld fase 1

In 2021 zijn we verder gegaan met de kavelverkoop. De resterende bedrijfskavels verwachten wij in 2022 te kunnen verkopen. Op basis van het concept duurzaamheid en innovatie zijn wij gestart met het bouwrijp maken van fase 1.

Financieel kader

Verloop boekwaarde per complex

(bedragen x €1.000)

Complex (Bedragen * €1.000)	Boekwaarde 01-01-21 incl. voorziening	Kosten	Opbrengsten	Toevoeging voorziening grondexploitaties	Toevoeging aan voorzieningen, verplichtingen en risico's	Winstrealisatie 2021	Boekwaarde 31-12-21 incl. voorziening
Marktplan	189	119	-	119			189
Wissinkbrink	434	26	5				455
Stepelerveld	3.911	1.156	5.051			1.014	1.030
Buurse Zuid	263	10	301			29	-
Vregelinkshoek	128	28	140			-16	-
Boekwaarde verloop	4.925	1.339	5.497	119	0	1.027	1.675

Nadere specificatie kosten, winstneming en opbrengsten exclusief verliesvoorziening

(bedragen x €1.000)

Kosten		Opbrengsten	
Kostenpost	Mutaties 2021	Opbrengstenpost	Mutaties 2021
Verwervingen/schadeloosstelling		Grondopbrengsten woningbouw	439
Sloop en sanering	8	Grondverkoop niet-woningbouw	5.051
Bouwrijp maken	1.101	Overige opbrengsten	7
Woonrijp maken	5		
Plankosten	147		
Beheerskosten	7		
Rente	71		
Winstnemingen POC	1.027		
Totaal Generaal	2.366	Totaal Generaal	5.497

Verwachte resultaten per complex

(bedragen x €1.000)

Complex (Bedragen * €1.000)	Einddatum exploitatie	Boekwaarde 31-12-2021	Nog te maken kosten	Nog te verwachten opbrengsten	Verwacht expl. Resultaat op einddatum	Contant expl. Resultaat per 31-12-2021	Voorziening	Contant expl. Resultaat per 31-12-2021 incl. voorziening
Wissinkbrink	31-12-2023	455	636	1.481	389	374	-	374
Stepelerveld	31-12-2023	1.030	1.674	3.330	626	601	-	601
Marktplan	31-12-2022	2.326	616	806	-2.136	-2.094	2.137	43
Buurse Zuid	31-12-2021	-	-	-	29	29	-	29
Vregelinkshoek	31-12-2021	-	-	-	-380	-380	364	-16
Boekwaarde verloop		3.811	2.926	5.617	-1.472	-1.470	2.501	1.031

Specificatie nog te maken kosten en opbrengsten per complex

(bedragen x €1.000)

Specificatie nog te maken kosten en opbrengsten meerjarenperspectief	Wissinkbrink	Stepelerveld	Marktplan	TOTAAL
Verwervingen en schadeloosstellingen	-	20	11	31
Sloopwerken	-	-	25	25
Bouwrijp maken	382	75	28	484
Woonrijp maken	-	1.233	221	1.454
Plankosten	139	245	266	650
Planstructurele elementen	-	-	-	-
Bijdragen uit exploitatie	-	-	-	-
Beheerskosten	93	10	6	108
Kostenstijging	11	34	7	51
Rente	12	58	52	122
TOTAAL KOSTEN	636	1.674	616	2.926
Woningbouw	1.460	-	-	1.460
Niet-woningbouw	-	3.330	800	4.130
Bijdragen in exploitatie	1	-	-	1
Opbrengstenstijging	20	-	6	26
TOTAAL OPBRENGSTEN	1.481	3.330	806	5.617

Risico's

Vanuit het Ministerie van Binnenlandse Zaken is de IFLO-norm opgesteld. Met deze norm kan de minimaal noodzakelijke weerstandscapaciteit bij het grondbedrijf worden bepaald. De IFLO-norm relateert de hoogte van de benodigde weerstandscapaciteit aan de boekwaarde van de grondexploitaties (10%), de nog te maken kosten (10%) en de opgenomen voorziening. De verwachtingswaarde is 50% omdat niet alle risico's zich gelijktijdig voor zullen doen.

Benodigde weerstandscapaciteit

(bedragen x €1.000)

Complex (Bedragen * €1.000)	Boekwaarde complex 31-12-2021	Nog te maken kosten	Voorziening	Totaal voor risico	Risico obv IFLO- norm (10% totaal)	Weerstand- capaciteit (50% IFLO)
Wissinkbrink	455	636	-	1.091	109	55
Stepelerveld	1.030	1.674	-	2.704	270	135
Marktplan	2.326	616	2.137	805	81	40
Boekwaarde verloop	3.811	2.926	2.137	4.600	460	230

De noodzakelijke weerstandscapaciteit per 31-12-2021 is € 230.000.

Toelichting uitgangspunten en wijze van berekening van het geraamde eindresultaat

In de grondexploitatie rekenen wij met de volgende uitgangspunten:

Renteparameter kosten: 2,25%

Renteparameter opbrengsten: 2,25%

Kostenstijging: 2,00 %

Opbrengstenstijging: 0,00% (vanaf 2022 1,5%)

Disconteringsvoet voor het bepalen van de omvang van verliesvoorzieningen: 2%

Tussentijdse winstneming

Op basis van de POC-methode zijn gemeenten verplicht tussentijds winst te nemen naar rato van de voortgang van het project. Wij hebben voor alle exploitaties de POC berekend. Conclusie hieruit is dat wij in 2021 voor één grondexploitatie winst gaan nemen.

Paragraaf Taakstellingen

Grip op sociaal domein

In de Begroting 2021 is een taakstelling van € 377.000 opgenomen voor het sociaal domein. Binnen het project grip op sociaal domein zijn een aantal maatregelen uitgevoerd die hebben geleid tot een financieel effect van € 581.775. De financiële taakstelling is daarmee ruimschoots ingevuld.

De maatregelen en de daarbij behorende financiële effecten worden hieronder toegelicht.

Algemene voorziening was- en strijkservice

In 2020 is deze voorziening gerealiseerd. De situatie van de inwoners met een indicatie voor de Wmo maatwerkvoorziening module wassen en strijken, is opnieuw onderzocht en beoordeeld. Wanneer de algemene voorziening een passende en toereikende oplossing is, wordt de indicatie voor de Wmo maatwerkvoorziening beëindigd en betrokkene verwezen naar de algemene voorziening.

In 2021 hebben wij u door middel van een raadsinformatiebrief geïnformeerd over de uitkomsten van dit project. Daarin is aangegeven dat met de algemene voorziening een structureel financieel voordeel van € 115.410 per jaar wordt gerealiseerd. De besparing kan groter worden wanneer het aantal gebruikers van de algemene voorziening toeneemt.

In de afgelopen periode is het aantal deelnemers gestegen naar 21 (januari 2022).

Algemene voorziening dagbesteding

We ontwikkelen met maatschappelijke partners algemene voorzieningen in Haaksbergen. Een algemene voorziening is voor de inwoner in Haaksbergen laagdrempelig beschikbaar, vervoerskosten kunnen op die manier ook worden beperkt of zelfs voorkomen.

Per 1 januari 2021 hebben wij een overeenkomst gesloten met de Stichting Ontmoetingspark De Greune voor het organiseren van een algemene voorziening voor dagbesteding.

Op dit moment maken 13 inwoners gebruik van de voorziening. Bij deelname door 13 inwoners is er sprake van een financieel sluitende businesscase met een structureel financieel voordeel van € 10.000 per jaar. Wij hebben daarom besloten de overeenkomst met Stichting Ontmoetingspark De Greune met 1 jaar te verlengen.

Participatie

Omdat de uitvoering van de Participatiewet bij de uitvoeringsorganisatie Borne, Haaksbergen en Hengelo ligt, zijn met de Uitvoeringsorganisatie nadere afspraken gemaakt om naast het Actieprogramma Werk en Bijstand 2019-2022 extra inspanningen te verrichten om meer mensen met een bijstandsuitkering te laten uitstromen naar betaald werk.

Hierover zijn afspraken gemaakt met de SWB en Twente Milieu.

Met deze mogelijkheden hebben wij goede instrumenten in handen om (extra) uitstroom van mensen met een bijstandsuitkering te realiseren, waardoor de taakstelling van € 75.000 gehaald is.

Externe verwijzers jeugdhulp

In juni 2021 zijn we gestart met de uitvoering van dit project. Hoewel de looptijd van dit project nog relatief kort is, zijn de eerste positieve resultaten al zichtbaar. In de eerste plaats zijn we in staat meer actief te zijn binnen de keten, wanneer er sprake is van externe verwijzingen. Dit betekent meer overleg en afstemming met huisartsen, praktijkondersteuners en zorgaanbieders.

Ook op financieel vlak zien we de resultaten. Op basis van de huidige cijfers verwachten we een (bruto) financieel resultaat van circa € 150.000. De loonkosten van de coördinator (en procesondersteuner) moeten hierop nog in mindering worden gebracht.

Bedrijfsvoering Noaberpoort

Overgang Wmo – Wlz

In het kader van het project Grip op sociaal domein is voor de Wmo regisseurs ingezet op de afbakening Wmo – Wlz.

In 2021 is er voor 45 inwoners een Wlz-indicatie aangevraagd. Hiervan zijn 37 aanvragen toegekend.

In alle gevallen betreft het, voor overgang naar de Wlz, relatief 'hoge' Wmo-indicaties. Betreffende inwoners krijgen de zorg en ondersteuning die zij nodig hebben op grond van de Wlz en niet (meer) op grond van de Wmo 2015. De gemiddelde kosten per inwoner hebben we berekend op € 6.250 op jaarbasis.

Uitgaande van de in 2021 toegewezen Wlz-indicaties en de gemiddelde kosten van de beëindigde Wmo-indicaties, bedraagt de gerealiseerde besparing op jaarbasis € 231.250. Ten aanzien van de Wlz geldt dat we constateren dat voor zowel Wmo als Jeugdwet nog een wens aanwezig is om verder toegerust te worden in de afweging of de Wlz aan de orde is. We zetten daar in 2022 verder op in.

Jaarrekening

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

(bedragen x € 1.000)

PROGRAMMA			Primitieve begroting			Begroting na wijziging			Realisatie begrotingsjaar na wijzigingen			Verschil
			LASTEN basis	BATEN basis	SALDO basis	LASTEN totaal	BATEN totaal	SALDO totaal	LASTEN werkelijk	BATEN werkelijk	SALDO werkelijk	begroot/ werkelijk
1. Exploitatie	0	Bestuur en ondersteuning	2.414	746	-1.668	3.373	424	-2.949	2.681	632	-2.049	900
	1	Veiligheid	2.598	0	-2.598	2.222	8	-2.214	2.208	8	-2.200	14
	2	Verkeer, vervoer en waterstaat	3.706	96	-3.610	4.134	91	-4.043	3.948	117	-3.831	212
	3	Economie	782	114	-668	784	771	-13	4.858	5.876	1.018	1.031
	4	Onderwijs	2.251	432	-1.819	2.110	354	-1.756	2.098	342	-1.756	0
	5	Sport, cultuur en recreatie	3.874	629	-3.245	5.037	1.307	-3.730	4.884	1.239	-3.645	85
	6	Sociaal domein	26.182	6.371	-19.811	27.700	7.453	-20.247	26.694	7.515	-19.179	1.068
	7	Volksgesondheid & milieu	5.917	6.202	285	6.517	6.603	86	6.603	6.680	77	-9
	8	Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	2.405	1.033	-1.372	2.936	1.465	-1.471	3.476	1.840	-1.637	-166
		Totaal	50.129	15.623	-34.506	54.812	18.476	-36.335	57.450	24.249	-33.201	3.135
2. Overhead		Overhead	8.659	146	-8.513	6.920	86	-6.834	6.889	180	-6.709	125
3. VPB		Vennootschapsbelasting	0	0	0	-33	0	33	-34	0	34	1
4. Onvoorzien		Onvoorzien	40	0	-40	0	0	0	0	0	0	0
5. Alg. dekkingsm.		Algemene dekkingsm. Programma 0	0	43.875	43.875	0	45.986	45.986	0	46.390	46.390	404
		Algemene dekkingsm. Programma 3		199	199	0	219	219	0	221	221	2
Totaal saldo baten en lasten			58.828	59.842	1.014	61.699	64.767	3.069	64.305	71.040	6.735	3.667
6. Reserves		Reserves	1.000	5	-995	2.543	1.377	-1.166	2.714	1.363	-1.351	-185
Totaal gerealiseerde resultaat			59.828	59.847	19	64.241	66.144	1.902	67.020	72.402	5.383	3.480

Toelichting overzicht van baten en lasten

We sluiten het jaar met een positief resultaat van ruim € 5.383.000. In de eindejaarsrapportage werd een voordeel geraamd van ruim € 1.902.000. Ten opzichte van het geschetste beeld bij de eindejaarsrapportage is dit een resultaatverbetering van ruim € 3.480.000.

Algemene toelichting:

- de baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waar op zij betrekking hebben.
- positieve resultaten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd.
- dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment dat het dividend betaalbaar wordt gesteld.
- duurzame middelen met een verkrijgingsprijs van minder dan € 5.000 worden ineens ten laste van het resultaat gebracht. Uitzonderd van gronden, die worden altijd geactiveerd.

Verklaring verschillen begroot en werkelijk

Hier geven we een gedetailleerd inzicht in de herkomst en oorzaak van de verschillen tussen de Begroting 2021 (na wijzigingen) en de werkelijke cijfers. Wij verklaren hier alleen de verschillen op het saldo per taakveld die afgerond € 15.000 overstijgen. Als er grote verschillen zijn op afzonderlijk lasten en baten (> € 100.000) die elkaar opheffen in het netto saldo, dan lichten wij die ook toe. Indien er op een taakveld geen verschillen te verklaren zijn, wordt dit taakveld niet in de tekst benoemd. In de tabellen zijn ook de bijstellingen ten opzichte van de primitieve begroting inclusief herstelplan weergegeven. Alle bedragen in de tabellen zijn x € 1.000. In de tabellen staat per programma een totaaloverzicht van de verschillen op de taakvelden van dat programma.

Programma Bestuur en ondersteuning

Inclusief algemene dekkingsmiddelen, overhead, Vpb, onvoorzien en mutaties reserves

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
0.1	Bestuur	1.411	413	1.824	1.584	240
0.2	Burgerzaken	532	128	660	650	9
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	104	9	112	-190	302
0.4	Overhead	8.659	-1.739	6.920	6.889	30
0.5	Treasury	11	341	352	281	71
0.61	OZB woningen	0	0	0	0	0
0.62	OZB niet-woningen	0	0	0	0	0
0.63	Parkeerbelasting	0	0	0	0	0
0.64	Belastingen overig	356	53	409	447	-39
0.7	Algemene uitkering	0	0	0	0	0
0.8	Overige baten en lasten	40	-24	16	-92	108
0.9	Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	-33	-33	-34	1
0.10	Mutaties reserves	1.000	1.543	2.543	2.714	-171
Totaal lasten		12.113	690	12.802	12.251	551

Nr.	Omschrijving taakveld	Baten				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
0.1	Bestuur	0	0	0	125	125
0.2	Burgerzaken	298	-15	283	310	27
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	80	-17	63	63	0
0.4	Overhead	146	-60	86	180	94
0.5	Treasury	560	-70	490	550	61
0.61	OZB woningen	4.023	0	4.023	4.027	5
0.62	OZB niet-woningen	2.927	20	2.947	2.964	17
0.63	Parkeerbelasting	0	0	0	0	0
0.64	Belastingen overig	140	10	150	151	2
0.7	Algemene uitkering	36.344	2.111	38.455	38.829	374
0.8	Overige baten en lasten	250	-250	0	1	1
0.9	Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	0	0	0	0
0.10	Mutaties reserves	5	1.372	1.377	1.363	-14
Totaal		44.771	3.101	47.872	48.565	693

Nr.	Omschrijving taakveld	Saldo				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
0.1	Bestuur	-1.411	-413	-1.824	-1.459	365
0.2	Burgerzaken	-234	-143	-376	-340	36
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-24	-26	-50	252	302
0.4	Overhead	-8.513	1.679	-6.834	-6.709	125
0.5	Treasury	548	-411	137	269	132
0.61	OZB woningen	4.023	0	4.023	4.027	5
0.62	OZB niet-woningen	2.927	20	2.947	2.964	17
0.63	Parkeerbelasting	0	0	0	0	0
0.64	Belastingen overig	-216	-43	-259	-296	-37
0.7	Algemene uitkering	36.344	2.111	38.455	38.829	374
0.8	Overige baten en lasten	210	-226	-16	93	109
0.9	Vennootschapsbelasting (Vpb)	0	33	33	34	1
0.10	Mutaties reserves	-995	-171	-1.166	-1.351	-185
Totaal		32.659	2.411	35.070	36.314	1.244

0.1 Bestuur

Toelichting op het saldo van € 365.000 voordeel

In de begroting is een voorziening opgenomen voor de pensioenen van wethouders. Echter heeft er geen onttrekking plaatsgevonden in 2021 waardoor de voorziening niet is aangesproken. Wat resulteert in een voordeel van € 369.000.

De overige verschillen zijn per saldo € 4.000 nadelig.

0.2 Burgerzaken

Toelichting op het saldo van € 36.000 voordeel

Door meer inkomsten uit de leges van paspoorten is een voordeel van € 15.000 ontstaan. Dit wordt enerzijds veroorzaakt door uitgestelde aanvragen van paspoorten vanwege de Covid-19 maatregelen, anderzijds wordt het voordeel veroorzaakt doordat een relatief grote groep voor naturalisatie in aanmerking kwam. Op de uitgaven voor rijbewijzen is een voordeel ontstaan van € 15.000. Ook is er een voordeel ontstaan van € 10.000 op de leges van huwelijken. Dit is te verklaren door uitgestelde huwelijken in 2020.

De overige verschillen zijn per saldo € 4.000 nadelig.

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

Toelichting op het saldo van € 302.000 voordeel

Bij de grondexploitatie Buurse Zuid, Vregelingshoek en Wissinkbrink is in totaal € 303.000 als agrarische grond aangemerkt, en daarom uit de grondexploitaties onttrokken. Dit levert op taakveld 0.3 een voordeel op. Binnen de grondexploitaties op taakveld 8.2 levert dit een nadeel op van € 303.000. Dit is binnen de grondexploitaties verwerkt. Per saldo derhalve neutraal.

De overige verschillen zijn per saldo € 1.000 voordelig.

0.4 Overhead

Toelichting op het saldo van € 125.000 voordeel

Door een opgelegde dwangsom is er een incidenteel voordeel ontstaan van € 62.000. Het resterende voordeel van € 63.000 wordt met name veroorzaakt, doordat er meer uren aan projecten zijn toegerekend dan begroot.

0.5 Treasury

Toelichting op het saldo van € 132.000 voordeel

We hebben € 55.000 meer aan rente ontvangen dan was begroot. Het gaat hier met name om uitgezette hypotheekleningen. Vanuit het grondbedrijf is € 71.000 meer aan rentevergoeding ontvangen dan was geraamd. Verder is er € 6.000 meer aan dividenden ontvangen.

0.62 OZB niet-woningen

Toelichting op het saldo van € 17.000 voordeel

De OZB-inkomsten op de niet-woningen vallen € 17.000 hoger uit dan geraamd vanwege een minder nadelig Covid-19 effect dan verwacht.

0.64 Belastingen overig

Toelichting op het saldo van € 37.000 nadeel

Dit nadeel bestaat voor € 12.000 aan extra Covid-19 gerelateerde kosten die GBTwente heeft gemaakt. Het gaat dan bijvoorbeeld om extra uitvoeringskosten voor maatwerk regelingen voor ondernemers en om misgelopen invorderingsrente. Daarnaast hebben we meer belastingaanslagen als oninbaar moeten afboeken dan was begroot (€ 25.000 nadeel).

0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds

Toelichting op het saldo van € 374.000 voordeel

In de raadsinformatiebrief over de decembercirculaire (d.d. 18 januari 2022) is aangegeven dat we € 353.000 extra middelen uit het gemeentefonds ontvangen. Daarnaast ontvangen we over het jaar 2020 nog een nabetaling van € 21.000. Dit omdat het Rijk met terugwerkende kracht enkele maatstaven naar boven heeft bijgesteld.

0.8 Overige baten

Toelichting op het saldo van € 109.000 voordeel

In de afgelopen jaren hebben wij verzoeken tot correctie van btw over de jaren 2016 tot en met 2019 bij de Belastingdienst ingediend. Als gevolg hiervan hebben wij al een voordeel ingeboekt van € 77.000 in 2018 en € 40.000 in 2020. De afronding van de correcties duurt langer dan wij hadden gehoopt, maar wij hebben inmiddels over de meeste posten overeenstemming met de Belastingdienst. Als gevolg daarvan kunnen wij in deze jaarrekening nog eens € 100.000 aan btw-voordeel opnemen. In de loop van 2022 verwachten wij een definitieve uitspraak van de Belastingdienst en zullen wij de definitieve btw-correctie over de jaren 2016-2019 verwerken.

0.10 Mutatie reserves

Toelichting op het saldo van € 185.000 nadeel

In 2021 is € 168.000 onttrokken aan de bestemmingsreserve sanering gemeentewerf ter dekking van de gerealiseerde lasten. Dit is € 87.000 minder dan verwacht. Dat is op dit taakveld een nadeel, maar neutraal met de lagere lasten die verantwoord worden bij taakveld 8.3.

Uit de bestemmingsreserve Corona is € 73.000 meer onttrokken dan bij de Eindejaarsrapportage 2021 was voorzien (voordeel op dit taakveld, maar neutraal met de taakvelden waar de kosten zijn geboekt). Dit betreffen onttrekkingen in verband met meerkosten door Covid-19 bij Jeugd en Wmo (€ 58.000) en direct Covid-19 gerelateerde lasten in de eigen organisatie zoals schoonmaak en communicatie (€ 15.000). Daarnaast is er € 171.000 extra in de bestemmingsreserve Corona gestort door van het Rijk ontvangen coronamiddelen bij de decembercirculaire 2021 (nadeel op dit taakveld, maar neutraal met taakveld 0.7).

Programma Veiligheid

		Lasten				
Nr.	Omschrijving taakveld	Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.634	-22	1.612	1.611	1
1.2	Openbare orde en veiligheid	964	-355	610	597	13
Totaal		2.598	-376	2.222	2.208	14

		Baten				
Nr.	Omschrijving taakveld	Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	0	0	0	0	0
1.2	Openbare orde en veiligheid	0	8	8	8	0
Totaal		0	8	8	8	0

		Saldo				
Nr.	Omschrijving taakveld	Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-1.634	22	-1.612	-1.611	1
1.2	Openbare orde en veiligheid	-964	363	-602	-589	13
Totaal		-2.598	384	-2.214	-2.200	14

Geen verschillen saldo groter dan € 15.000.

Programma Verkeer, vervoer en waterstaat

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
2.1	Verkeer en vervoer	3.631	365	3.996	3.871	125
2.2	Parkeren	8	29	36	36	0
2.3	Recreatieve havens	0	0	0	0	0
2.4	Economische havens en waterwegen	0	0	0	0	0
2.5	Openbaar vervoer	67	34	101	40	61
Totaal		3.706	428	4.134	3.948	186

Nr.	Omschrijving taakveld	Baten				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
2.1	Verkeer en vervoer	59	-4	55	75	20
2.2	Parkeren	0	0	0	2	2
2.3	Recreatieve havens	0	0	0	0	0
2.4	Economische havens en waterwegen	0	0	0	0	0
2.5	Openbaar vervoer	36	0	36	40	3
Totaal		96	-4	91	117	25

Nr.	Omschrijving taakveld	Saldo				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
2.1	Verkeer en vervoer	-3.572	-369	-3.941	-3.797	145
2.2	Parkeren	-8	-29	-36	-34	2
2.3	Recreatieve havens	0	0	0	0	0
2.4	Economische havens en waterwegen	0	0	0	0	0
2.5	Openbaar vervoer	-31	-34	-65	-1	64
Totaal		-3.611	-432	-4.043	-3.832	211

2.1 Verkeer en vervoer

Toelichting op het saldo van € 145.000 voordeel

De storting in de voorziening wegenonderhoud is over de planperiode 2021-2025 geëgaliseerd. Dit betekent voor het boekjaar 2021 een lagere storting dan begroot van € 145.000. Voor de periode 2022-2025 is de storting in totaal € 145.000 hoger. Dit wordt betrokken bij de Eerste bestuursrapportage 2022.

2.5 Openbaar vervoer

Toelichting op het saldo van € 64.000 voordeel

Vanwege het ontbreken van beschikbare capaciteit als gevolg van ziekte hebben bepaalde werkzaamheden, waaronder het verkeer- en parkeeronderzoek voor het gehele centrum, niet plaatsgevonden.

Programma Economie

Inclusief algemene dekkingsmiddelen (toeristen- en forensenbelasting)

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
3.1	Economsiche ontwikkeling	401	-42	359	353	6
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	10	38	48	4.088	-4.040
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	102	54	157	183	-27
3.4	Economische promotie	269	-49	220	234	-14
Totaal		782	2	784	4.858	-4.075

Nr.	Omschrijving taakveld	Baten				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
3.1	Economsiche ontwikkeling	12	45	57	97	40
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	578	578	5.629	5.051
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	102	34	136	142	6
3.4	Economische promotie	199	20	219	229	11
Totaal		313	677	990	6.097	5.108

Nr.	Omschrijving taakveld	Saldo				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
3.1	Economsiche ontwikkeling	-389	87	-302	-256	46
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-10	540	530	1.541	1.011
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	0	-20	-21	-41	-21
3.4	Economische promotie	-71	69	-2	-5	-3
Totaal		-470	675	206	1.239	1.033

3.1 Economische ontwikkeling

Toelichting op het saldo van € 46.000 voordeel

De afrekening van Regio Twente was € 32.000 lager dan verwacht. De overige verschillen bedragen € 14.000 voordelig.

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Toelichting op het saldo van € 1.011.000 voordeel

Op de grondexploitatie Stepelerveld is een tussentijdse winst gerealiseerd van € 1.014.000. In de begroting is voor deze grondexploitatie een voordeel van € 157.000 opgenomen onder taakveld 8.2. Specifieke informatie over deze grondexploitatie is opgenomen in de paragraaf grondbeleid.

Overige verschillen € 3.000 nadeel.

3.3 Bedrijfsloket en -regelingen

Toelichting op het saldo van € 21.000 nadeel

Dit nadeel wordt met name veroorzaakt door afrekeningen in 2020 van het ondernemersfonds van € 6.000 voordelig, lagere lasten op het gevelfonds in het kader van Actieplan Centrum van € 6.000 en een jaarafrekening van de energiemaatschappij van € 9.000 voordelig.

Programma Onderwijs

		Lasten				
Nr.	Omschrijving taakveld	Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
4.1	Openbaar basisonderwijs	11	21	32	32	0
4.2	Onderwijshuisvesting	1.345	-115	1.230	1.243	-13
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	896	-48	848	823	25
Totaal		2.251	-141	2.110	2.098	12

		Baten				
Nr.	Omschrijving taakveld	Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
4.1	Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0	0
4.2	Onderwijshuisvesting	143	-9	135	138	4
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	289	-70	219	204	-15
Totaal		432	-79	354	342	-12

		Saldo				
Nr.	Omschrijving taakveld	Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
4.1	Openbaar basisonderwijs	-11	-21	-32	-32	0
4.2	Onderwijshuisvesting	-1.202	107	-1.096	-1.105	-9
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-606	-22	-629	-619	10
Totaal		-1.819	63	-1.756	-1.755	1

Geen verschillen saldo groter dan € 15.000.

Programma Sport, cultuur en recreatie

		Lasten				
Nr.	Omschrijving taakveld	Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
5.1	Sportbeleid en activering	558	568	1.126	1.076	50
5.2	Sportaccommodaties	643	-75	568	504	64
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	697	83	781	773	8
5.4	Musea	0	57	57	57	0
5.5	Cultureel erfgoed	58	28	86	62	24
5.6	Media	13	250	263	263	0
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.905	251	2.156	2.148	7
Totaal		3.874	1.163	5.037	4.884	153

		Baten				
Nr.	Omschrijving taakveld	Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
5.1	Sportbeleid en activering	111	513	624	611	-13
5.2	Sportaccommodaties	253	81	334	292	-42
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	178	59	237	230	-7
5.4	Musea	0	0	0	0	0
5.5	Cultureel erfgoed	9	25	34	33	-1
5.6	Media	0	0	0	0	0
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	78	0	78	72	-5
Totaal		629	678	1.307	1.239	-68

		Saldo				
Nr.	Omschrijving taakveld	Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
5.1	Sportbeleid en activering	-447	-54	-502	-465	37
5.2	Sportaccommodaties	-390	156	-234	-212	22
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-519	-24	-543	-543	1
5.4	Musea	0	-57	-57	-57	0
5.5	Cultureel erfgoed	-49	-3	-52	-29	23
5.6	Media	-13	-250	-263	-263	0
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-1.827	-251	-2.078	-2.076	2
Totaal		-3.245	-484	-3.730	-3.645	85

5.1 Sportbeleid en activering

Toelichting op het saldo van € 37.000 voordeel

Voordeel op Sport algemeen:	€ 14.641
Voordeel op project buurtsportcoaches:	€ 17.200
Voordeel Zwembad de Wilder	€ 4.712
Totaal:	€ 36.553 (afgerond € 37.000)

Sport algemeen (voordeel € 14.641)

Het voordeel wordt met name veroorzaakt doordat veel minder activiteitensubsidies Sport zijn aangevraagd in 2021 (begroot € 24.000, werkelijk € 12.000).

Project Buurtsportcoaches (voordeel € 17.200)

Wij ontvangen jaarlijks € 86.600 subsidie voor Buurtsportcoaches. Daarmee kan maximaal 4,33 fte worden gesubsidieerd met een deelbijdrage van maximaal € 20.000 per fte).

In 2021 is een werkgever gestopt met buurtsportcoach. Het is nog niet gelukt dit bij een andere organisatie in te vullen, wat leidt tot een voordeel op de lasten van € 17.200.

Zwembad de Wilder (voordeel € 4.712)

Er is uitgegaan van een indexering van de subsidie met 3%, terwijl de werkelijke indexering lager is uitgevallen. Dit leidt tot een voordeel van € 4.712.

5.2 Sportaccommodaties

Toelichting op het saldo van € 22.000 voordeel

Er is sprake van lagere onderhoudskosten sportvelden door minder intensief gebruik. Zo waren competitiewedstrijden vanwege de Covid-19 maatregelen niet toegestaan. Dit resulteert in een voordeel van € 17.000.

De overige verschillen bedragen € 5.000 voordelig.

5.5 Cultureel erfgoed

Toelichting op het saldo van € 23.000 voordeel

Dit betreft de ontvangst van de bijdrage van het Rijk voor het opstellen van een kerkenvisie. De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed heeft eenmalig een bijdrage van € 25.000 uitgekeerd. Wij hebben deze bijdrage ontvangen in de vorm van een decentralisatie uitkering.

Programma Sociaal domein

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.604	362	1.966	1.938	28
6.2	Wijkteams	350	-15	335	296	39
6.3	Inkomensregelingen	8.118	618	8.736	8.276	460
6.4	Begeleide participatie	3.123	-247	2.876	2.861	15
6.5	Arbeidsparticipatie	574	-158	416	412	4
6.6	Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	582	499	1.082	1.040	41
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	5.350	-128	5.222	5.119	103
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	5.529	219	5.748	5.505	243
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	126	118	244	244	0
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	825	251	1.076	1.004	73
Totaal		26.182	1.518	27.700	26.694	1.006

Nr.	Omschrijving taakveld	Baten				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	0	0	0	2	2
6.2	Wijkteams	0	0	0	0	0
6.3	Inkomensregelingen	5.699	675	6.374	6.222	-152
6.4	Begeleide participatie	447	181	628	615	-13
6.5	Arbeidsparticipatie	0	0	0	4	4
6.6	Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	0	20	20	28	8
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	0	9	9	18	9
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	17	17
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	225	197	422	609	187
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0	0
Totaal		6.371	1.082	7.453	7.515	61

Nr.	Omschrijving taakveld	Saldo				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-1.604	-362	-1.966	-1.936	30
6.2	Wijkteams	-350	15	-335	-296	39
6.3	Inkomensregelingen	-2.419	58	-2.361	-2.054	308
6.4	Begeleide participatie	-2.676	428	-2.248	-2.246	2
6.5	Arbeidsparticipatie	-574	158	-416	-408	8
6.6	Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	-582	-479	-1.062	-1.012	50
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-5.350	137	-5.213	-5.101	111
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	-5.529	-219	-5.748	-5.488	260
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	99	79	178	366	187
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	-825	-251	-1.076	-1.004	73
Totaal		-19.811	-436	-20.246	-19.179	1.067

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Toelichting op het saldo van € 30.000 voordeel

Project Grip op Sociaal Domein (nadeel € 42.000)

Voor het project zijn een drietal functionarissen ingehuurd om de primaire processen binnen het sociaal domein op orde te brengen en ons te ondersteunen in de opzet van een dashboard. Daarnaast was er meer ambtelijke inzet nodig dan verwacht.

Project Plan Sociaal Domein (voordeel € 50.000)

In de begroting was een bedrag opgenomen voor de inhuur van een functionaris die zich zou bezighouden met het opstellen van een integraal plan sociaal domein (Beleidsplan

Jeugd, Wmo, Participatie en Gezondheid). Er is besloten dat dit plan onderdeel gaat uitmaken van de Samenlevingsagenda. Deze agenda zal in 2022 worden vormgegeven.

Expertisecentrum mensenhandel (voordeel € 10.000)

De kosten voor het Expertisecentrum mensenhandel zijn binnen de reguliere begroting voor Vrouwenopvang bij de centrumgemeente opgevangen. Daarom zijn geen kosten doorberekend door de centrumgemeente aan onze gemeente.

Overig voordeel € 12.000

6.2 Wijkteams

Toelichting op het saldo van € 39.000 voordeel

Uitvoeringskosten sociaal domein (voordeel € 19.000)

Het aantal afgesproken projecten is door de Regio Twente (dat wil zeggen het OZJT als onderdeel van de Regio Twente/de GR Gezondheid) gerealiseerd in 2021, echter er zijn door de Regio minder kosten doorberekend dan eerder begroot was.

Onderzoekskosten Wmo, Toezicht en Kwaliteit (voordeel € 11.000)

In de begroting was rekening gehouden met de inkoop van extra onderzoekstrajecten bij de Sociale Recherche Twente (SRT). Gedurende het jaar 2021 zijn geen signalen bij de gemeente binnengekomen om op basis daarvan extra onderzoekstrajecten op te starten, waardoor de werkelijke lasten lager liggen dan de begrote lasten.

Overige verschillen € 9.000 voordeel.

6.3 Inkomensregeling

Toelichting op het saldo van € 308.000 voordeel

Bijstand (voordeel € 187.000)

In 2021 is de instroom in de bijstand meer gedaald dan voorzien. Hierdoor hebben we lagere kosten voor verstrekken van bijstandsuitkeringen en hebben we lagere kosten voor de uitvoering van de regeling.

BBZ (voordeel € 125.000)

Er is minder beroep gedaan op de BBZ. Dit is waarschijnlijk te verklaren door de Covid-19 compensatieregelingen voor ondernemers.

Tozo uitkering levensonderhoud en uitvoeringskosten ROZ (neutraal)

Het ROZ heeft de diverse Tozo-regelingen uitgevoerd. Voor Haaksbergen zijn er 111 aanvragen voor levensonderhoud ingediend en 9 aanvragen voor kredieten. Van het Rijk ontvangen wij voor uitvoering een vergoeding van € 57.000. Het bedrag dat het ROZ ons voor 2021 in rekening brengt voor uitvoering is € 49.000. Het verschil tussen de vergoeding vanuit het ministerie en het tarief dat het ROZ in rekening brengt, is nodig voor de werkzaamheden die we als gemeente zelf uit moeten blijven voeren. Dit verschil wordt ingezet voor onder andere het afhandelen van bezwaar en beroep.

Overige verschillen € 4.000 nadeel.

6.6 Maatwerkvoorzieningen Wmo

Toelichting op het saldo van € 50.000 voordeel

Individuele vervoersvoorzieningen (voordeel € 41.000)

Het voordelig verschil wordt veroorzaakt doordat in 2021 diverse Wmo-middelen zijn teruggekocht door de leveranciers. Dit heeft tot een incidentele bate geleid, wat het verschil verklaart tussen de realisatie ten opzichte van de begroting.

Overige verschillen € 9.000 voordeel.

6.71 Maatwerkdienstverlening 18+

Toelichting op het saldo van € 111.000 voordeel

Wmo was-en-strijk service (voordeel € 27.000)

Bij de invoering van de was- en strijkservice zijn 3 scenario's opgesteld (variërend van beperkt tot veel deelnemers). In de begroting is uitgegaan van het middelste scenario. Het aantal verwachte deelnemers ligt hoger dan werkelijk is gerealiseerd, hierdoor vallen de lasten lager uit dan in eerste instantie was begroot.

Wmo verstrekkingen Persoonsgebonden Budgetten (PGB) (voordeel € 89.000)

Er zijn minder Persoons Gebonden Budgetten verstrekt, omdat door de consultants bij Noaberpoort kritisch is gekeken of het persoonsgebonden budget het beste past bij de individuele zorgvraag en of dit de beste en meest efficiënte weg is om het beoogde resultaat te bereiken. Wanneer een PGB geen goede oplossing is, wordt zorg in natura ingezet. Daarnaast is kritisch gekeken naar de voorliggende voorziening Wet langdurige zorg (Wlz). Dit heeft geleid tot doorgeleiding naar deze voorziening.

Wmo verstrekkingen Maatwerkvoorzieningen Begeleiding en Huishoudelijke ondersteuning (nadeel € 6.000)

De totale lasten aan verstrekkingen maatwerkvoorzieningen (Begeleiding nadeel van € 25.000 en Huishoudelijke ondersteuning voordeel € 19.000) laten procentueel een marginale afwijking zien ten opzichte van de begroting. De verwachting is dat de totale lasten binnen de begroting blijven.

6.72 Maatwerkdienstverlening 18-

Toelichting op het saldo van € 260.000 voordeel

Jeugdwet verstrekkingen Persoonsgebonden Budgetten (PGB) (voordeel € 105.000)

Conform de verstrekkingen van persoonsgebonden budgetten bij de Wmo zijn minder Persoons Gebonden Budgetten verstrekt, omdat door de consultants bij Noaberpoort kritisch is gekeken of het PGB het beste past bij de individuele zorgvraag en of dit de beste en meest efficiënte weg is om het beoogde resultaat te bereiken. Wanneer een PGB geen goede oplossing is, wordt zorg in natura ingezet. Daarnaast is kritisch gekeken naar de voorliggende voorziening Wet langdurige zorg (Wlz), wat heeft geleid tot een doorgeleiding naar deze voorziening.

Verstrekkingen Maatwerkvoorzieningen Jeugdwet (voordeel € 149.000)

In de jaarrekening 2020 hebben wij geraamd dat wij in 2021 nog € 560.000 aan kosten voor Jeugd over het jaar 2020 zouden moeten betalen en hiervoor hebben wij een verplichting op de balans opgenomen. De werkelijke kosten over 2020 in 2021 bedragen € 514.000, wat tot een voordeel van € 46.000 in 2021 heeft geleid. Het overige voordeel van € 103.000 vertoont procentueel een marginale afwijking (2%) ten opzichte van de begrote lasten. De marginale afwijking kan worden verklaard doordat er minder indicaties zijn verstrekt dan begroot.

Overige verschillen € 6.000 voordeel.

6.81 Geëscaleerde zorg 18+

Toelichting op het saldo van € 187.000 voordeel

Beschermd Wonen (voordeel € 180.000)

Als de regionale reserve voor Beschermd Wonen de vooraf vastgestelde bovengrens bereikt heeft, krijgt de gemeente Haaksbergen een proportioneel deel van het overschot. Volgens de voorlopig doorgegeven resultaten bedraagt het overschot voor de gemeente Haaksbergen € 388.000.

Dit ligt substantieel hoger dan voorgaand jaar en hetgeen is opgenomen in de begroting, wat tot een voordeel heeft geleid van € 180.000. Uit navraag bij de centrumgemeente is gebleken dat het hogere overschot wordt veroorzaakt door meerdere oorzaken te weten, meer subsidies zijn teruggevorderd van zorgaanbieders, meer personen zijn

doorgestroomd naar beschermd wonen op basis van de Wet langdurige zorg, een lagere bijdrage voor Maatschappelijke opvang en lagere kosten voor overbruggingszorg en toegang.

Er is nog steeds sprake van een regionale wachtlijst voor beschermd wonen. In de regio zijn onvoldoende locaties beschikbaar om iedereen passende zorg en ondersteuning te geven. Ook dit leidt tot een financieel overschot op het onderdeel Beschermd Wonen.

Overige verschillen € 7.000 voordeel.

6.82 Geëscaleerde zorg 18-

Toelichting op het saldo van € 73.000 voordeel

Jeugdbescherming (voordeel € 77.000)

Het aantal indicaties voor Jeugdbescherming ligt in 2021 duidelijk onder het aantal indicaties in 2020. Beide jaren laten in grote lijnen wel dezelfde ontwikkeling zien. De groei van het aantal indicaties in 2020 heeft vermoedelijk mede met Covid-19 en de daarmee samenhangende maatregelen te maken. De jeugdregisseurs geven aan in 2020 ervaren te hebben dat er een periode was met veel zorgelijke zaken en meldingen bij de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK). Verder geven de jeugdregisseurs aan steeds preventiever te werken en ook meer casussen in het voorliggend veld weg te zetten. Hierdoor lopen de problemen niet zo hoog op dat er een melding bij de RvdK nodig is, die uiteindelijk kan uitmonden in een beschermingsmaatregel. Als gevolg van het aantal dalende indicaties is een voordeel gerealiseerd van € 77.000.

Jeugdreclassering (nadeel € 13.000)

Het aantal maatregelen jeugdreclassering was vorig jaar aanzienlijk hoger dan begroot (nadeel € 13.000). Dit wordt vooral veroorzaakt door meer verwijzingen vanuit leerplicht in verband met schoolverzuim.

Overige verschillen € 9.000 voordeel.

Programma Volksgezondheid en milieu

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
7.1	Volksgezondheid	950	34	983	976	8
7.2	Riolering	2.538	-190	2.348	2.349	-1
7.3	Afval	2.034	269	2.303	2.387	-84
7.4	Milieubeheer	245	474	720	709	11
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	149	13	162	182	-19
Totaal		5.917	600	6.517	6.603	-86

Nr.	Omschrijving taakveld	Baten				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
7.1	Volksgezondheid	0	10	10	10	0
7.2	Riolering	3.642	0	3.642	3.642	1
7.3	Afval	2.511	271	2.783	2.867	84
7.4	Milieubeheer	7	120	127	116	-11
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	42	0	42	45	2
Totaal		6.202	401	6.603	6.680	76

Nr.	Omschrijving taakveld	Saldo				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
7.1	Volksgezondheid	-950	-24	-974	-966	8
7.2	Riolering	1.104	190	1.294	1.294	0
7.3	Afval	477	2	479	479	0
7.4	Milieubeheer	-239	-354	-593	-593	0
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-107	-13	-120	-137	-17
Totaal		286	-200	86	77	-10

7.2 Riolering (neutraal)

Op het taakveld riolering is een nadeel ontstaan van € 30.000. Door dit saldo uit de egalisatievoorziening rioolheffing te onttrekken, is het resultaat per saldo neutraal. Met deze voorziening kunnen we al te grote schommelingen binnen de jaarlijkse exploitatie van de riolering voorkomen, waardoor een stabiel tarievenbeleid kan worden gevoerd. Ook kan een nadeel worden opgevangen zonder dat dit direct ten koste gaat van het algemene exploitatieresultaat. Met de onttrekking van € 30.000 uit de egalisatievoorziening rioolheffing is de nieuwe stand € 730.000.

7.3 Afval (neutraal)

Op het taakveld afval is een voordeel ontstaan van € 68.000. Door dit saldo aan de voorziening afvalstoffenheffing toe te voegen, is het resultaat per saldo neutraal. Het betreft veelal kleine resultaten (< 5.000), voordelig en nadelig, ten opzichte van begrote bedragen.

Afwijkingen boven € 15.000

- *Plaatsing ondergrondse afvalcontainers €22.000 nadeel*
Op diverse locaties zijn ondergrondse containers verplaatst of vervangen.
- *Opbrengst oud papier € 19.000 voordeel*
Door de hoge papierprijs is er meer ontvangen dan begroot.
- *Straatreiniging & Groenafval € 26.000 voordeel*
Minder stortingskosten voor veegzand en groenafval.
- *Extra uitkering zwerfafvalvergoeding € 28.000 voordeel*
We hebben een nabetaling ontvangen over 2018, 2019 en 2020.
- *Diverse kleinere posten € 17.000 voordeel.*

Voorziening afvalstoffenheffing

Het jaarlijks resultaat op de exploitatie van de afvalstoffenheffing wordt aan de voorziening afvalstoffenheffing toegevoegd (bij een voordeel) of onttrokken (bij een nadeel).

Met deze voorziening kunnen we al te grote schommelingen binnen de jaarlijkse exploitatie van de afvalstoffen voorkomen, waardoor een stabiel tarievenbeleid kan worden gevoerd. Ook kan een eventueel nadeel worden opgevangen zonder dat dit direct ten koste gaat van het algemene exploitatieresultaat.

Met de toevoeging van € 68.000 aan de voorziening afvalstoffenheffing is de nieuwe stand € 709.000.

7.5 Begraafplaatsen

Toelichting op het saldo van € 17.000 nadeel

Er waren ruim twee keer zoveel begrafenissen en bijzettingen als in 2020, waardoor de kosten hoger uitvielen dan begroot (€ 5.000 nadeel).

Het aantal lijkschouwingen door de GGD nam toe, waardoor er meer kosten zijn gemaakt (€ 5.000 nadeel).

Het bestaande urnenveld is uitgebreid, omdat er geen kelders meer vrij waren (€ 7.000 nadeel).

Programma Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening

Nr.	Omschrijving taakveld	Lasten				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
8.1	Ruimtelijke ordening	640	74	714	800	-87
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	248	-223	25	553	-528
8.3	Wonen en bouwen	1.516	681	2.197	2.123	74
Totaal		2.405	531	2.936	3.476	-540

Nr.	Omschrijving taakveld	Baten				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
8.1	Ruimtelijke ordening	140	70	210	288	79
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	248	0	248	446	198
8.3	Wonen en bouwen	645	362	1.007	1.105	99
Totaal		1.033	432	1.465	1.840	375

Nr.	Omschrijving taakveld	Saldo				
		Prim. Begroting *	Wijziging begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk	Saldo
8.1	Ruimtelijke ordening	-500	-4	-504	-512	-8
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	0	223	223	-107	-330
8.3	Wonen en bouwen	-871	-319	-1.190	-1.017	173
Totaal		-1.372	-99	-1.471	-1.636	-165

8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)

Toelichting op het saldo van € 330.000 nadeel

Aan de verliesvoorziening van het Marktplan is € 119.000 toegevoegd.

In de begroting 2022 was een voordeel van € 157.000 opgenomen voor de grondexploitatie Stepelerveld. Deze grondexploitatie heeft echter betrekking op bedrijventerreinen, het gerealiseerde voordeel is daarom conform BBV verantwoord op taakveld 3.2.

De grondexploitatie Buurse-Zuid is afgesloten met een positief resultaat van € 29.000. In de begroting was voor Buurse-Zuid rekening gehouden met een positief resultaat van € 67.000. Dit levert per saldo een nadeel op van € 38.000.

De grondexploitatie Vregelingshoek is afgesloten met een negatief resultaat van € 20.000.

Het resterende saldo bedraagt € 4.000 voordelig.

8.3 Wonen en bouwen

Toelichting op het saldo van € 173.000 voordeel

Er zijn meer vergunningen verstrekt dan verwacht, dit levert een voordeel op van € 94.000.

Voor de sanering gemeentewerf zijn de lasten in 2021 € 87.000 lager dan verwacht.

Hiertegenover staat een lagere onttrekking aan de bestemmingsreserve van € 87.000 op taakveld 0.10 Mutatie reserves. Per saldo derhalve neutraal.

Overige verschillen bedragen € 8.000 nadelig.

Balans

Balans per 31 december 2021 in duizend tallen		
ACTIVA	31-12-2020	31-12-2021
Immateriële vaste activa	1.786	1.711
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden	1.786	1.701
- Kosten onderzoek	0	10
Materiële vaste activa	47.000	45.112
- Investerings met een economisch nut	22.528	21.338
<i>Waarvan activa bedrijfsgeb. nog in ontwikkeling</i>	170	0
<i>Waarvan in erfpacht uitgegeven gronden</i>	35	35
- Investerings met een economisch nut waarvoor een heffing kan worden geheven	8.200	8.673
- Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut	16.272	15.101
Financiële vaste activa	7.634	6.373
- Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	646	646
- Kapitaalverstrekking aan gemeenschappelijke regelingen	36	36
- Leningen aan:		
- Deelnemingen	0	0
- Overige verbonden partijen	204	92
- Overige langlopende leningen u/g	6.748	5.599
Totaal vaste activa	56.420	53.196
Voorraden	4.926	1.675
- Onderhanden werk: bouwgronden in exploitatie	4.926	1.675
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	14.626	7.072
- Vorderingen op openbare lichamen	2.928	3.843
- Overige vorderingen	1.861	2.134
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een looptijd ≤ 1 jaar	9.136	519
- Rekeningcourant-verhoudingen met niet-financiële instellingen	701	577
Liquide middelen	344	283
- Kassaldi	26	5
- Bank- en girosaldi	318	277
Overlopende activa	1.303	717
- Nog te ontvangen van Europese en Nederlandse overheidslichamenen	1.054	713
- Overige nog te ontvangen bedragen		5
- Vooruitbetaalde bedragen	249	
Totaal vlottende activa	21.199	9.747
Totaal activa	77.619	62.943

Balans per 31 december 2021 in duizend tallen		
PASSIVA	31-12-2020	31-12-2021
Eigen vermogen	1.008	7.740
- Algemene reserve	-578	747
- Bestemmingsreserves		
- Overige bestemmingsreserves	1.261	1.611
- Gerealiseerd resultaat	325	5.383
Voorzieningen	8.704	9.537
- Voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's	3.592	3.335
- Door derden bekleemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting	3.933	5.087
- Onderhoudsegalisatie voorzieningen	1.179	1.116
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer	50.434	33.533
- Onderhandse leningen van binnenlandse banken en ov fin. Instellingen	50.434	33.533
- Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	0	0
- Overige binnenlandse sectoren	0	0
Totaal vaste passiva	60.146	50.811
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	5.740	6.681
- Crediteuren	2.500	3.395
- Overige Kasgeldleningen	0	1.000
- Bank- en girosaldi (s)	822	0
- Overige schulden	2.418	2.286
Overlopende passiva	11.733	5.451
- Nog te betalen bedragen	2.301	1.519
- Vooruitontvangen van Europese en Nederlandse overheidslichamen	5.168	3.900
- Overige vooruitontvangen bedragen	4.264	32
Totaal vlottende passiva	17.473	12.132
Totaal passiva	77.619	62.943

Gewaarborgde geldleningen	11.067	10.936

Toelichting op de balans

Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

- De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de financiële verordening, waarin door de raad de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.
- Afschrijvingstermijnen van activa zijn in bijlagen opgenomen.
- Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.
- De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het betreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.
- Vlottende passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde.
- Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.
- Bij schattingen wordt vermeld op grond van welke uitgangspunten deze schattingen zijn gemaakt en welke onzekerheden van toepassing zijn. De schattingen worden jaarlijks herzien, waarbij de waardering in het komende jaar zowel positief als negatief kan uitvallen.

Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met afschrijvingen en duurzame waardeverminderingen. Kosten in verband met geldleningen, kosten van ontwikkeling en bijdragen aan activa in eigendom van derden kunnen als immateriële vaste activa worden opgenomen. De opgenomen bijdragen betreffen bijdragen aan mede-overheden en particulieren. Hiermee worden initiatieven ondersteund, die bijdragen aan het welzijn in brede zin van onze inwoners. Deze bijdragen worden afgeschreven in een termijn, die overeenkomt met de afschrijvingstermijn die gehanteerd zou worden als de gemeente zelf eigenaar van het actief zou zijn.

Het boekwaardeverloop van de immateriële vaste activa is in de volgende tabel weergegeven:

(bedragen x € 1.000)

Soort immaterieel activum	Boekwaarde 01-01-2021	Investe- ringen	Desin- vesteringen	Bedrag Afschrijving	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2021
Bijdrage activa derden	1.786	0	0	84	0	1.701
Kosten onderzoek	0	10	0	0	0	10
Totaal	1.786	10	0	84	0	1.711

In het verleden is bijgedragen in sportaccommodaties, gemeenschapshuizen, de schaatsbaan, het IVN-gebouw, de Pancratiuskerk en ontwikkelings-/voorbereidingskosten voor de afwaardering van de oude N18.

Materiële vaste activa

Alle materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs, verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse afschrijvingslasten en (indien van toepassing) afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Hierbij worden de nieuwe BBV-regels gehanteerd.

Er wordt afgeschreven over de waarde met ingang van het jaar volgend op de ingebruikname. De afschrijvingen vinden plaats op basis van de lineaire methode en zijn gebaseerd op de economische levensduur, conform de bijlage afschrijvingsbeleid bij artikel 8 van de financiële verordening. De levensduur van gronden en terreinen is bepaald als oneindig, hierop wordt niet afgeschreven (met uitzondering van renovatie sportvelden).

Afwaardering van bedrijfseconomisch vastgoed vindt plaats, indien de directe opbrengstwaarde lager is dan de boekwaarde. Lagere taxatiewaarden dan de boekwaarden van onroerende zaken zijn hierbij als duurzame waardedaling in aanmerking genomen. Afwaardering van maatschappelijk vastgoed vindt plaats, indien de directe opbrengstwaarde lager is dan de boekwaarde en er ten opzichte van de huidige functie geen (bestuurlijke) intentie is voor duurzame exploitatie.

Indien een vast actief buiten gebruik is gesteld, heeft op het moment van buitengebruikstelling een afwaardering van de boekwaarde plaatsgevonden naar de lagere restwaarde.

De materiële vaste activa worden in het volgende overzicht gespecificeerd, waarbij tevens het waarde verloop wordt toegelicht:

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving groep	Boekwaarde 01-01-2021	Invester- ingen	Des investering	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Opbrengst	Boekwaarde 31-12-2021
Gronden en terreinen	2.422	303		55		0	2.670
In erfpacht uitgegeven gronden	35					0	35
Woonruimten	0					0	0
Bedrijfsgebouwen	18.357			1.077		0	17.280
Machines, apparaten en installaties	1.517	220		426		0	1.310
Vervoermiddelen	152		88	63		0	0
Overige materiële vaste activa	46			3		0	43
Materiële vaste activa met economisch nut	22.528	523	88	1.625	0	0	21.338
Afval	147			21		0	126
Riolering	8.052	1.082		587		0	8.547
Materiële vaste activa met economisch nut waarvoor een heffing kan worden geheven	8.199	1.082	0	608	0	0	8.673
Gronden en terreinen	84			8		0	77
Waterbouwkundige werken	0					0	0
Wegenbouwkundige werken	15.489	778		1.148	811	0	14.308
Straatverlichting en meubilair	646	74		52		0	667
Overige materiële vaste activa	53			4		0	49
Materiële vaste activa met maatschappelijk nut	16.272	852	0	1.212	811	0	15.101
<i>Waarvan investering MVA maatschappelijk nut voor 01-01-2017</i>	10.832	24	0	967	60	0	9.829
Totaal materiële vaste activa	47.000	2.457	88	3.446	811	0	45.112

De activa worden onderscheiden naar activa met een economisch nut en activa in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut. Bij activa met een maatschappelijk nut wordt tevens een verdeling gemaakt in de investeringen van voor 1 januari 2017 en investeringen van na 1 januari 2017, dit in overeenstemming met de aangepaste BBV-regels. Als voor de categorie activa met economisch nut heffingen of rechten gevraagd kunnen worden, is er sprake van een derde categorie: economisch nut met heffing.

Materiële vaste activa met economisch nut

Machines, apparaten en installaties

In 2021 is ter vervanging van hard- en software € 175.000 geïnvesteerd. Daarnaast is er € 45.000 geïnvesteerd in huisvesting.

Vervoersmiddelen

Er is voor € 88.000 afgewaardeerd op scootmobielen en rolstoelen in verband met de nieuwe aanbesteding. Dit hebben wij nader toegelicht in de Eindejaarsrapportage 2021.

Materiële vaste activa met economische nut waarvoor een heffing kan worden geheven

De investeringen in de riolering betreffen voornamelijk investeringen conform het geldende GRP.

Materiële vaste activa met maatschappelijk nut

Wegenbouwkundige werken

De investeringen van € 778.000 en de bijdragen van € 811.000 betreffen voornamelijk de aansluiting op de N18.

Straatverlichting en meubilair

Op basis van het areaalbestand (energie slurpende lampen) voor de openbare verlichting en de leeftijd van materialen wordt er geïnvesteerd in energiezuinige led verlichting.

Financiële vaste activa

Overzicht financiële vaste activa

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving groep	Boekwaarde 01-01-2021	Investeren	Afschrijving	Aflossing	Mutatie Debiteuren BBZ	Mutatie voorziening dubieus BBZ	Boekwaarde 31-12-2021
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	646	0	0	0			646
Kapitaalverstrekking gemeenschappelijke regeling	36	0	0	0			36
Leningen aan overige verbonden partijen	204	0	0	112			92
Personeelshypotheke	5.503	0	0	794			4.708
Overige langlopende leningen	1.246	112	0	226	-186	-56	891
Totaal financiële vaste activa	7.634	112	0	1.132	-186	-56	6.373

Kapitaalverstrekking aan deelnemingen

We bezitten aandelen in de Bank Nederlandse Gemeenten, Twence Holding BV, Openbaar Lichaam Crematoria Twente, Enexis Holding NV en Twente Milieu.

Door verplichte waardering tegen verkrijgingsprijs ontstaat een stille reserve, omdat de waarde in het economisch verkeer vele malen hoger ligt dan de verkrijgingsprijs (zie verder paragraaf financieringen).

Kapitaalverstrekking gemeenschappelijke regeling

Het betreft een verstrekking aan de Intergemeentelijke kredietbank (IKB). In de IKB nemen 33 regionale gemeenten deel. De IKB voorziet op maatschappelijk en zakelijk verantwoorde wijze in kredieten en bemiddelt in regeling van schulden voor personen die in financiële moeilijkheden verkeren.

Leningen aan overige verbonden partijen

Betreft een geldlening aan Vitens en een lening aan Scholtenhagen. De geldlening aan Vitens is ontstaan, doordat een aandeelhoudersuitkering na de fusie van Vitens met Hydron in 2006 niet is uitbetaald. Deze is omgezet in een rentedragende achtergestelde geldlening, die door Vitens in jaarlijkse termijnen wordt afgelost.

Personeelshypotheke

De leningen zijn verstrekt op grond van de woningfinancieringsregeling gemeentepersoneel (hypotheekrecht als onderpand). Vanaf 2009 worden er geen nieuwe hypotheekleningen meer verstrekt, waardoor het totaal aan uitstaande leningen jaarlijks afneemt. Vanwege de lage marktrente worden hypotheke steeds vaker overgesloten en bij de gemeente afgelost.

Overige langlopende leningen

Aan het Stimuleringsfonds is een lening verstrekt van € 250.000. Dit bedrag heeft het Stimuleringsfonds als kapitaal voor de verstrekking van startersleningen gebruikt. Dit bedrag is geheel ingezet in de vorm van startersleningen. Daarnaast worden hier de debiteuren BBZ gerubriceerd. De mutaties die hier op plaatsvinden zijn nieuwe verstrekkingen (in kolom investering), aflossingen, buiten invordering stellingen en

omzettingen om niet (kolom mutatie) en de bijstelling van de voorziening dubieuze debiteuren BBZ. De stand van de debiteuren BBZ na voorziening muteert van € 996.000 per 1 januari naar € 641.000 per 31 december 2021.

Flottende activa

Vorraden

De gepresenteerde voorraden betreffen onderhanden werken en voorraden in verband met de grondexploitatie, te onderscheiden in 'in exploitatie genomen complexen'. Voor meer informatie verwijzen wij naar de paragrafen grondbeleid en weerstandsvermogen en risicobeheersing. In onderstaand overzicht is het verloop van de boekwaarden van de complexen over 2021 weergegeven. In dit overzicht zijn de gevormde voorzieningen verwerkt. Daarmee sluit dit overzicht aan bij de waardering op de balans. Daarna volgt een overzicht van de gevormde voorzieningen. Voor de toelichting verwijzen wij naar de paragraaf grondbeleid. Op advies van de rekenkamercommissie is de informatie over de grondexploitatie daar bij elkaar gebracht voor een beter totaaloverzicht.

Verloopoverzicht boekwaarden grondexploitatie (bedragen x € 1.000)

Complex	Boekwaarde 01-01-2021 incl. voorziening	Kosten	Opbrengsten	Toev. Voorz. grond- exploitaties	Winst realisatie 2021	Boekwaarde 31-12-2021 incl. voorziening
Marktplan	189	119	0	119		189
Wissinkbrink	434	26	5			455
Stepelerveld	3.911	1.156	5.051		1.014	1.030
Buurse Zuid	263	10	301		29	0
Vregelinkshoek	128	28	140		-16	0
Boekwaarde verloop	4.926	1.339	5.497	119	1.027	1.675

Verloopoverzicht voorzieningen (bedragen x € 1.000)

Complex	Voorziening 01-01-2021	Bijstelling	Voorziening 31-12-2021
Marktplan	2.018	119	2.137
Vregelinkshoek	364	-364	0
Totaal voorziening	2.383	-245	2.137

Vorderingen

Vorderingen op openbare lichamen

(bedragen x € 1.000)

Jaar vordering	Boekwaarde 1-1-2021	Boekwaarde 31-12-2021
Debiteuren overheden	114	35
Vordering belastingdienst (BTW)	0	302
Vordering belastingdienst (BCF)	2.814	3.505
Totaal vorderingen openbare lichamen	2.928	3.843

De vordering op de belastingdienst betreft de vordering op het BTW compensatiefonds (BCF) uit hoofde van compensabele BTW van € 3.505.000. De overige debiteuren overheden van € 35.000 bedragen voornamelijk een afrekening over de WSW (€ 16.000), nota's van uitgeleend personeel over de maanden november en december (€ 13.000) en nog een paar overige debiteuren overheid (€ 6.000).

Overige vorderingen

De debiteurenpositie is na onttrekking van de vorderingen op openbare lichamen als volgt samengesteld.

(bedragen x € 1.000)

Soort vordering	Boekwaarde 1-1-2021	Boekwaarde 31-12-2021
1. Debiteuren algemeen	391	747
2. Debiteuren belastingen	700	613
3. Debiteuren bijstand	505	503
Totaal debiteuren	1.596	1.864
4. Overige vorderingen	264	270
Totaal overige vorderingen	1.860	2.134

De debiteuren zijn in de volgende tabel naar ouderdom verdeeld.

(bedragen x € 1.000)

Jaar vordering	Saldo 31-12-2021 totaal	In voorziening dubieuze debiteuren	Per saldo
2018	4	4	0
2019	0	0	0
2020	1	0	1
2021	747	1	746
Totaal debiteuren algemeen	752	5	747
Totaal debiteuren belastingen	613	0	613
Totaal debiteuren bijstand	903	400	503
Totaal debiteuren excl. openb. lichamen	2.269	405	1.864

Debiteuren algemeen

In 2021 heeft een afboeking van oude debiteuren 2020 van € 12.000 plaatsgevonden. Deze afboeking betrof voornamelijk leges voor marktgelden uit 2020 aan Bevolkingsonderzoek Oost die in 2021 gecrediteerd zijn, vanwege de nieuwe beleidslijn dat aan overheidsgerelateerde organisaties geen marktgelden meer in rekening worden gebracht.

Per 3 mei 2022 staat nog € 180.000 aan debiteuren open (debiteuren algemeen en openbare lichamen), waarvan in totaal € 5.000 is opgenomen in de voorziening dubieuze debiteuren. De grootste openstaande post is de huur van januari tot en met mei 2021 (€ 113.000) van coöperatie De Kappen, waarvoor zij uitstel heeft tot eind 2022. Verder staat een opgelegde dwangsom (na een uitspraak Raad van State onherroepelijk) van € 62.000 nog open.

Debiteuren belastingen

De belastingen zijn opgelegd en worden geïnd door het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente (GBT) te Hengelo.

Debiteuren bijstand

De debiteuren bijstand zijn ontstaan als gevolg van het verstrekken van krediethypotheek, leenbijstand, terugvordering en verhaal. Deze vorderingen zijn volledig opgenomen. Dit geeft meer inzicht in de omvang van de debiteurenpositie in zijn geheel. Binnen de Participatie wordt uitgegaan van een hogere oninbaarheid dan bij vorderingen in het algemeen. Deze doelgroep heeft minder financiële draagkracht en biedt minder zekere verhaalsmogelijkheden. Dit resulteert in een hoge vaststelling van

de voorziening voor deze debiteuren. Deze werkwijze voorkomt dat de resultaten positief beïnvloed worden door het opnemen van te hoge vorderingen. Tevens is rekening gehouden met een terugbetaalverplichting aan het Rijk, als bepaalde vorderingen tegen de verwachting in alsnog worden geïnd.

(bedragen x € 1.000)

Vorderingen per 31 december 2020 op grond van P-wet en Bbz	Debiteuren	Voorziening Debiteuren	Saldo
Krediethypotheke	106	32	74
Bijzondere bijstand / leenbijstand	160	11	150
Minimabeleid	3	2	1
Re-integratie			0
Verhaal	2	1	1
Terugvordering	177	76	101
Terugvordering IOAW/IOAZ	0		0
Fraude PW	428	272	156
Loonkostensubsidie	7		7
Fraude IOA	0		0
Boete	19	8	11
Terugvordering voorschot	2	0	1
Totalen	903	400	503
Te verrekenen BBZ met het Rijk	264	0	264
Overige vorderingen P-wet	6	0	6
Totaal overige vordering	270	0	270
Totalen P-wet	1.174	400	773

Schatkistbankieren

Gemeenten zijn via schatkistbankieren verplicht liquiditeitsoverschotten bij het Rijk te stallen. De drempel voor het schatkistbankieren is per 1 juli 2021 voor gemeenten met een begrotingstotaal tot € 500.000.000 verhoogd naar 2% van het jaarlijkse begrotingstotaal met een minimum van € 1.000.000. Onze huisbankier roomt voor ons dagelijks automatisch het rekeningsaldo boven de € 0,00 af naar de schatkistrekening. Op deze wijze voldoen we gemiddeld altijd aan de norm, ook bij eenmalige grote fluctuaties als er bijvoorbeeld op een dag na de afroaming een grote ontvangst of uitgave plaatsvindt. Per 31 december 2021 bedraagt het saldo op de schatkistrekening € 519.000.

Rekeningcourant verhoudingen met niet-financiële instellingen

De bijstandsadministratie is belegd bij de Uitvoeringsorganisatie Hengelo, Borne en Haaksbergen (UO). De bijstandsverlening zelfstandigen (BBZ) is belegd bij het ROZ. Voor de bijstandsadministratie en BBZ bestaat een rekeningcourantverhouding met de gemeente Hengelo. Er is ook een rekeningcourantverhouding met het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente (GBT).

(bedragen x € 1.000)

Soort rekeningcourant	1-1-2021	31-12-2021
Rekeningcourant bijstandsadministratie en BBZ en Tozo	701	577
Totaal rekeningcourant verhouding met niet financiële instellingen.	701	577

Liquide middelen

De liquide middelen betreffen uitsluitend kassaldi en positieve banksaldi. Negatieve banksaldi worden onder de vlottende passiva opgenomen.

(bedragen x € 1.000)

Rubriek	1-1-2021	31-12-2021
Kassaldi	26	5
Banksaldi	318	277
Totaal liquide middelen	344	283

Overlopende activa

De overlopende activa zijn als volgt gespecificeerd:

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	1-1-2021	31-12-2021
Algemene Uitkering gemeentefonds	93	249
Terug te vorderen dividendbelasting		32
Nog te ontvangen van Europese overheidslichamen en Rijk	93	281
Beschermd wonen	212	388
Afrekening SVB PGB		27
Wmo CAK eigen bijdragen	18	17
Afvalfonds 2020	222	
Afvalfonds 2019	187	
Afrekening uitvoeringskosten inkomensregelingen	138	
Leges omgevingsvergunningen dec. 2020	78	
Overige nog te ontvangen bedragen	73	
Sport, cultuur en recreatie	33	
Nog te ontvangen van overige overheid	961	432
Rente 2021 leningen aan verbonden partijen		5
Nog te ontvangen overige niet-overheid	0	5
Jeugd maatwerkdienstverlening	215	
Wmo maatwerkdienstverlening	8	
Transitievergoeding 2015/2016 GR Hameland	26	
Vooruitbetaalde bedragen	249	0
Totalen	1.303	717

Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen

De mutaties in het eigen vermogen staan hieronder weergegeven.

Overzicht mutaties eigen vermogen

(bedragen x €1.000)

Aard van de reserve	Saldo per 1-1-2021	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2021
Algemene reserve: vrij inzetbaar	-578	325	1.000		747
Totaal algemene reserve	-578	325	1.000	0	747
Bestemmingsreserves					
- Budgetoverheveling	549		467	549	467
- Reserve Corona	434		1.247	641	1.039
- Sanering gemeentewerf	255			168	87
- Aankoop kunstwerken	13				13
- Gemeentelijke monumenten	10			5	5
Totaal bestemmingsreserves	1.260	0	1.714	1.363	1.611
Totaal van de reserves	682	325	2.714	1.363	2.358
Bestemmingen resultaat en reserves					
- Resultaat 2020 toevoegen aan algemene reserve	325	-325			0
- Resultaat 2021			5.383		5.383
Totaal Eigen vermogen	1.006	0	8.096	1.363	7.740

Toelichting aard en mutaties reserves

Algemene reserve vrij inzetbaar

Het resultaat over 2020 bedroeg een voordeel van € 300.000 en is in 2021 toegevoegd aan de algemene reserve. Conform het financieel herstelplan is in 2021 voor het eerst € 1.000.000 toegevoegd aan de algemene reserve voor herstel van het weerstandsvermogen.

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves zijn reserves, die door de raad speciaal in het leven zijn geroepen om een bepaald doel te dienen. De raad kan deze bestemmingen wijzigen/opheffen.

Bestemmingsreserve aankoop kunstvoorwerpen

In 2021 is deze bestemmingsreserve niet ingezet voor dit doel.

Bestemmingsreserve gemeentelijke monumenten

De reserve heeft als doel het jaarlijks kunnen verlenen van bijdragen aan derden voor het in stand houden van gemeentelijke monumenten. De incidentele uitgaven aan monumentenrenovaties worden ten laste van de reserve gebracht. In 2021 is conform begroting een bedrag van € 5.000 aan de reserve onttrokken.

Bestemmingsreserve Corona

Bij de Eindejaarsrapportage 2020 is de bestemmingsreserve Corona ingesteld. Van het Rijk hebben wij middelen ontvangen ten behoeve van de compensatie van effecten van Covid-19. Niet alle door het Rijk beschikbaar gestelde middelen leiden direct tot uitgaven. Het saldo tussen de ontvangen en direct bestede middelen in 2021 bedraagt € 606.000 en dit bedrag wordt toegevoegd aan de reserve. De bedragen in deze jaarrekening zijn gelijk aan de bedragen waarover de raad is geïnformeerd in de bijlage financieel overzicht bij het Raadsvoorstel 'Eerste wijziging subsidieverordening coronamaatregelen en verlengen bestemmingsreserve Corona' (bij opstellen van deze jaarrekening geagendeerd op 25 mei 2022).

Bestemmingsreserve sanering gemeentewerf

Bij de verkoop van de gemeentewerf is afgesproken dat de aanwezige bodemverontreiniging (zout) door de gemeente wordt gesaneerd. Hiervoor is in de Begroting 2018 geld opgenomen. In 2018 zijn de benodigde onderzoeken uitgevoerd. Er is echter gebleken dat voor een voorziening, de sanering onvoldoende onderbouwd is. Daarom is bij de jaarrekening 2020 voorgesteld deze voorziening om te zetten naar een reserve. In 2021 is € 168.000 besteed. Het restant wordt ingezet bij de afronding van de sanering in 2022.

Bestemmingsreserve budgetoverheveling

Er wordt conform het raadsbesluit bij de Eindejaarsrapportage 2021 € 467.000 overgeheveld naar 2022.

Voorzieningen

Specificatie verloop voorzieningen

(bedragen x €1.000)

Aard van de voorziening	Saldo per 01-01-2021	Toevoeging	Vrijval	Aanwendingen	Saldo per 31-12-2021
Pensioenen wethouders	3.351	70	119	70	3.232
Personeel	63	0	0	63	0
Afwikkeling infrastructuur Frankenhuis	48	0	0	48	0
Afwikkeling De Veldmaat	30	0	29	1	0
De Greune	102	2	0	1	103
Voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's	3.593	72	148	182	3.335
Egalisatie riolering	3.933	444	0	0	4.377
Egalisatie afvalstoffen	0	709	0	0	709
Door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting	3.933	1.153	0	0	5.087
Onderhoud gemeentelijke panden	650	292	0	304	638
Wegenfonds	529	734	0	785	478
Voorzieningen ten behoeve van gelijkmatige verdeling van lasten over begotingsjaren	1.179	1.025	0	1.088	1.116
Totaal voorzieningen	8.705	2.250	148	1.271	9.537

Binnen de onderhanden werken/grondcomplexen worden indien noodzakelijk voorzieningen getroffen. Deze worden aan de debetzijde van de balans (rubriek voorraden) gepresenteerd en daar ook toegelicht.

Toelichting aard en mutaties voorzieningen

Voorziening pensioenen wethouders

Het doel van deze voorziening is op elk moment te kunnen voldoen aan de verplichting tot het uitbetalen van toekomstige aanspraken van wethouders op ouderdomspensioen bij het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd, bij pensioenoverdracht of bij het tot stand komen van een externe (landelijke) pensioenregeling voor alle wethouders. De aanwendingen betreffen voor een bedrag van € 70.000 pensioenbetalingen aan gepensioneerden. Deze gaan rechtstreeks ten laste van de voorziening. Dit bedrag wordt jaarlijks uit de exploitatie toegevoegd aan de voorziening.

Bij de Eindejaarsrapportage 2021 hadden wij ingeschat dat net als in de afgelopen jaren door de dalende rente een extra toevoeging van € 320.000 noodzakelijk zou zijn. De rekenrente is echter gestegen van 0,082% in 2020 naar 0,528% in 2021. In combinatie met een lagere actuariële levensverwachting als gevolg van de Covid-19 crisis kan er daarom juist € 119.000 vrijvallen.

Voorziening personeel

De voorziening personeel dekt de verplichtingen die gepaard gaan met de gerealiseerde bezuiniging van 33 fte en met de ontwikkeling van de organisatie. De laatste regeling liep tot september 2021 en de voorziening kan daarmee worden opgeheven.

Voorziening infra Frankenhuis

In 2021 is dit project afgerond en de voorziening kan daarmee worden opgeheven.

Voorziening afwikkeling De Veldmaat

Dit betreft een voorziening voor de nog te maken kosten voor het afronden van het woonrijp maken van de afgesloten grondexploitatie De Veldmaat. Deze is in 2021 afgerond en de voorziening kan daarmee worden opgeheven.

Voorziening De Greune

Voor de afwikkeling van de inrichting van De Greune, Stepelo en Hoeve is in 2018 een voorziening gevormd.

Voorziening egalisatie riolering

Deze voorziening bestaat uit drie componenten. Het doel van de voorziening is om al te grote schommelingen binnen de jaarlijkse exploitatie van de rioleringen te voorkomen, waardoor een stabiel tarievenbeleid kan worden gevoerd. Daarnaast worden er voorzieningen opgenomen voor groot onderhoud en nieuwe toekomstige investeringen.

Egalisatie, onderhoud en spaarcomponent riolering

(bedragen x €1.000)

Onderdeel voorziening	Stand per 01-01-2021	Toevoeging	Onttrekking	Stand per 31-12-2021
Egalisatie	760	0	30	730
Groot onderhoud	1.235	262	0	1.497
Spaarcomponent	1938	212	0	2.150
Totaal	3.933	474	30	4.377

Voorziening egalisatie afvalstoffen

Het doel van deze voorziening is al te grote schommelingen binnen de jaarlijkse exploitatie van de afvalstoffen te voorkomen, waardoor een stabiel tarievenbeleid kan worden gevoerd. Verder wordt het jaarlijks resultaat op de exploitatie van de afvalstoffenheffing aan deze voorziening toegevoegd (bij een voordeel) of onttrokken (bij een nadeel). Eind 2019 was de voorziening uitgeput en ook in 2020 zat er op afval geen positief resultaat (en er heeft in 2020 ook geen toevoeging plaatsgevonden). In 2021 is er wel weer een positief resultaat en is € 709.000 aan de voorziening toegevoegd.

Voorziening Onderhoud gemeentelijke panden

Toevoeging aan de voorziening is zoals geraamd in de begroting 2021 en conform het onderhoudsplan gemeentelijke gebouwen. Ook de onttrekkingen zijn gebaseerd op het onderhoudsplan.

Voorziening wegenfonds

Het wegenfonds is ingesteld om te anticiperen op komende grote investeringen in onderhoud. Conform de gewijzigde begroting en nota Beleidsplan wegbeheer 2021-2025 is € 879.000 aan de voorziening toegevoegd.

Vaste schulden

Vaste schulden met een rente typische looptijd langer dan een jaar

(bedragen x € 1.000)

Soort lening	Saldo 01-01-2021	Vermeer- deringen	Aflossingen	Saldo 31-12-2021
Onderhandse leningen van:				
- Binnenlandse banken en financiële instellingen	50.434	0	16.901	33.533
Totaal	50.434	0	16.901	33.533

De balanspositie geeft ultimo 2021 de werkelijke waarde van de schulden op dat moment aan. In 2021 zijn geen nieuwe leningen aangetrokken, terwijl er voor een bedrag van € 16,9 mln. aan bestaande leningen is afgelost. Over de langlopende leningen is in totaal € 1.152.000 aan rente betaald. Door de coronacrisis en bestedingenstop zijn veel investeringen uitgesteld. De verwachting is dat als deze investeringen vanaf 2022 alsnog worden gedaan, dat onze leningenportefeuille weer zal toenemen maar nog wel ruim onder de beginstand van 2021 zal blijven.

Vlottende passiva

Vlottende schulden

Onder vlottende schulden zijn opgenomen:

(bedragen x € 1.000)

Rubriek	1-1-2021	31-12-2021
Schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar	5.740	6.681
Overlopende passiva	11.733	5.451
Totaal vlottende passiva	17.473	12.132

Schulden met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar

Specificatie schulden rentetypische looptijd < 1 jaar (bedragen x € 1.000)

Rubriek	1-1-2021	31-12-2021
Crediteuren	2.500	3.395
Kasgeldleningen	0	1.000
Bank- en giroaldi	822	0
Overige schulden	2.418	2.286
Totaal kortlopende schulden	5.740	6.681

Per 15 maart 2021 is € 2.000 van de crediteuren nog niet voldaan. De balanspositie overige schulden per 31-12-2021 is verder gespecificeerd in de onderstaande tabel.

Overige schulden

(bedragen x € 1.000)

Rubricering overige schulden	1-1-2021	31-12-2021
Verplichtingen administratie sociaal domein	193	767
Sociale lasten, pensioenen en loonbelasting	698	784
Schulden aan overheden	1.527	735
Overige kortlopende schulden	0	0
Totaal overige schulden	2.418	2.286

De verplichtingen sociaal domein betreffen met name declaraties Jeugd en Wmo die al wel in december 2021 verwerkt zijn, maar pas betaald in januari 2022. De declaraties van Jeugd en Wmo gaan niet via de crediteurenadministratie en staan daarom als overige schuld.

De schuld aan overheden bestaat volledig uit een schuld in verband met het in de toekomst moeten terugbetalen aan het Rijk van BBZ- en TOZO-kredieten, nadat deze door de debiteuren aan ons zijn afgelost. Voor BBZ geldt een terugbetalingspercentage van 75% en voor TOZO van 100%. Waar wij onder de financiële activa de debiteuren waarderen (na vermindering van de voorziening dubieuze debiteuren BBZ), nemen wij hier het terug te betalen bedrag (naar rato) op.

Overlopende passiva

De overlopende passiva zijn te onderscheiden in:

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	01-01-2021	31-12-2021
Jeugdhulp	720	489
WMO	337	263
Rente leningen	685	212
Nabetaling nieuwe CAO Ambtenaren		160
WMO-vervoer continuïteitsbijdrage		96
PGB		7
Uitvoeringskosten RMC (gemeente Hengelo)		57
Eindloonheffing WKR 2021		48
Salarisadministratie (gemeente Wierden)		37
Sanering voormalige gemeentewerf		30
Subsidie reclamebelasting		29
Overige nog te betalen (< € 25.000 per post)	159	94
Samenkracht en burgerparticipatie	15	
Sport,cultuur en recreatie	24	
Re-integratie SWB + flankerend beleid	64	
GBTwente en regio Twente doorgeschoven BTW 2019	78	
Energiekosten Greenchoice	44	
Belastingdienst WKR 2019	27	
Sloopkosten badmeesterswoning	25	
SD	123	
Nog te betalen bedragen	2.301	1.519
Rijk - Rijkswaterstaat Oost Nederland (afwaardering N18)	2.302	1.609
Provincie - subsidie BAS	668	686
Rijk - Specifieke uitkering Tozo afrekening 2021	1.544	490
Rijk - Specifieke uitkering ventilatie in scholen		398
Rijk - Specifieke uitkering Onderwijsachterstandenbeleid	62	183
Rijk - Afdracht BBZ < 2020 jaar 2021		116
Rijk - Afdracht BBZ < 2020 jaar 2020	106	106
Rijk - Specifieke uitkering NPO middelen 2021-2023		81
Rijk - Specifieke uitkering lokaal sportakkoord		62
Rijk - Specifieke uitkering Corona toegangsbewijzen		54
Provincie Overijssel - subsidie Klimaat adaptieve aanpak/herinr. Molenstraat		48
Rijk - Specifieke uitkering Sport terug te betalen 2020		35
Rijk - Specifieke uitkering Sport terug te betalen 2021		24
Rijk - overige		8
Rijk - Tozo kredieten (stand 2020)	373	
Subsidie RRE	58	
Rijksbijdrage kerkenvisie	25	
Subsidie transitievisie warmte	21	
Rijk - Specifieke uiterking Toeslagen	9	
Vooruitontv. bedragen van overheidslichamen	5.168	3.900
Vooruitontvangen schadeuitkering van verzekering		32
Vooruitontvangen verkoopopbrengst Stepelerveld	4.264	
Overige vooruitontvangen bedragen	4.264	32
Totalen	11.733	5.451

Niet in de balans opgenomen financiële verplichtingen

Volgens het BBV moet in de toelichting op de balans een item worden opgenomen over de belangrijke financiële verplichtingen, waaraan de gemeente in de toekomstige jaren is gebonden maar die niet uit de balans zelf blijken. Het gaat daarbij om garantstellingen, maar ook om verplichtingen die in de komende jaren leiden tot een te betalen bedrag, waarbij het te betalen bedrag **niet** afhankelijk is van de mate van de nog te leveren prestatie. U kunt dan denken aan onder andere langlopende huur- of leaseverplichtingen, lumpsum contracten, meerjarige rentelasten uit langlopende geldleningen en wachtgeldverplichtingen.

Hoewel de meerjarige contractuele verplichtingen in beginsel zijn opgenomen in onze meerjarenbegroting, beperken deze verplichtingen de beleidsvrijheid van de raad en dat is voornaamste reden dat ze in deze toelichting zijn opgenomen.

De staat van langlopende geldleningen met daarop van toepassing zijnde rentepercentages is opgenomen in de paragraaf Financiering. Hieronder vermelden wij de overige niet uit de balans blijkende verplichtingen met een waarde van meer dan € 25.000.

Gewaarborgde geldleningen

De gemeente kent gewaarborgde geldleningen. Deze zijn verstrekt aan verenigingen en stichtingen, die een investering doen die past binnen de beleidsdoelen van de gemeente en zelf onvoldoende garantievermogen bezitten om middelen aan te trekken. Voor deze leningen staat de gemeente in eerste lijn garant.

De gemeente staat tevens garant voor leningen die de woningbouwstichtingen hebben aangetrokken. De gemeente heeft een achtervangfunctie voor het geval het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) onvermogen wordt. We spreken hier van een tweedelijns borgstelling.

De verstrekte waarborgen zijn als volgt gespecificeerd:

Staat van gegarandeerde geldleningen

(bedragen x € 1.000)

Nr.	Naam van de geldnemer	Restant leningen per 31-12-2020	Door gemeente gewaarborgd	Restant leningen per 31-12-2021	Door gemeente gewaarborgd	Toelichting
1	Tennisclub Buurse	€ 2.250	€ 2.250	€ 1.125	€ 1.125	100%
2	St. gem. huis St. Isidorushoeve	€ 46.809	€ 46.809	€ 35.949	€ 35.949	Via BNG
3	St. Accommodatie Buurse	€ 98.946	€ 98.946	€ 86.940	€ 86.940	Via BNG
4	Haaksbergse schutterij	€ 65.000	€ 32.500	€ 60.000	€ 30.000	50% met WFS
5	Stichting APH (HSC)	€ 135.000	€ 135.000	€ 126.000	€ 126.000	Via BNG
6	SV Bon Boys	€ 40.000	€ 20.000	€ 35.000	€ 17.500	50% met WFS
7	Sportpark de Greune	€ 16.668	€ 8.334	€ 8.334	€ 4.167	50% met WFS
8	HHC Haackey	€ 16.000	€ 8.000	€ -	€ -	Geheel afgelost
9	SV Bon Boys	€ 175.000	€ 87.500	€ 175.000	€ 87.500	50% met WFS
10	HHC Haackey	€ 244.750	€ 122.375	€ 234.000	€ 117.000	50% met WFS
11	Museum Buurtspoorweg	€ 350.000	€ 175.000	€ 350.000	€ 175.000	Via BNG
Totaal	garantstelling eerste in borgrangorde	€ 1.190.423	€ 736.714	€ 1.112.348	€ 681.181	
12	Woningbouwverenigingen via WSW	€ 20.660.300	€ 10.330.150	€ 20.509.528	€ 10.254.764	50% met Rijk
Totaal	garantstelling tweede in borgrangorde	€ 20.660.300	€ 10.330.150	€ 20.509.528	€ 10.254.764	
Totaal	garantstelling	€ 21.850.723	€ 11.066.864	€ 21.621.876	€ 10.935.945	

Tot en met het boekjaar 2021 zijn geen bedragen betaald wegens verleende borgstellingen.

Contractuele verplichtingen

Per 31-12-2021 waren de meerjarige contractuele verplichtingen die doorlopen in 2022 en verder:

Soort verplichting	Leverancier	Looptijd contract	Verplichting jaarlijks ca.
Brandverzekering	Willis Towers Watson	2023	€ 98.000
Schoonmaak gemeentehuis	Atalian Schoonmaak (voorheen Visschedijk Facilitair)	2022	€ 55.000
Vastgoedbeheer	Homij	2028	€ 45.000
Exploitatie zwembad "de Wilder"	Optisport Haaksbergen	2024	€ 372.000
Afvalinzameling	Twente Milieu	2023	€ 606.000
Inhuur - niet rechtmatige verlengingen	Staffing Management Services	2022	€ 175.000

De genoemde inhuur in dit overzicht lichten wij specifiek toe. Dit betreffen drie inhuurkrachten die op uiterlijk 31 december 2021 al verlengd waren voor een bepaalde periode in 2022 (tot uiterlijk 1 juli 2022 of korter) en waarvan wij aan het einde van het jaarrekeningproces ontdekten dat hun verlengingen begin 2021 niet als rechtmatig aangemerkt kunnen worden. De reden hiervoor is dat de oorspronkelijke startdatum van deze specifieke inhuurkrachten in 2020 heeft gelegen, voor de inwerkingtreding van het Dynamisch aankoopstelsel voor de inhuur van personeel. In het raadsvoorstel bij de jaarstukken gaan wij hier nader op in. Als gevolg daarvan is nu al bekend dat deze onrechtmatigheid onherstelbaar doorloopt naar 2022 omdat er hernieuwde verlengingen voor deze drie inhuurkrachten eind 2021 zijn overeengekomen. We nemen deze onrechtmatige verplichting op in bovenstaand overzicht zodat deze nu al meegenomen kan worden bij de accountantscontrole over 2021 en niet pas over een jaar bij de accountantscontrole over 2022. Inmiddels is er een werkwijze waarmee toekomstige verlengingen van deze personen, indien nodig, wel rechtmatig kunnen plaatsvinden.

Uitkerings- en wachtgeldverplichtingen

Er is sprake van uitkeringsverplichtingen aan vertrokken medewerkers en wachtgeldverplichtingen aan een teruggetreden burgemeester en voormalige wethouders. Hieruit zijn kosten te verwachten. Onderstaande kosten zijn gebaseerd op de verwachte kosten. De kosten zijn/worden in het meerjarenperspectief opgenomen.

Uitkerings-, uitbestedings- en wachtgeldverplichtingen (bedragen x € 1.000)

Omschrijving groep	2022	2023	2024	2025	2026-2031
Ambtenaren/medewerkers	176	59	55	55	182
Wethouders	166	179	131	66	0
Burgemeester	101	101	101	88	0
Totaal	443	339	287	209	182

Bijlage 1. Kredietenlijst

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving krediet	Restant 31-12- 2020	In 2021 verstrekt krediet	Uitgaven in 2021	Restant krediet	Raadsbesluit	Afschr. termijnen	Verval- datum	*
Gebiedsontwikkeling centrum	449	108	72	485	2.014	25 jaar	31-12-2023	*
Extreme buien 2015 - 2017	1.659		12	1.647	Begroting 2015- 2017	60 jaar	31-12-2022	
Afwaardering N18	3.275		1.666	1.609	Begroting 2017	25 jaar	31-12-2023	*
GRP 2017 - 2020 kredietjaar 2017	820		439	381	Begroting 2017	60 jaar	31-12-2022	
GRP 2017 - 2020 kredietjaar 2018	1.662		142	1.520	Begroting 2018	60 jaar	31-12-2022	
Rotonde Hengelsestr. / Veldmaterstr.	430		3	427	Begroting 2018	25 jaar	31-12-2023	*
Aanpassing Veldmaterstraat	197		0	197	Begroting 2018	25 jaar	31-12-2023	*
Realisatie milieu eilanden	240		0	240	Begroting 2018	15 jaar	31-12-2021	
Nieuwbouw Assink	114		0	114	Begroting 2019	40 jaar	31-12-2021	
Vervanging hard- en software 2019	138		12	126	Begroting 2019	5 jaar	31-12-2021	
Huisvestingsconcept 2020	400		45	355	Begroting 2020	25 jaar	31-12-2023	*
GRP 2017-2020 Kredietjaar 2019	1.432		35	1.397	Begroting 2019	60 jaar	31-12-2022	
Vervanging openbare verlichting 2020	38		35	3	Begroting 2020	15 jaar	31-12-2021	
GRP 2017-2020 Kredietjaar 2020	1.804		454	1.350	Begroting 2020	60 jaar	31-12-2023	*
Vervanging WMO 2020	33		0	33	Begroting 2020	5 jaar	31-12-2021	
Vervanging hard- en software 2020	250		163	87	Begroting 2020	5 jaar	31-12-2021	
Vervangingen Wmo 2021		50	0	50	Begroting 2021	5 jaar	31-12-2021	
Vervanging hard- en software 2021		330	0	330	Begroting 2021	5 jaar	31-12-2022	
Vervanging openbare verlichting 2021		150	39	111	Begroting 2021	15 jaar	31-12-2022	

* Bij de eindejaarsrapportage 2021 is de vervaldatum uitgesteld.

Voor de kredieten 'gebiedsontwikkeling centrum' en 'afwaardering N18' zijn in 2021 subsidies van de provincie ontvangen.

Bijlage 2. Financiële overzichten

Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

In onderstaande tabel hebben wij de mutaties in de reserves opgenomen en aangegeven aan welk programma de reserve is gerelateerd.

(bedragen x € 1.000)

Programma	Realisatie reserves 2021			
	Baten (Onttrekking reserve)	Waarvan structureel	Lasten (toevoeging reserve)	Waarvan structureel
0. Bestuur en ondersteuning				
Algemene reserve			1.000	
Bestemmingsreserve	1.358		1.714	
1. Veiligheid				
Algemene reserve				
2. Verkeer, vervoer en waterstaat				
Algemene reserve				
3. Economie				
Algemene reserve				
4. Onderwijs				
Algemene reserve				
5. Sport, cultuur en recreatie				
Algemene reserve				
Bestemmingsreserve	5	5		
6. Sociaal domein				
Algemene reserve				
7. Volksgezondheid en milieu				
Algemene reserve				
8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening				
Algemene reserve				
Totalen	1.363	5	2.714	0

Overzicht aanwending onvoorzien

Aanwending van de post onvoorzien is aan de orde als voldaan wordt aan de eisen van de drie O's: de geplande uitgave moet onvoorzienbaar, onontkoombaar en onuitstelbaar zijn. In 2021 is de post onvoorzien niet aangewend. Deze post is daarom bij de Eindejaarsrapportage 2021 afgeraamd naar nihil.

Overzicht onvoorzien

(bedragen x € 1.000)

Soort algemeen dekkingsmiddel	Begroot			Werkelijk	Saldo
	Primitief	Begrotingswijziging	Begroot na wijziging 2020	Werkelijk 2020	Begroot-werkelijk
Onvoorzien	40	-40	0	0	0
Totaal onvoorzien	40	-40	0	0	0

Analyse begrotingsrechtmatigheid

In het kader van de begrotingsrechtmatigheid geven wij bij de jaarrekening inzicht in de begrotingsoverschrijdingen. Een begrotingsoverschrijding is een overschrijding van het lastentotaal van een programma. Overschrijdingen zijn op programmaniveau in ieder geval rechtmatig, indien de overschrijding minder dan 1% van de totaal geraamde

uitgaven is. Bij een begrotingsoverschrijding wordt dus alleen de lastenkant van een programma bekeken, eventuele extra inkomsten worden niet meegenomen. Het bepalen welke begrotingsoverschrijdingen al dan niet verwijtbaar zijn, is voorbehouden aan de raad.

De commissie BBV geeft via de kadernota rechtmatigheid haar visie over de invulling van het begrip rechtmatigheid in de controleverklaring van de decentrale overheden. In die kadernota staat de volgende richtlijn:

1. Kostenoverschrijding die geheel of grotendeels wordt gecompenseerd door direct gerelateerde inkomsten. *Rechtmatig.*
2. Kostenoverschrijding bij open einde (subsidie)regelingen. Vaak blijkt vanwege dit open karakter in het kader van het opmaken van de jaarrekening een (niet eerder geconstateerde) overschrijding. *Rechtmatig.*
3. Kostenoverschrijding die past binnen het bestaande beleid, maar die ten onrechte niet tijdig is gesignaleerd, en waarvoor geen begrotingswijziging heeft plaatsgevonden. *Onrechtmatig.*
4. Kostenoverschrijding van activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor men geen voorstel tot begrotingsaanpassing heeft ingediend. *Onrechtmatig.*
5. Kostenoverschrijding die betrekking hebben op activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd, omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt. *Afhankelijk of de constatering tijdens (onrechtmatig) of ná (rechtmatig) het verantwoordingsjaar plaatsvindt.*
6. Kostenoverschrijding op activeerbare activiteiten (investeringen) waarvan de gevolgen voornamelijk pas in latere jaren via hogere afschrijving- en financieringslasten zichtbaar worden. *Onrechtmatig in jaar van investeren en rechtmatig voor kapitaallasten in latere jaren.*

In onderstaande tabel worden de soorten overschrijdingen op onze begroting weergegeven. In deze tabel staan geen onrechtmatigheden.

Overzicht per programma van de overschrijdingen (bedragen x € 1.000)

Omschrijving programma	Begroot	Werkelijk	Saldo	Overschrijding
0. Bestuur en ondersteuning	12.802	12.251	551	n.v.t.
1. Veiligheid	2.222	2.208	14	n.v.t.
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	4.134	3.948	186	n.v.t.
3. Economie	784	4.858	-4.075	1
4. Onderwijs	2.110	2.098	12	n.v.t.
5. Sport, cultuur en recreatie	5.037	4.884	153	n.v.t.
6. Sociaal domein	27.700	26.694	1.006	n.v.t.
7. Volksgezondheid en milieu	6.517	6.603	-86	1, 2
8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	2.936	3.476	-540	1, 2
Totaal	64.241	67.020	-2.778	

Toelichting

Programma Economie (totale overschrijding € 4.075.000)

Er is winst genomen op de grondexploitatie Stepelerveld van ruim € 1.000.000. Onderliggend aan deze winst zitten € 4.000.000 aan kosten en € 5.000.000 aan opbrengsten. De lastenoverschrijding bedraagt € 4.040.000. De overige overschrijding van € 35.000 wordt veroorzaakt door kleine verschillen van minder dan € 15.000 per taakveld.

Programma Volksgezondheid en milieu (totale overschrijding € 86.000)

Binnen dit programma betreffen het twee overschrijdingen. Op afvalinzameling is in 2021 een resultaat van € 84.000 gerealiseerd, dat is toegevoegd aan de egalisatievoorziening afval. Afval is uiteindelijk een 'sluitend' systeem tussen lege-opbrengsten enerzijds en lasten en mutatie voorziening anderzijds.

Daarnaast waren de exploitatiekosten van de begraafplaats € 19.000 hoger dan begroot. De overige verschillen waren juist € 17.000 voordelig, waardoor per saldo de overschrijding € 86.000 is.

Riolering is uiteindelijk een 'sluitend' systeem tussen lege-opbrengsten enerzijds en lasten en mutatie voorziening anderzijds.

Programma Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening (totale overschrijding € 540.000)

Dit betreft als het afwikkelen van de grondexploitaties Marktplan, Buurse Zuid en Vregelinkshoek, waarbij in totaal € 528.000 via de lasten is geboekt. Hier staan gedeeltelijk ook baten tegenover. Voor een uitgebreide toelichting verwijzen wij naar de paragraaf grondbeleid. Daarnaast hebben wij kosten (€ 87.000) gehad in verband met exploitatiebijdragen. Hier staan ook hogere opbrengsten (€ 79.000) tegenover. Op dit programma zit nog een voordeel van € 74.000, waardoor de totale overschrijding aan lasten € 540.000 bedraagt.

Algemene dekkingsmiddelen

Conform de BBV wordt in de jaarrekening een overzicht algemene dekkingsmiddelen opgenomen. Voor de verschillen tussen begroting en realisatie verwijzen wij naar het hoofdstuk 'verklaring verschillen begroot en werkelijk'.

(bedragen x € 1.000)

Overzicht algemene dekkingsmiddelen	Realisatie 2020	Prim.begr. 2021	Begroting na wijz 2021	Realisatie 2021
Ongebonden lokale heffingen programma 0	6.020	7.090	7.120	7.143
Ongebonden lokale heffingen programma 3	150	199	219	221
Algemene uitkeringen	36.298	36.344	38.455	38.829
Dividenden	324	442	412	417
Saldo van de financieringsfunctie	0	0	0	0
Overige algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0
Totaal	42.792	44.073	46.205	46.611

Wet normering topinkomens

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op de gemeente Haaksbergen van toepassing zijnde regelgeving: het algemene WNT-maximum. Het bezoldigingsmaximum in 2021 voor de gemeente Haaksbergen is € 209.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte.

Overzicht bezoldiging leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking (bedragen in euro's)

Gegevens 2021 (Bedragen in euros)		R. Toet	G. Raaben		
Functiegegevens		Gemeentesecretaris	Griffier		
Aanvang en einde functievervulling in 2021		01/01 – 31/12	01/01 – 31/12		
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		1	1		
Dienstbetrekking?		ja	ja		
Bezoldiging					
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		106.444	88.989		
Beloningen betaalbaar op termijn		19.701	16.389		
<i>Subtotaal</i>		<i>126.145</i>	<i>105.379</i>		
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		209.000	209.000		
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		N.v.t.	N.v.t.		
Totale bezoldiging		126.145	105.379		
Gegevens 2020 (Bedragen in euros)		M. Kragting-de Groot	G. Raaben	H. Lindeboom	R. Toet
Functiegegevens		Gemeentesecretaris	Griffier	Gemeentesecretaris (waarnemend)	Gemeentesecretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2020		1/1 - 15/03	1/1 - 31/12	1/3 - 31/5	1/6 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		1	1	1	1
Dienstbetrekking?		ja	ja	ja	ja
Bezoldiging					
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		22.123	88.548	24.175	59.253
Beloningen betaalbaar op termijn		3.974	15.496	3.885	10.461
<i>Subtotaal</i>		<i>26.097</i>	<i>104.044</i>	<i>28.061</i>	<i>69.714</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		41.189	201.000	50.525	117.525
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging		26.097	104.044	28.061	69.714

- Er zijn geen leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking of toezichthoudende topfunctionarissen, die in het kader van de WNT moeten worden vermeld.
- Er zijn geen onverschuldigde betalingen gedaan aan topfunctionarissen binnen de gemeente. Hierdoor is er geen balanspost voor een vordering opgenomen en gemotiveerd.
- De topfunctionarissen binnen de gemeente Haaksbergen hebben geen uitkeringen ontvangen wegens beëindiging van het dienstverband.
- Er zijn in 2021 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen, die op grond van de WNT dienen te worden vermeld.
- Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er verder geen functionarissen met een dienstbetrekking, die in 2021 een bezoldiging boven het individueel toepasselijk drempelbedrag hebben ontvangen.

Incidentele baten en lasten per programma

In onderstaande tabel hebben wij de incidentele baten en lasten per programma samengevat. Voor het beoordelen van de incidentele baten en lasten volgen we de notitie van de commissie BBV. Het aanmerken van voor- en nadelen, die uiteindelijk bepalend zijn voor het berekenen van het structurele begrotingssaldo, zijn aan deze regels gebonden.

Incidentele lasten en baten per programma
(bedragen x € 1.000)

Omschrijving programma	Prim. Begroting	Begroting na wijziging	Werkelijk
Baten			
0 Bestuur en ondersteuning		1.800	2.342
1 Veiligheid		8	8
2 Verkeer, vervoer en waterstaat		0	25
3 Economie		632	5.740
4 Onderwijs		-18	-30
5 Sport, cultuur en recreatie	60	690	622
6 Sociaal domein		1.087	1.148
7 Volksgezondheid en milieu		281	357
8 Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening		532	907
Totaal incidenteel saldo baten	60	5.012	11.120
Lasten			
0 Bestuur en ondersteuning	120	2.277	1.725
1 Veiligheid		8	-6
2 Verkeer, vervoer en waterstaat		159	118
3 Economie		-110	3.965
4 Onderwijs	50	-80	-92
5 Sport, cultuur en recreatie	92	940	787
6 Sociaal domein	75	831	276
7 Volksgezondheid en milieu	210	445	359
8 Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening		390	930
Totaal incidenteel saldo lasten	547	4.859	8.062
Totaal incidenteel	-487	153	3.058
Totaal Structureel	506	1.749	2.324
Totaal Jaarrekeningssaldo	19	1.902	5.383

Bijlage 3. Algemene uitkering gemeentefonds

Onderdeel A - Inkomstenmaatstaven

Maatstaf	Berekende Aantallen	Gewicht / %	Uitkering
1c Waarde niet-woningen eigenaren	3.685.500,00	-0,158957	-585.836,02
1f Waarde niet-woningen gebruikers (onder aftrek amendement De	3.171.000,00	-0,128105	-406.220,96
1a Waarde woningen eigenaren	21.940.000,00	-0,089424	-1.961.962,56
Subtotaal			-2.954.019,54

Onderdeel B - Uitgavenmaatstaven waarop de uitkeringsfactor van toepassing is

Maatstaf	Berekende Aantallen	Gewicht	Bedrag in basis
1e OZB waarde niet-woningen	368,55	380,05	140.067,43
8a Bijstandsontvangers (vanaf UJR 2016)	310,67	2.181,49	677.716,23
3a Eén-ouder-huishoudens	592	922,23	545.960,16
2 Inwoners	24.229,00	162,99	3.949.084,71
5 Inwoners: ouderen boven 64 jaar	6.009,00	107,66	646.928,94
5a Inwoners: ouderen 75 t/m 84 jaar	2.097,00	26,5	55.570,50
7 Lage inkomens	2.994,00	31,42	94.071,48
7c-2 Lage inkomens (drempel) (vanaf UJR 2016, miv	1.898,70	758,69	1.440.524,70
12 Minderheden	925	332,54	307.599,50
11a Uitkeringsontvangers (vanaf UJR 2016)	1.454,67	88,11	128.170,68
3b Huishoudens	10.632,00	91,92	977.293,44
3c Eenpersoonshuishoudens	3.020,00	58,67	177.183,40
8b Loonkostensubsidie	38	1.973,19	74.981,22
4a Inwoners: jongeren jonger dan 18 jaar (vanaf uitkeringsjaar	4.449,00	791,27	3.520.360,23
7g-2 Jeugdigen in gezinnen met armoederisico	400,41	274,82	110.040,68
7h-2 Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen huishoudens	6.660,55	-140,1	-933.143,06
7i-2 Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen huishoudens met	1.632,18	-548,14	-894.663,15
3h Ouders met (langdurig) psychisch medicijngebruik	54,79	4.044,26	221.587,69
3g Eenouderhuishoudens met 2 of meer kinderen	239	1.431,18	342.052,02
8c-2 Bijstandshuishoudens met minderjarige kinderen	91	737,8	67.139,80
8d Bijstandsontvangers eenouderhuishoudens	66,33	1.954,21	129.629,26
11b-2 Uitkeringsontvangers minus bijstandsontvangers	1.144,00	1.186,83	1.357.733,52
11c-2 Wajong (wajongeren)	324	878,03	284.481,72
3i-2 Medicijngebruik met drempel	3.951,31	381,09	1.505.803,70
8e Re-integratie klassiek	0,55	417.700,17	228.064,29
4b Inwoners jonger dan 65 jaar	18.220,00	4,21	76.706,20
5b Inwoners: ouderen 65 t/m 74 jaar	3.242,00	0,19	615,98
5c Inwoners: ouderen 85 jaar en ouder	670	0,19	127,3
3d Eenpersoonshuishoudens 65 t/m 74 jaar	617	16,36	10.094,12
3e Eenpersoonshuishoudens 75 t/m 84 jaar	639	65,34	41.752,26
3f Eenpersoonshuishoudens 85 jaar en ouder	276	114,42	31.579,92
7d-2 Huishoudens met laag inkomen 65 t/m 74 jaar	340,98	128,32	43.754,42
7e-2 Huishoudens met laag inkomen 75 t/m 84 jaar	239,92	512,88	123.048,16
7f-2 Huishoudens met laag inkomen 85 jaar en ouder	73,85	896,3	66.189,07
7j-2 Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (65 t/m 74 jaar)	930,98	117,2	109.110,98
7k-2 Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (75 t/m 84 jaar)	655,05	468,85	307.118,88
7l-2 Gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (85 jaar en ouder)	201,63	820,47	165.427,92
3j Bedden	26.592,00	0,85	22.603,20
13 Klantenpotentieel lokaal	23.610,00	47,48	1.121.002,80
14 Klantenpotentieel regionaal	18.010,00	27,08	487.710,80
15e Leerlingen VO	1.131,20	370,5	419.109,60
15j Basisonderwijsleerlingen met leerlingengewicht 0,3	29	-1.828,21	-53.018,09
15k Basisonderwijsleerlingen met leerlingengewicht 1,2	22	-2.869,10	-63.120,20
38 Bedrijfsvestigingen	2.618,00	75,82	198.496,76
31a ISV (a) stadsvernieuwing	0	6.135.717,72	2.074,13
31b ISV (b) herstructurering	0	3.765.730,90	923,51
36 Kernen	6	9.155,16	54.930,96
37 Kernen * bodemfactor buitengebied	6	14.878,30	89.269,80
36a Kernen met 500 of meer adressen	1	60.339,27	60.339,27

34 Oeverlengte * bodemfactor gemeente	1.816,00	11,72	21.283,52
35a Oeverlengte * bodemfactor gemeente * dichtheidsfactor	4.170,60	5,82	24.272,91
32b-2 Omgevingsadressendichtheid (vanaf UJR 2016, miv	11.434,93	59,98	685.867,22
23 Oppervlakte bebouwing buitengebied * bodemfactor	99	1.525,03	150.977,97
22 Oppervlakte bebouwing woonkernen * bodemfactor	161	3.089,49	497.407,89
21 Oppervlakte bebouwing	260	588,37	152.976,20
23a Oppervlakte bebouwing buitengebied	99	1.937,15	191.777,85
22a Oppervlakte bebouwing woonkernen	161	2.303,13	370.803,93
19 Oppervlakte binnenwater	74	38,1	2.819,40
16 Oppervlakte land	10.476,00	41,19	431.506,44
18 Oppervlakte land * bodemfactor gemeente	10.476,00	26,89	281.699,64
24b-2 Woonruimten (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016)	10.953,00	58,62	642.064,86
25b-2 Woonruimten (vanaf UJR 2016, miv septembercirc. 2016) *	10.953,00	50,79	556.302,87
39 Vast bedrag	1	251.114,04	251.114,04
Subtotaal			22.730.961,59

Onderdeel C - Uitkeringsfactor (uf)

Uitkeringsfactor	1,691
Subtotaal (B x C (=uf))	38.438.056,05

Onderdeel D - Uitgavenmaatstaven waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is

Maatstaf	Berekende Aantallen	Uitkering
56d Suppletie-uitkering integratie sociaal domein	18.548,00	18.548,00
Subtotaal		18.548,00

Onderdeel E - Integratie- en decentralisatieuitkeringen waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is

Maatstaf	Berekende Aantallen	Uitkering
71 Brede impuls combinatiefuncties/buurtsportcoaches (DU)	86.600,00	86.600,00
170 Decentralisatie provinciale taken vergunningverlening, toezicht	40.860,00	40.860,00
205 Voorschoolse voorziening peuters (DU)	47.115,00	47.115,00
223 Armoedebestrijding kinderen (DU)	69.109,00	69.109,00
266 Maatschappelijke begeleiding statushouders (DU)	37.920,00	37.920,00
383 Inburgering (IU)	49.486,00	49.486,00
385 Brede aanpak dak- en thuisloosheid (DU)	32.051,00	32.051,00
387 Extra kosten verkiezingen 2020 en 2021 ivm Covid-19 (DU)	35.035,00	35.035,00
393 Versterking omgevingsveiligheidsdiensten (DU)	4.000,00	4.000,00
395 Cultuurmiddelen (DU) (compensatie corona)	126.097,00	126.097,00
397 Jeugd aan zet (DU)	10.000,00	10.000,00
403 Heroriëntatie zelfstandigen (DU)	8.902,00	8.902,00
409 Einde lening inburgeringsplichtig (DU)	4.082,00	4.082,00
411 Inkomstenderving gemeenten 2020 (covid-19) (DU)	8.000,00	8.000,00
Subtotaal		559.257,00

Onderdeel F - 3 D's in het sociaal domein

Maatstaf	Berekende Aantallen	Uitkering
260 Participatie (IU)	2.318.571,00	2.318.571,00
261 Voogdij/18+ (IU)	379.257,00	379.257,00
Subtotaal		2.697.828,00

Onderdeel G - Aanvullingen van de gebruiker

Aanvullingen van de gebruiker	Opgave	Uitkering
Gemeenteposten:		
Nacalculatie hoeveelheidsverschillen 2019		28.009,00
Nacalculatie hoeveelheidsverschillen 2020		41.571,55
Subtotaal		69.580,55

Totaal uitkering 2021:	38.829.250,07

Bijlage 4. Gevolgen Covid-19 voor Haaksbergen 2021

In deze bijlage wordt eerst op hoofdlijnen geschetst welke maatregelen er op landelijk niveau ter bestrijding van het Covid-19 virus in 2021 zijn uitgezet. Daarna wordt geschetst wat dit voor Haaksbergen heeft betekend en welke acties er lokaal zijn ondernomen en uitgevoerd.

Tijdslijn met belangrijkste maatregelen in de aanpak van de bestrijding van het Covid-19 virus in 2021:

- 20 jan: mensen mogen per dag max. 1 bezoeker van 13 jaar of ouder ontvangen.
- 23 jan: avondklok van 21.00 – 4.30 uur.
- 08 feb: basisscholen en KDV weer open.
- 08 feb: voor niet-essentiële winkels is afhaken toegestaan.
- 03 mrt: sommige contactberoepen (kappers en masseurs) mogen open, winkels mogen klanten op afspraak ontvangen en sporters boven 26 jaar mogen in eigen team en club weer sporten.
- 08 mrt: in verpleeghuis zijn 2 bezoekers toegestaan.
- 16 mrt: buitensporten met 4 personen mag weer.
- 31 mrt: avondklok van 22.00 tot 04.30 uur.
- 28 apr: geen avondklok meer, terrassen open 12.00 tot 18.00 uur max. 2 of 1 huishouden per tafel, niet-essentiële winkels op tot 20.00 uur.
- 19 mei: zwembaden, sportscholen, buitenparken en bibliotheken weer open, culturele lessen weer toegestaan.
- 05 jun: max. 4 bezoekers, buitensporten mag weer, restaurants en cafe's, musea, bioscopen en theaters weer open; orkesten mogen weer samen oefenen.
- 26 jun: mondkapje alleen verplicht, waar 1,5 maatregel niet kan; minder thuiswerken: winkels, cafe's, etc. langer open, discotheken en clubs weer open; evenementen weer mogelijk en ook amateurwedstrijden mogen weer.
- 10 juli: discotheken en clubs moeten sluiten, horeca dicht na 0.00 uur en thuiswerken, tenzij het niet anders kan.
- 25 sep: coronatoegangsbewijs bij horeca, sport en cultuur, 1,5 afstand houden hoeft niet meer, maar is wel verstandig, thuiswerken als het kan; op kantoor is ook toegestaan.
- 03 nov: werk minimaal 50% thuis, draag mondkapje, houdt 1,5 meter afstand; sluitingstijden per categorie ingevoerd: horeca tot 20.00 uur, evenementen tot 17.00 uur, amateursportwedstrijden zonder publiek.
- 19 dec: opnieuw in Lockdown: blijf zoveel mogelijk thuis. Max. 4 mensen samen ook tijdens de feestdagen, publiek toegankelijke locaties dicht en scholen en BSO weerdicht.

Conclusie

Uit bovenstaande tijdslijn over 2021 blijkt, dat de maatregelen veelal betrekking hebben op het sport-cultureel en horeca-aanbod, gedragbeïnvloeding van mensen (1,5 -meter, dragen mondkapje en thuiswerken), openingstijden en regels betreffende voorzieningen (zoals openingstijden, bezoekersaantallen, coronatoegangsbewijzen).

Overzicht Corona-effecten Haaksbergen:

Voor een uitgebreide beschrijving van de consequenties van de Covid-19 pandemie in Haaksbergen verwijzen we naar de toelichting op de diverse taakvelden. Hieronder volgt een opsomming op hoofdlijnen per programma:

Programma 0 Bestuur

- In 2021 heeft de tweejaarlijkse radenreis geen doorgang gevonden.
- Er is slechts een gedeelte van het programma 75 jaar bevrijding uitgevoerd.

- Bij de verkiezingen moest een uitgebreid pakket aan Covid-19 maatregelen worden doorgevoerd in het kader van een verantwoorde organisatie. Daar zijn we in geslaagd.
- Voor medewerkers zonder thuiswerkvoorziening zijn laptops aangeschaft. Daarbij is gekozen voor apparatuur, die naadloos past in de door Hengelo gevoerde IT-architectuur. Ook hebben we technische oplossingen weten te realiseren waardoor naast thuiswerken ook organisatiebreed van video-vergaderen gebruik kon worden gemaakt.
- Door de eenheid communicatie is veel tijd gestoken in het on- en offline informeren van inwoners, instellingen en bedrijven over de Covid-19 crisis en daarmee gepaard gaande maatregelen, steunpakketten en oproepen om elkaar te steunen.

Programma 1 Veiligheid

- Binnen de brandweer hebben niet alle activiteiten (opleiden, oefenen en trainen) doorgang kunnen vinden.
- Samen met de Veiligheidsregio Twente en omliggende gemeenten is ook in 2021 uitvoering gegeven aan de Tijdelijke Wet Covid-19.

Programma 2 Verkeer

- In het kader van educatie en communicatie op verkeersgebied zijn ondanks Covid-19 maatregelen nog diverse verkeersprojecten op basisscholen uitgevoerd.

Programma 3 Economie

- Er is actief Covid-19 beleid gevoerd om ondernemers te ondersteunen onder andere met behulp van Rijksregelingen en het bieden van extra terrasruimte aan de horeca. Door de lockdown hebben hotels, horeca, dagrecreatie, evenementen, groepsaccommodaties en cultuurpartijen veel minder omzet kunnen genereren. Daarentegen hebben vooral vakantieparken in 2021 goede zaken gedaan. Ook kampeerreinen zagen een groei. Hotels kruipen langzaam weer op ten opzichte van 2020, groepsaccommodaties hebben het nog steeds zwaar.
- Het afleggen van bedrijfsbezoeken door raad en/of college is vanwege de Covid-19 maatregelen beperkt geweest.

Programma 4 Onderwijs

- Voor zowel de onderwijs- als de kinderdagopvangorganisaties hebben net als in 2020 de ingevoerde maatregelen forse gevolgen gehad.
- Haaksbergen heeft in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs middelen gekregen om leervertragingen van kinderen opgelopen in de coronatijd terug te dringen en 'de vaardigheden van leerlingen op cognitief, executief, sociaal en emotioneel vlak te helpen stimuleren'. Op basis van een uitvraag onder basis- en voortgezet onderwijs, kinderopvangorganisaties en maatschappelijke (hulpverlenings) organisaties is gekozen voor extra inzet van schoolmaatschappelijk werk. Wij hebben besloten om met prioriteit een subsidie te verlenen aan stichting Wijkkracht om de uren schoolmaatschappelijk werk uit te breiden.

Programma 5 Sport en Cultuur

- Sportverenigingen, sportaanbieders en culturele instellingen zagen zich ook in 2021 geconfronteerd met beperkende maatregelen. Zo mochten de binnensport-accommodaties (waaronder zwembad de Wilder), Museum Buurt Spoorweg en Theater de Kappen in 2021 niet of beperkt open. Dit maakte het organiseren van bijvoorbeeld voorstellingen in het theater vrijwel onmogelijk. De bibliotheekfunctie is echter wel zoveel mogelijk in stand gehouden.

Voor de sportverenigingen is de huur voor de sportaccommodaties over het 1e en 2e kwartaal van 2021 (gedeeltelijk) kwijtgescholden. De gemeente heeft daarvoor gebruik gemaakt van de regeling tegemoetkoming verhuurders sportaccommodaties.

Zwembad de Wilder heeft voor compensatie van de sluiting voor de exploitatie van het zwembad een beroep kunnen doen op de compensatieregeling SPUK IJZ. Op het gebied van cultuur vond compensatie plaats door middel van de in 2021 vastgestelde Subsidieverordening coronamaatregelen Haaksbergen. Hier hebben de 't Meuken, de Trefkoel, Museum Buurtspoorweg en de Kappen gebruik van gemaakt.

Programma 6 Sociaal Domein

- De meeste wijkraden en belangengemeenschappen hebben in 2021 noodgedwongen digitaal vergaderd, waardoor niet alles stilviel, maar wel een streep moest worden gezet door een groot deel van de activiteiten en evenementen.
- Aan de waardering voor de mantelzorgers, die hun werkzaamheden door Covid-19 noodgedwongen anders hebben moeten invullen, is in 2021 aandacht geschonken. Zij hebben een attentie thuisbezorgd gekregen.
- Ultimo 2021 telden we 257 bijstandsuitkeringen. Dit is een daling van 23 uitkeringen ten opzichte van 1 januari 2021. Het aantal aanvragen voor een bijstandsuitkering lag lager dan in 2020. In tegenstelling tot eerdere prognoses en ondanks de Covid-19 crisis, heeft de arbeidsmarkt zich gunstig ontwikkeld

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Geen specifieke Covid-19 maatregelen.

Programma 8 Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening

Geen specifieke Covid-19 maatregelen

Financiële consequenties

Haaksbergen heeft vanaf het begin van de Covid-19 crisis tot en met december 2021 via de algemene uitkering in totaal € 2.062.000 ontvangen aan compensatie voor de negatieve gevolgen van het virus. Daarnaast zijn er nog substantiële bedragen ontvangen en besteed via specifieke uitkeringen (zoals TOZO, compensatie zwembad en compensatie huur sportaccommodaties).

Een groot deel van de via de algemene uitkering ontvangen middelen is ingezet in 2020 en 2021 (€ 936.000). Bij de eindejaarsrapportage is € 87.000 vrijgefallen. De resterende middelen per ultimo 2021 van € 1.040.000 zijn gestort in de bestemmingsreserve Corona (die is ingesteld bij de Eindejaarsrapportage 2020). Hieruit gaan wij in 2022 nog enkele concrete bestedingen (totaal € 588.000) financieren, zoals de Subsidie Coronacompensatie over het jaar 2021, de extra kosten rondom de gemeenteraadsverkiezingen en de inkomensvoet 2022. Een bedrag van € 582.000 is ten tijde van het opstellen van deze jaarrekening nog niet concreet bestemd en is nog beschikbaar voor toekomstige Covid-19 gerelateerde kosten. Voor een groot deel van de maatregelen voor Covid-19 geldt dat de Rijksoverheid het beleid heeft bepaald en vervolgens ook heeft zorggedragen voor de uitvoering. Per 1 april 2022 is het Rijk gestopt met de belangrijkste Covid-19 steunmaatregelen. Voor de (financiële) gevolgen daarvan op korte of middellange termijn kunnen bijvoorbeeld voorstellen gedaan worden die gefinancierd kunnen worden uit het nog beschikbare bedrag in de Coronareserve

In onderstaande overzichten hebben wij de financiële cijfers van 2021 weergegeven en de totale financiële stroom sinds 2020 samengevat. Voor een uitgebreide specificatie verwijzen wij naar de financiële bijlage bij het raadsvoorstel 'Eerste wijziging van de Subsidieverordening coronamaatregelen en verlengen bestemmingsreserve Corona naar 31 december 2023', dat bij het opstellen van de jaarrekening is geagendeerd voor de raadsvergadering van 25 mei 2022.

In het volgende overzicht staan de ontvangen Rijksmiddelen en gemaakte kosten onderscheiden naar intern en extern. Onder intern staan de Covid-19 gerelateerde Rijksmiddelen en kosten die betrekking hebben op de gemeentelijke organisatie (extra kosten verkiezingen, extra schoonmaakkosten gemeentelijke panden, communicatie,

gederfde inkomsten door oninbare debiteuren Belastingen). Onder extern staan de Rijksmiddelen en kosten die betrekking hebben op organisaties en inwoners.

Coronamiddelen 2021	Intern	Extern	Totaal
Bestemmingsreserve Corona per 01-01-2020	€ 177.000	€ 257.000	€ 434.000
Ontvangen rijksmiddelen 2021	€ 276.000	€ 971.000	€ 1.247.000
Totaal beschikbare coronamiddelen 2021 (incl. reserve)	€ 453.000	€ 1.228.000	€ 1.681.000
Verkiezingen 2021	€ 52.000		€ 52.000
Onttrekking reserve voor uitstel bezuiniging op subsidies met 1 jaar		€ 120.000	€ 120.000
Subsidieregeling Corona 2020		€ 88.000	€ 88.000
Subsidieregeling Corona 2021		€ 50.000	€ 50.000
Extra kosten organisatie	€ 30.000		€ 30.000
Voorschoolse voorzieningen peuters		€ 1.500	€ 1.500
Oninbare debiteuren Belastingen	€ 50.000		€ 50.000
Extra reiskosten WSW		€ 25.000	€ 25.000
Vrijval saldo 1e berap	€ 87.000		€ 87.000
TONK (besteding tot 15 september 2021)		€ 45.000	€ 45.000
Uitvoeringskosten TONK		€ 7.500	€ 7.500
Uitvoeringskosten TONK gedekt binnen programma (niet uit reserve)		-€ 7.500	-€ 7.500
Inkomenstoeslag 2021 (uit saldo TONK)		€ 35.000	€ 35.000
Meerkosten jeugd en wmo		€ 58.000	€ 58.000
Corona kosten 2021	€ 219.000	€ 422.500	€ 641.500
Bestemmingsreserve Corona per 31-12-2021	€ 234.000	€ 805.500	€ 1.039.500

In het volgende overzicht staan de totale Rijksmiddelen en kosten samengevat die we sinds 2020 ontvangen en besteed hebben.

Financieel overzicht Corona 2020-2022	Intern	Extern	Totaal
Rijksmiddelen 2020 t/m dec.circ.2020	€ 260.000	€ 555.000	€ 815.000
Totaal coronakosten 2020	-€ 83.000	-€ 298.000	-€ 381.000
Saldo bestemmingsreserve Corona 31-12-2020	€ 177.000	€ 257.000	€ 434.000
Totaal rijksmiddelen 2021 t/m dec.circ.2021	€ 276.000	€ 971.000	€ 1.247.000
Totaal coronakosten 2021	-€ 132.000	-€ 422.500	-€ 554.500
Reeds vrijgevallen in 1e bestuursrapportage 2021	-€ 87.000		-€ 87.000
Saldo bestemmingsreserve Corona 31-12-2021	€ 234.000	€ 805.500	€ 1.039.500
Rijksmiddelen 2022 (dec.circ.2021)	€ 51.000	€ 79.000	€ 130.000
Totaal prognose coronakosten 2022	-€ 96.000	-€ 492.000	-€ 588.000
Saldo (bestemmingsreserve Corona)	€ 189.000	€ 392.500	€ 581.500

Bijlage 5. Interbestuurlijk toezicht

Het is de verantwoordelijkheid van iedere overheid om haar eigen taken, ook die in medebewind, goed uit te voeren en financieel stabiel te zijn. Horizontale controle door de raad is leidend. Het interbestuurlijke toezicht door de provincie is een wettelijke taak als onderdeel van het geheel aan 'checks and balances' voor een goed functioneren van het openbaar bestuur. De provincie beoordeelt hoe een aantal medebewindstaken door gemeenten worden uitgevoerd. De systematiek die de provincie Overijssel hanteert, is gebaseerd op een bestuursovereenkomst die de colleges van elke gemeente met Gedeputeerde Staten zijn aangegaan. In aansluiting op de veranderende maatschappij, wil de provincie deze taak samen met gemeenten zoveel mogelijk vanuit partnerschap oppakken. Gemeenten onderschrijven deze insteek. Partnerschap staat centraal zonder uit te sluiten dat, waar nodig, sturend door de provincie wordt opgetreden. Dit is uitgangspunt van de herziene Overijsselse bestuursovereenkomst IBT, welke tijdens de Twentse en Zwolse burgemeesterskring op respectievelijk 11 februari en 11 maart 2022 door provincie en gemeenten is ondertekend.

Wij hebben toegezegd u in de reguliere verantwoordingsdocumenten op de hoogte te houden van de afspraken en ontwikkelingen in de diverse domeinen. Deze bijlage bij de jaarstukken dient daartoe. Deze afspraak maakt ook provinciebreed deel uit van de herziene bestuursovereenkomst.

Algemeen

De beoordeling door de provincie gaat gepaard met het toekennen van een verkeerslichtkleur (groen-oranje-rood). Dit gebeurt per domein en op basis van de kleuring op de afzonderlijke domeinen wordt de totaalkleur toegekend. De kleuring heeft een signaalfunctie, en is niet bedoeld als 'goed' of 'fout'. Op de domeinen die oranje of rood kleuren ziet de provincie risico's waarop in haar ogen actie nodig is en waarover de provincie, in aansluiting op het kader IBT, het gesprek wil voeren met de gemeente. De bevindingen op de afzonderlijke domeinen vormen input voor het voorliggende integrale totaalbeeld. Dit totaalbeeld is het gewogen gemiddelde van de genoemde zes domeinen.

De kleur van het totaalbeeld over 2021 is oranje. In de twee voorgaande jaren was het beeld rood.

Domein Financiën

De Begroting 2022 is op 3 november 2021 door de raad vastgesteld en tijdig aangeleverd bij de provincie. De begroting is door de provincie getoetst aan de hand van de toezicht criteria. De beoordeling heeft als kleurcode oranje. De Begroting 2022 is structureel en reëel sluitend. Dit betekent dat de gemeente onder het reguliere (repressieve) toezicht valt en de Begroting 2022 zonder provinciaal toezicht uitvoert. De meerjarenraming is echter naar het oordeel van de provincie niet sluitend. Als aandachtspunt stelt de provincie het weerstandsvermogen en de actualiteit van beheerplannen aan de orde. Dit is in lijn met de brief over de toezichtsvorm over de Begroting 2022, die wij op 20 december 2021 ontvangen hebben. Naar aanleiding daarvan informeerden wij de raad per informatiebrief als volgt:

Meerjarenraming structureel niet-sluitend

De provincie is van mening dat onze meerjarenraming 2023-2025 structureel niet-sluitend is, omdat zij de jaarlijkse storting in de algemene reserve van € 1.000.000 als structureel aanmerkt. Over dit inzicht heeft de provincie de gemeente Haaksbergen pas op 6 december jl. op ambtelijk niveau geïnformeerd.

Daarom is dit nieuwe inzicht van de provincie niet opgenomen in het raadsvoorstel bij de Begroting 2022, welke is vastgesteld op 3 november jl.

Weerstandscapaciteit

De provincie merkt terecht op dat onze weerstandscapaciteit onvoldoende is om risico's te kunnen opvangen. In de Begroting 2022 is de weerstandsratio 0,6 terwijl onze norm minimaal 0,8 is. Dit geeft aan dat wij het einddoel: financieel gezond zijn, nog niet hebben bereikt. Hierdoor is de provincie ook voornemens de kleuring in het kader van Interbestuurlijk Toezicht voor het domein financiën op oranje te zetten.

Actualiteit beheerplannen

Uit de Begroting 2022 blijkt dat de beheerplannen deels niet actueel zijn. De provincie heeft hiervoor terecht aandacht gevraagd. Vanuit het herstelplan lag in 2020 en 2021 de prioriteit op het financieel herstel. Daarbij zijn veel activiteiten 'on hold' gezet. Daarnaast zijn wij bezig de organisatie toekomstbestendig te krijgen. Daartoe is in 2021 een organisatieverandering geïmplementeerd. Op dit moment zijn de verschillende teams de koers en hieruit voortvloeiende acties voor het komend jaar aan het bepalen. De beheerplannen worden hier nadrukkelijk bij betrokken.

In de begroting 2022-2025 hebben wij de extra middelen jeugdzorg in overleg met de toezichthouder deels meegenomen in de meerjarenraming. In de volgende begroting 2023-2026 verwachten wij deze middelen naar aanleiding van het landelijke coalitie-akkoord en de ontwikkelingen sindsdien concreter te begroten.

Voor 2023 en verder geldt tevens dat de herverdeeleeffecten van het gemeentefonds die voor Haaksbergen positief lijken uit te vallen, nog niet meegenomen zijn in de begroting.

Domein Wabo

Op basis van de uitgevoerde toetsing van IBT op het domein Wabo, de onderlinge samenhang van de documenten en de voortgangsgesprekken, is het kleurbeeld voor Haaksbergen oranje. In het voorgaande jaar was de beoordeling rood.

Voor dit domein is in december 2020 een verbeterplan vastgesteld, waarin ijkmomenten zijn opgenomen zodat voldoende inzichtelijk is welke actie nog nodig zijn. Met inzet van de Omgevingsdienst Twente zijn verplichte documenten vastgesteld en opgeleverd. Op 3 maart 2021 is een geactualiseerde kwaliteitsverordening vastgesteld. Vervolgens is op 9 maart 2021 het Vergunningen, toezicht en handavingsbeleidsplan 2021-2025 (VTH-beleid Bouw, RO, APV en overige wetten) vastgesteld. Tot slot is op 21 december 2021 het Uitvoeringsprogramma vergunningen, toezicht en handhaving 2022 vastgesteld. Dit uitvoeringsprogramma is de uitwerking van het Vergunningen, toezicht en handavingsbeleidsplan 2021-2025. Het uitvoeringsprogramma geeft de planning aan van de vergunningverlening, toezicht en handhavingstaken op het gebied van bouwen, ruimtelijke plannen, APV en bijzondere wetten binnen de kaders van het beleidsplan.

Verdere verbeterpunten zijn opgenomen in het verbeterplan IBT Wabo/RO dat als bijlage bij het jaarverslag VTH Uitvoeringsprogramma 2021 (thuisstaken) en volledigheidshalve onderstaand is opgenomen.

Tabel 1 Verbeterpunten				
Omschrijving verbeterpunt	Uitgevoerde actie	Afgerond	Geplande actie	Uitvoeringsmaand
1. Ga aan de slag met het door ontwikkelen van het VTH beleid en werk aan de verbinding tussen het nieuwe VTH beleid, de resultaten uit het jaarverslag 2021 en het UP 2023.			Met de medewerkers VV en TH sessie organiseren om: - beleidsplan bespreken en nader uitwerken; - concrete doelen en indicatoren uitwerken.	Start 2 ^e kwartaal 2022
2. Maak de beleidsdoelen voor de thuishaken meetbaar met behulp van indicatoren.			Zie ook punt 1	Vooruitlopend op de sessie met de medewerkers zijn in het jaarverslag 2021 de doelen voor zover mogelijk meetbaar opgenomen
3. Geef in het UP 2023 aan hoe de activiteiten die worden uitgevoerd zijn gekoppeld en bijdragen aan het realiseren van de voorgenomen doelen en of deze zijn gerealiseerd.				3 ^e en 4 ^e kwartaal 2022 Besluit college Uitvoeringsprogramma 2023 vóór 1 januari 2023.
4. Laat in het jaarverslag 2021 zien of de activiteiten of de activiteiten hebben bijgedragen aan het realiseren van de voorgenomen doelen en of deze zijn gerealiseerd.		maart 2021	Vóór 1 april vaststelling door college Jaarverslag 2021. Daarna ter info aan de raad en de provincie.	1 ^e kwartaal 2022
5. Stel in 2022 een geactualiseerde risicoanalyse voor de taken die belegd zijn bij de ODT vast.	De aanschaf is afgerond. De implementatie wordt naar verwachting in het eerste halfjaar van 2022 afgerond.		.	
6. Draag zorg voor voldoende capaciteit en maak de risico's inzichtelijk bij het niet uitvoeren van taken en doe hiervan mededeling aan de raad.	.		In combinatie met het verbetertraject voor de gehele organisatie.	Continu proces
7. Geef in 2022 inzicht in het voldoende aan de kritieke massa van de kwaliteitsverordening en doe hiervan, conform de verordening, mededeling aan de raad.			De benodigde gegevens moeten ingevoerd worden. Gebleken is dat het invoeren van de gegevens veel capaciteit vraagt. Binnen de huidige bezetting is hier beperkte ruimte voor.	2022

8. Zorg voor een tijdige implementatie van de Omgevingswet en de Wkb.	<i>Er is een projectgroep Omgevingswet. Deze projectgroep is gekoppeld aan de structuur van ons meerjarig verbeterprogramma. Verder wordt gebruik gemaakt van het regionale project 'Werkende Ketens'.</i>	<i>Er is een gefaseerde planning</i>	<i>Aanpassen interne processen aan de regionale blauwdruk van Werkende Ketens. Aanpassen werkprocessen aan invoering Wkb.</i>	<i>Voor 1 oktober 2022/1 januari 2023?</i>
9. Geef inzicht in de uitvoering van toezicht en handhaving op de naleving van ruimtelijke plannen in het VTH UP 2022.	<i>Naast IBT domein Wabo overleg neemt de beleidsmedewerker Wabo ook deel aan de overleggen met IBT domein RO m.b.t. toezicht en handhaving. Met de Provincie wordt besproken hoe de omgevingswet straks integraal in het toezichtkader IBT wordt opgepakt.</i>		<i>Medewerkers RO worden nadrukkelijker betrokken bij het opstellen van het uitvoeringsprogramma. In het kader van de Omgevingswet wordt een meer integrale aanpak ingevoerd.</i>	<i>2022 en verder</i>
10. zelfanalyse BIG 8.	<i>Dit actiepunt is door Haaksbergen zelf toegevoegd. De bedoeling is om de uitvoeringsprogramma's beter te monitoren, met als onderdeel een zelfanalyse rondom de BIG-8.</i>		<i>Beleggen taak bij seniormedewerker.</i>	<i>Voor 1 juli 2022</i>

Het verbeterpunt 9 is toegevoegd vanuit domein RO. Verbeterpunt 10 is vanuit de organisatie toegevoegd.

Het beleid, de uitvoeringsprogramma's en jaarverslagen behoeven een verdere doorontwikkeling. Met name ten aanzien van verantwoording en monitoring. De provincie maakt zich zorgen of voor deze doorontwikkeling voldoende capaciteit is. Per 1 april is een juridisch medewerker gestart bij het team VTOO, die zich bezig gaat houden met de invoering van de Wkb.

Domein Wro

De gemeente Haaksbergen scoort positief (groen) op de criteria van het domein Wro. Dit maakt dat het kleurbeeld over het afgelopen jaar groen is. Toezicht en handhaving op de naleving van ruimtelijke plannen, buiten toezicht en handhaving in het kader van vergunningverlening, kreeg in 2021 in de gemeente Haaksbergen geen aandacht in het VTH-programma. Haaksbergen scoorde om die reden in 2021 oranje.

Het VTH-Programma 2022 vermeldt dat Haaksbergen geen gebiedstoezicht heeft. Wij onderzoeken of invoering daarvan mogelijk is binnen de nieuwe organisatiestructuur en beschikbare middelen. Het programma geeft inzicht in de capaciteit die ingezet wordt op nalevingstoezicht voor ruimtelijke ordening (zie ook punt 9 verbeterplan onder domein Wabo).

In de Begroting 2022 is capaciteitsuitbreiding voor juridische taken voor het onderdeel toezicht en handhaving ruimtelijke plannen opgenomen. Hiermee zijn stappen gezet voor verbetering van het nalevingstoezicht, zodat Haaksbergen de kleur groen heeft gekregen.

Domein Informatie- en archiefbeheer

Het kleurbeeld op het domein archief is oranje. Uit het IBT-totaalbeeld blijkt dat er meerdere aandachtspunten zijn voor dit domein die om een gestructureerde aanpak vragen. Het gaat om digitale archivering, klimaatbeheer in de archiefbewaarplaats en de vervolmaking van het kwaliteitssysteem.

Hoewel de archiefbewaarplaats er goed verzorgd uit ziet, voldoet deze niet geheel aan de eisen van de Archiefregeling. Verder is het Strategisch Informatie Overleg (SIO) nog niet ingericht. Voor dit domein was de inzet gericht op de samenwerking met Hengelo. Het besluit over de samenwerking heeft niet geleid tot samenwerking op het domein archief. Daarom laat Haaksbergen nader onderzoek verrichten naar het versterken van informatiemanagement waar het domein archief onderdeel van is. In dit onderzoek worden de nodige maatregelen in het kader van het IBT voor duurzame oplossingen in het domein archief meegenomen (waaronder het beleggen van taken bij een gediplomeerde archivaris, het implementeren van een kwaliteitssysteem en het digitaal archiefbeheer).

Als input voor het onderzoek naar het versterken van informatiemanagement gebruiken we de nulmeting 2019. Deze is ten opzichte van de huidige situatie niet veranderd. Deze nulmeting geeft ons belangrijke inzichten, die in het onderzoek naar informatiemanagement meegenomen kunnen worden. Afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek kan de duurzame inrichting worden gerealiseerd. Ook borgen we in het proces dat de nulmeting frequent wordt uitgevoerd en dat wordt gerapporteerd aan de raad.

Domein Statushouders

Voor wat betreft het domein statushouders heeft de gemeente voldaan aan de wettelijke taakstelling voor de tweede helft van 2021. Dit maakt dat het kleurbeeld voor het afgelopen jaar groen is. De provincie constateerde een kleine achterstand uit de eerste halfjaarlijkse taakstellingsperiode. In de Eindejaarsrapportage 2021 hebben wij de raad geïnformeerd dat voor geheel 2021 35 statushouders gehuisvest moesten worden en dat

daarvan een taakstelling van vijf nog op de gemeente rustte. Vanwege de registratie van huisvesting in de daaropvolgende maand, zijn in de constatering van de provincie (peildatum: 1 januari) nog niet de huisvestingscijfers uit december betrokken.

Domein Erfgoed

Het kleurbeeld op dit domein is groen. Haaksbergen heeft een actuele erfgoedverordening uit 2018. Bij het aanstellen van een nieuwe adviescommissie erfgoed wordt deze verordening geactualiseerd.

Er is 1 advies ten behoeve van een vergunningaanvraag gedaan door de monumentencommissie die is ondergebracht bij het Oversticht, van dit advies is niet afgeweken. Daarnaast wordt er gewerkt aan het optuigen van een nieuwe erfgoedraad. Het VTH proces met betrekking tot monumenten is zorgvuldig vormgegeven, wel is er weinig capaciteit voor handhaving. Het thema monumenten heeft daarin geen prioriteit, maar wordt dit gedaan op basis van het zogenaamde piep-systeem. Archeologische verwachtingswaarden zijn geborgd in de bestemmingsplannen, daarnaast wordt er gebruikt gemaakt van de CH-Atlas van de provincie.

Bijlage 6. SiSa 2021

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2021 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 3-2-2022								
Verstrekkers	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A7	Regeling specifieke uitkering tijdelijke ondersteuning toezicht en handhaving Gemeenten	Besteding (jaar T-1, 15-31 december 2020) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: A7/01</i> € 0	Besteding (jaar T, 1 januari-30 september 2021) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: A7/02</i> € 6.150	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: A7/03</i> Nee	Besteding (jaar T) (gedeeltelijk verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen?) (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: A7/04</i> Ja	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator "nee" is ingevuld <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: A7/05</i> Ja	
JenV	A12B	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen Veiligheidsregio's	Naam veiligheidsregio <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: A12B/01</i> Veiligheidsregio Twente	Besteding (jaar T) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: A12B/02</i> € 8.116	Besteding volgens besluit van de veiligheidsregio uitgevoerd (Ja/nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: A12B/03</i> Ja	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: A12B/04</i> € 8.116	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: A12B/05</i> Ja	
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Besteding (T-1) - betreft nog niet verantwoorde bedragen over 2020 <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/01</i> 0	Aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (jaar T) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/02</i> 26	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden (als gemeld door Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen aan de gemeente) (t/m jaar T) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/03</i> 34	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/04</i> 0	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen c (artikel 3) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/05</i> 0	
			Normbedragen voor a, b en d (Ja/Nee) (vanaf 2021) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/06</i>	Normbedrag voor e (Ja/Nee) (vanaf 2021) Nee: indicator B2/13 en B2/14 / Ja: indicator B2/21 en B2/22 <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/07</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/08</i>			
			Ja Reeks 1 Aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (jaar T) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: B2/09</i>	Ja Reeks 1 Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpakken (t/m jaar T) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/10</i>	Nee Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b en d (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle R</i> <i>Indicator: B2/11</i>	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b en d (artikel 3) Keuze werkelijke kosten <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: B2/12</i>		

			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen e (artikel 3)			
			Keuze werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten			
			<i>Aard controle R Indicator: B2/13</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/14</i>			
			Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2
			Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden	Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden cumulatief (t/m jaar T)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten
			Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen
			<i>Aard controle R Indicator: B2/15</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/16</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/17</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/18</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/19</i>
			€ 12.920	€ 12.920	€ 0	€ 0	€ 0
			Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T)	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerde), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T)			
			Keuze normbedragen	Keuze normbedragen			
			<i>Aard controle R Indicator: B2/21</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B2/22</i>			
			12000	12000			
BZK	C1	Regeling specifieke uitkering Reductie Energiegebruik	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Aantal woningen dat bereikt is met het project (t/m jaar T)	Aantal woningen waar energiebesparende maatregelen plaatsvinden (t/m jaar T)		
		Gemeenten	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/03</i>		
			Nee	1.194	1.076		
			Projectnaam/nummer per project	Besteding (jaar T) per project	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (Ja/Nee)	Besteding (jaar T) aan afwijkingen	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: C1/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/06</i>	Alleen invullen bij akkoord ministerie	<i>Aard controle R Indicator: C1/07</i>
			1 2019-623763	€ 32.538	Ja		
			Kopie projectnaam/nummer	Cumulatieve totale bestedingen (t/m jaar T)	Toelichting op afwijkingen	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C1/11</i>	
			1 2019-623763	€ 94.804		Ja	

BZK	C32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	Beschikingsnummer /naam	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Start bouwactiviteiten uiterlijk 31 augustus 2022 (Ja/Nee)	Toelichting (verplicht als bij start bouwactiviteiten (indicator 04) 'Nee' is ingevuld)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
		Gemeenten	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/01	Aard controle R Indicator: C32/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/03	Aard controle D2 Indicator: C32/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/05	Aard controle n.v.t. Indicator: C32/06
		1	SUMIS21-01731698	€ 0	€ 0	Ja		Nee
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslage naffaire	Aantal gedupeerden (artikel 1, lid 2)	Berekening bedrag uitvoeringskosten	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: C62/01	Aard controle R Indicator: C62/02	Aard controle R Indicator: C62/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C62/04		
		34		€ 5.100	€ 6.936	Nee		
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)		
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04		
		1	€ 127.355	€ 0	€ 9.555	€ 61.721		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag		
			Aard controle n.v.t. Indicator: D8/05	Aard controle R Indicator: D8/06	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07	Aard controle R Indicator: D8/08		
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)		
			Aard controle R Indicator: D14/01	Aard controle R Indicator: D14/02	Aard controle R Indicator: D14/03	Aard controle R Indicator: D14/04		
		1	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		

			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: D14/05</i>	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs <i>Aard controle R Indicator: D14/06</i>	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: D14/07</i>	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs <i>Aard controle R Indicator: D14/08</i>		
		1						
lenW	E49B	Bodemsanering Asbest Overijssel (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één provincie(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E49B/01</i>	Besteding (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: E49B/02</i>	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E49B/03</i>	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E49B/04</i>	Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: E49B/05</i>	
			030004 Provincie Overijssel	€ 111.373	€ 230.558	Ja	Nee	
EZK	F9	Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie	Projectnaam/nummer <i>Aard controle R Indicator: F9/01</i>	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen <i>Aard controle R Indicator: F9/02</i>	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie <i>Aard controle n.v.t. Indicator: F9/03</i>	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: F9/04</i>	Toelichting <i>Aard controle n.v.t. Indicator: F9/05</i>	
		1	EAW-20-00707657	€ 20.660	€ 20.660	Ja		
			Eindverantwoording (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: F9/06</i>					
			Ja					
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2021 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/01</i>	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/02</i>	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R Indicator: G2/03</i>	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R Indicator: G2/04</i>	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R Indicator: G2/05</i>	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R Indicator: G2/06</i>
			€ 3.947.123	€ 42.010	€ 154.073	€ 1.050	€ 54.326	€ 544

			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle R Indicator: G2/07</i>	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle R Indicator: G2/08</i>	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) <i>Aard controle R Indicator: G2/09</i>	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/10</i>	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/11</i>	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2/12</i>
			€ 75.079	€ 35.997	NVT	€ 493.918	€ 2.268	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijs te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) Gemeente Participatiewet (PW) <i>Aard controle D2 Indicator: G2/13</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14</i>				
			€ 0	ja				
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2021 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking <i>Aard controle R Indicator: G3/01</i>	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk) <i>Aard controle R Indicator: G3/02</i>	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) <i>Aard controle R Indicator: G3/03</i>	Besteding (jaar T) Bob <i>Aard controle R Indicator: G3/04</i>	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) <i>Aard controle R Indicator: G3/05</i>	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) <i>Aard controle R Indicator: G3/06</i>
			€ 0	-€ 63.869	€ 154.063	NVT		
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) <i>Aard controle R Indicator: G3/07</i>	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) <i>Aard controle R Indicator: G3/08</i>	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: G3/09</i>	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) <i>Aard controle R Indicator: G3/10</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11</i>	
			NVT	NVT	NVT	NVT		

SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2021 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/06</i>	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 13.255	€ 0	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 5.040	€ 0	-€ 648	€ 0	-€ 4	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 321.722	€ 50.628	€ 11.791	€ 0	€ 0	
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 187.849	€ 0	€ 461	€ 0	€ 0	
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 97.365	€ 0	€ 611	€ 0	€ 0	
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10</i>			
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	-	-	ja			
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	-	-	ja			
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	36	8	ja			
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	48	1	ja			
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	27	-	ja			
			Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in (jaar T)	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in (jaar T)				
			<i>Aard controle R Indicator: G4/11</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: G4/12</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/13</i>				
			NVT	NVT	NVT				

SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T)	Aantal gedupeerden (zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling specifieke uitkering compensatie van de kosten die verband houden met het kwijtschelden van publieke schulden binnen het SZW-domein van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire toeslagen)			
			Aard controle R Indicator: G12/01	Aard controle R Indicator: G12/02				
			€ 0	€ 0				
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende subsidie				
			Aard controle R Indicator: H4/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02				
			€ 70.184	€ 46.536				
			Activiteiten	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is
			Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	Aard controle R Indicator: H4/04	Aard controle R Indicator: H4/05	Aard controle R Indicator: H4/06	Aard controle R Indicator: H4/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08
			1 MJOP Bouwmeester	€ 2.324	€ 2.324			
			2 MJOP De Els	€ 3.176	€ 3.176			
			3 Onderhoud	€ 21.100	€ 21.100			
			4 Aankoop inventaris	€ 1.717		€ 1.717		
			5 Beheer en exploitatie	€ 9.447		€ 9.447		
			6 Btw-mengpercentage	€ 8.772			€ 8.772	
VWS	H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Beschikingsnummer	Totaal bedrag volgens beschikking	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: H8/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/02	Gerealiseerd Aard controle R Indicator: H8/03	Gerealiseerd Aard controle R Indicator: H8/04	Gerealiseerd Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05	Gerealiseerd Aard controle n.v.t. Indicator: H8/06
			1 1033907	€ 85.142	€ 0	€ 26.804,60	€ 0	€ 26.804,60
			Kopie beschikingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: H8/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/08				
			1 1033907	Nee				

VWS	H16	Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en zwembaden	Betreft jaar	Beschikkingnummer / naam	Totale besteding		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H16/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H16/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: H16/03</i>		
			1 2020	SPUK11221138	€ 315.903		
			2 2021	SPUKIJZIR2224	€ 268.577		
			Naam locatie	Totale toezegging per locatie	Besteding per locatie	Verschil toezegging vs. Besteding per locatie (automatisch berekend)	Betreft jaar?
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H16/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: H16/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: H16/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H16/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: H16/08</i>
			1 Zwembad de Wilder	€ 315.903	€ 357.000	-€ 41.097	2020
			2 Zwembad de Wilder	€ 268.577	€ 364.140	-€ 95.563	2021

Bijlage 7. Portefeuillehouders verdeling

	Omschrijving taakveld	Portefeuillehouder
0	Programma Bestuur en ondersteuning	
0.1	Bestuur	mr. drs. R.G. Welten
0.2	Burgerzaken	mr. drs. R.G. Welten
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	drs. J.H. Scholten
0.4	Overhead	A.B.G.M. Koopman/ mr. drs. R.G. Welten
0.5	Treasury	A.B.G.M. Koopman
0.61	OZB woningen	A.B.G.M. Koopman
0.62	OZB niet-woningen	A.B.G.M. Koopman
0.63	Parkeerbelasting	A.B.G.M. Koopman
0.64	Belastingen overig	A.B.G.M. Koopman
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	A.B.G.M. Koopman
0.8	Overige baten en lasten	A.B.G.M. Koopman
0.9	Vennootschapsbelasting (vpb)	A.B.G.M. Koopman
0.10	Mutaties reserves	A.B.G.M. Koopman
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	A.B.G.M. Koopman
1	Programma Veiligheid	
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	mr. drs. R.G. Welten
1.2	Openbare orde en veiligheid	mr. drs. R.G. Welten
2.	Programma Verkeer, vervoer en waterstaat	
2.1	Verkeer en vervoer	drs. J. H. Scholten
2.2	Parkeren	drs. J. H. Scholten
2.3	Recreatieve havens	n.v.t.
2.4	Economische havens en waterwegen	n.v.t.
2.5	Openbaar vervoer	drs. J. H. Scholten
3.	Programma Economie	
3.1	Economische ontwikkeling	A.B.G.M. Koopman
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	drs. J.H. Scholten
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	A.B.G.M. Koopman
3.4	Economische promotie	A.B.G.M. Koopman
4.	Programma Onderwijs	
4.1	Openbaar basisonderwijs	A.R. Peppelman
4.2	Onderwijshuisvesting	drs. J. H. Scholten
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	A.R. Peppelman
5.	Programma Sport, cultuur en recreatie	
5.1	Sportbeleid en activering	A.R. Peppelman
5.2	Sportaccomodaties	drs. J. H. Scholten
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	A.R. Peppelman
5.4	Musea	A.R. Peppelman
5.5	Cultureel erfgoed	A.R. Peppelman
5.6	Media	A.R. Peppelman
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	drs. J. H. Scholten/ A.B.G.M. Koopman
6.	Programma Sociaal domein	
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	A.R. Peppelman
6.2	Wijkteams	A.R. Peppelman
6.3	Inkomensregelingen	A.R. Peppelman
6.4	Begeleide participatie	A.R. Peppelman
6.5	Arbeidsparticipatie	A.R. Peppelman
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	A.R. Peppelman
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	A.R. Peppelman
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	A.R. Peppelman
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	A.R. Peppelman
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	A.R. Peppelman
7.	Programma Volksgezondheid en milieu	
7.1	Volksgezondheid	A.R. Peppelman
7.2	Riolering	drs. J. H. Scholten
7.3	Afval	A.B.G.M. Koopman
7.4	Milieubeheer	A.B.G.M. Koopman
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	mr. drs. R.G. Welten
8.	Programma Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	
8.1	Ruimtelijke ordening	drs. J. H. Scholten
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	drs. J. H. Scholten
8.3	Wonen en bouwen	drs. J. H. Scholten

Bijlage 8. Afschrijvingstermijnen

Het afschrijvingsbeleid staat beschreven in de Financiële verordening Haaksbergen (9.1c). De immateriële- en materiële vaste activa worden afgeschreven zoals hieronder weergegeven.

Afschrijvingsbeleid immateriële vaste activa

De volgende immateriële vaste activa worden lineair afgeschreven in:

- a. maximaal 40 jaar: bijdragen aan activa in eigendom van derden
- b. 5 jaar: kosten voor onderzoek en ontwikkeling
- c. 5 jaar: computerapplicaties

Afschrijvingsbeleid materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn investeringen met een meerjarig economisch nut of met een meerjarig maatschappelijk nut.

Economisch nut

Activa met economisch nut en een verkrijgingsprijs van minder dan € 5.000 worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Gronden en terreinen worden namelijk altijd geactiveerd. Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven. De volgende materiële vaste activa met economisch nut worden lineair afgeschreven in:

- a. maximaal 60 jaar: rioleringen
- b. 10 jaar: aanleg tijdelijke terreinwerken
- c. 40 jaar: nieuwbouw woonruimten en schoolgebouwen
- d. 40 jaar: nieuwbouw kantoren en bedrijfsgebouwen
- e. 15 jaar: nieuwbouw tijdelijke woonruimten en tijdelijke bedrijfsgebouwen
- f. 25 jaar: renovatie, restauratie en aankoop woonruimten en schoolgebouwen
- g. 25 jaar: renovatie, restauratie en aankoop kantoren en bedrijfsgebouwen
- h. 15 jaar: technische installaties in bedrijfsgebouwen
- i. 10 jaar: veiligheidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen
- j. 10 jaar: telefooninstallaties
- k. 5 jaar: automatiseringsapparatuur
- l. 10 jaar: kantoormeubilair en schoolmeubilair
- m. 8 jaar: motorvoertuigen?
- n. 8 jaar: zware transportmiddelen en schuiten
- o. 8 jaar: aanhangwagens, personenauto's en lichte motorvoertuigen
- p. 10 jaar: aanleg kunstgrasvelden

Maatschappelijk nut

De volgende materiële vaste activa met maatschappelijk nut worden lineair afgeschreven in:

- a. 10 jaar: parken, sportvelden en groenvoorzieningen
- b. 25 jaar: wegen, straten, pleinen en rotondes
- c. 25 jaar: tunnels, viaducten en bruggen
- d. 25 jaar: geluidswallen
- e. 15 jaar: openbare verlichting
- f. 10 jaar: belijningen en bebordingen, straatmeubilair en rijwielstallingen
- g. 25 jaar: waterwegen, waterbergingen, kades, sluizen, waterkeringen en walbeschoeiing
- h. 15 jaar: pompen en gemalen
- i. 25 jaar: fiets- en wandel/voetpaden
- j. 25 jaar: parkeerplaatsen en verkeersafremmende voorzieningen
- k. 15 jaar: verkeersregelininstallaties
- l. 10 jaar: speeltoestellen

Bijlage 9. Afkortingenlijst

A

AB	-	Algemeen Bestuur
Appa	-	Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers
AR	-	Algemene reserve
AVG	-	Algemene Verordening Gegevensbescherming

B

BOA	-	Buitengewoon Opsporingsambtenaar
BBV	-	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
BCF	-	Btw-compensatiefonds
BUIG	-	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten
BOR	-	Beheer Openbare Ruimte
BNG	-	Bank Nederlandse Gemeenten
Btw	-	Belasting toegevoegde waarde

C

COELO	-	Centrum Onderzoek Economie Lagere Overheden
Covid-19	-	Coronavirus

D

E

E-HRM	-	Electronic Human-Resource-Management

F

Fido	-	Wet financiering decentrale overheden
Fte	-	Fulltime equivalent

G

GBTwente	-	Gemeentelijk Belastingkantoor Twente
GGD	-	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GOAB	-	Gemeentelijke Onderwijsachterstandenbeleid
GRP	-	Gemeentelijk Rioleringsplan
GVVP	-	Gemeentelijke Verkeers- en Vervoersplan

H

HOV	-	Haaksbergse Ondernemers Vereniging

I

IKC	-	Integraal Kindcentrum
IVP	-	Integraal Veiligheidsplan

J

K

KGO	-	Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving

L

LEADER	-	Europees subsidieprogramma voor plattelandontwikkeling
LED	-	Light Emitting Diode

LSA	-	Lokale Samenwerkingsagenda
LETS	-	Lokaal Economisch Transactie Systeem
M		
N		
NMO	-	Natuur en Milieu Overijssel
O		
ODT	-	Omgevingsdienst Twente
OLCT	-	Openbaar Lichaam Crematoria Twente
OZB	-	Onroerende zaakbelastingen
OZJT	-	Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp Twente
P		
POC	-	Percentage of completion
Q		
R		
RIEC	-	Regionaal Informatie en Expertisecentrum
S		
SON	-	Stadsbank Oost-Nederland
SPUK	-	Regeling specifieke uitkering stimulering sport
SWB	-	Sociaal Werkvoorzieningsbedrijf
T		
TOZO	-	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers
U		
V		
VAB	-	Vrijkomende Agrarische Bebouwing
VNG	-	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VRT	-	Veiligheidsregio Twente
VTT	-	Veilig Thuis Twente
VVE	-	Voorschoolse- en Vroegschoolse Educatie
W		
WAK	-	Week van de Amateurkunst
WAZO	-	Wet arbeid en zorg
Wlz	-	Wet langdurige zorg
Wmo	-	Wet maatschappelijke ondersteuning
Wnra	-	Wet normalisering rechtspositie ambtenaren
WOZ	-	Waardering onroerende zaken
Wsnp	-	Wettelijke schuldsanering natuurlijke personen
Wsw	-	Wet sociale werkvoorziening
X		
Y		
Z		
ZIN	-	Zorg in Natura